ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეა აფხაზეთში რუსეთის ქმედებებს განიხილავს A2

ამბოხის პოლიტიკა A3

"ხალხის პირისპირ" - ანკეტა B3

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი

ორშაბათი, 27 იანვარი, 2003 წელი. №25 (237)

ფასი 50 თეთრი

პოლიტიკა

საქართველოს მეგობრები აშშ-ს სენატში

ეჭვს არ იწვევს, რომ ბრაუნბექის ავტორიტეტის ზრდა და ასევე რესპუბლიკელების მიერ სენატში უმრავლესობის მოპოვება, მნიშვნელოვნად გააძლიერებს იმ ყურადღებას, რომელსაც აშშ-ს მთავრობა უთმობს საქართველოში დემოკრატიის გაძლიერების საკითხს.

A8

ეკონომიკა

სირაქლემები და „პრაკრუტკა„

ბიუჯეტის შევსების ქართული მეთოდები

მთავრობის სხდომებზე არასოდეს ლაპარაკობენ, თუ კონკრეტულად როგორ "სრულდება" ხოლმე სახელმწიფო ბიუჯეტი, რადგან პრეზიდენტისთვის მთავარია, შეივსოს.

A4

უცხოეთი

ამერიკა საომრად მზად არის

"ჩვენ ომისგან უკან არ დავიხევთ, თუ ეს ერთადერთი გზა იქნება ერაყიდან მასობრივი განადგურების იარაღის მოსაშორებლად. ჩვენ ვინარჩუნებთ ჩვენს სუვერენულ უფლებას, რომ ერაყის წინააღმდეგ სამხედრო აქცია განვახორციელოთ დამოუკიდებლად, ან კოალიციასთან ერთად", - განაცხადა კოლინ პაუელმა.

A5

საზოგადოება

გავაფორმოთ თუ არა ხელშეკრულება „ეი-ი-ეს თელასთან„?

მიუხედავად იმისა, რომ "ეი-ი-ეს თელასმა" თბილისელებთან სამომხმარებლო ხელშეკრულების გაფორმება ერთი თვის წინ დაიწყო, საბოლოო მონაცემებით, ელექტროგამანაწილებელ კომპანიასთან 320 ათასი აბონენტიდან კონტრაქტს ხელი მხოლოდ თხუთმეტმა მოაწერა.

A6

სამართალი

№5 საპყრობილეში ბუნტი წინასწარ იყო მომზადებული

ორთაჭალის ციხეში რევიზია სპონტანურად არ მომხდარა. სპეცჯგუფის ციხეში შესვლა ოპერაციამდე ათი დღით ადრე დაიგეგმა და ყველა სამართალდამცველი უწყების პირველ პირთა თანხმობით ჩატარდა.

A7

ხელისუფლება სამშვიდობოთა გაყვანისთვის მზად არ არის

უშიშროების საბჭოს სხდომას თან ახლდა მიტინგი სახელმწიფო კანცელარიასთან.

უშიშროების საბჭოს სხდომა გუშინ კონკრეტული შედეგის გარეშე დამთავრდა.. საგანგებო სხდომიდან გამოსული ყველა წევრი აცხადებდა, რომ რუს სამშვიდობოებთან დაკავშირებით საბჭო საბოლოო ვერდიქტს დსთ-ს სამიტზე შევარდნაძისა და პუტინის შეხვედრის შემდეგ გამოიტანს

ეკა კვესიტაძე

აფხაზეთის მოსახლეობისთვის რუსული პასპორტების მასობრივმა დარიგებამ და სოჭი-სოხუმის რკინიგზის ამოქმედებამ, საქართველოში ისევ აქტუალური გახადა მოთხოვნა, რომ რუსმა სამშვიდობოებმა

გაგრძელება A3 გვერდზე

პოლიტიკური შეთანხმება 2005 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის

მოსახლეობაში პრეზიდენტის ხანმოკლე სურდოც გაურკვეველი მომავლის შეგრძნებას იწვევს

ბადრი კოპლატაძე

გასული კვირა, გარდა იმისა, რომ საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის მრგვალი თარიღი აღინიშნა, კიდევ ერთი ნიშნით გამოირჩეოდა. ქართველი პოლიტიკოსები საჯარო გამოსვლებში თუ პრესისათვის მიცემულ კომენტარებში განსაკუთრებულ აქცენტს ჯანსაღ პოლიტიკურ ამბიციაზე აკეთებდნენ. როგორც დეპუტატმა ვასილ მაღლაფერიძემ "24 საათისათვის" მიცემულ ინტერვიუში განაცხადა, ქართველ პოლიტიკოსს დღეს მაკედონელის ამბიცია უნდა ჰქონდეს. პარლამენტის კიდევ ერთმა წევრმა გიორგი თარგამაძემ ასევე საგაზეთო ინტერვიუში ჩერჩილის სიტყვები მოიშველია, რომელიც ამბობდა, რომ პოლიტიკის მამოძრავებელი ძალა სწორედ ამბიციაა. ალბათ, შემთხვევითი არ არის, რომ პრეზიდენტის საიუბილეო კვირა პოლიტიკურ ამბიციაზე გახშირებული საუბრებით აღინიშნა. საქართველოში შექმნილი მდგომარეობა არა მარტო ამბიციური პოლიტიკური ლიდერების არსებობას, არამედ, რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, მათ თანაარსებობას მოითხოვს.

გაგრძელება A2 გვერდზე

პოლიცია და საგადასახადო ერთმანეთის ბოსტანში ისვრიან კენჭებს

ფრთხილად, ვალუტის გადამცვლელ ჯიხურებს თაღლითები ეპატრონებიან

თბილისის შსს-ს პოლიციის მთავარი სამმართველოს მონაცემებით, ვალუტის გადამცვლელ ჯიხურებში თაღლითობის შემთხვევები გასული წლის სექტემბრიდან განსაკუთრებით გახშირდა, რაც თაღლითების ახალი ჯგუფის გამოჩენასთან უნდა იყოს დაკავშირებული. კორუფციასთან ბრძოლის სამმართველომ ერთ თვეში თაღლითობის 7 ფაქტი და ერთ დღეში 34 ვალუტის გადამცვლელი ულიცენზიო ჯიხური გამოავლინა. თუმცა, ეს მხოლოდ ზღვაში წვეთია აღმოუჩენელ და გამოუვლენელ ფაქტებთან შედარებით.

ნანა ქადაგიშვილი

მიუხედავად იმისა, რომ მოსახლეობამ კარგა ხანია, მშვენივრად იცის, რაც ამ ჯიხურებში ხდება, თაღლითებს მსხვერპლის გამოჭერა მაინც არ უჭირთ. ისინი ამ საქმეში უკვე ისეთი დახელოვნებულები არიან, გადახურდავებული ფული, შეიძლება, ცხრაჯერ გადათვალოთ, მაგრამ მაინც მოტყუებული აღმოჩნდეთ. ხშირად 100 დოლარის გადახურდავებისას, 60,70 და 90 ლარის "მოტეხვასაც" კი ახერხებენ. მოტყუების ხერხი არც ისე რთულია.

გაგრძელება A6 გვერდზე

„ბატონო პრეზიდენტო, გვიშველეთ რამე!„

სომალიში ექვსი ქართველის დატყვევებიდან 212 დღე გავიდა

"უკვე ადამიანებს აღარ ვგავართ! ყოველ დღე ერთი და იგივე აუტანელია! ექვსი თვეა გემზე ვართ ჩაკეტილები; ნერვები დაწყვეტაზე გვაქვს; ერთმანეთსაც კი ვეღარ ველაპარაკებით - რა უნდა ვუთხრათ? გაურკვევლობა, ტყუილი, უიმედობა, აღარ ვიცით, რა ვქნათ. ზოგჯერ კვირები ისე გადის, მხოლოდ თქვენი გაზეთიდან თუ დარეკავენ. საშინელ დღეში ვართ. უმორჩილესად გთხოვთ, კიდევ ერთხელ მიაწვდინეთ ხმა საქართველოს პრეზიდენტს, მთავრობას... ბატონო პრეზიდენტო, გვიშველეთ რამე! მოლაპარაკებებით აღარაფერი გამოდის, გემუდარებით, გვიშველეთ რამე!" *- სომალიში ექვსი ფოთელი მეზღვაურის დატყვევებიდან 212-ე დღე შესრულდა, სიტუაცია კი სულ უფრო და უფრო ტრაგიკული ხდება. გუშინ საღამოს, როცა "24 საათი" ბერძნულ გემ "ჟენლილზე", კიდევ ერთხელ დაუკავშირდა ქართველ მეზღვაურებს, ფოთელებმა დახმარების თხოვნით, პირველად მიმართეს საქართველოს პრეზიდენტს.*

ზაზა წულაძე

გასული წლის 30 ივლისს, სომალის სიბაქ-რუუნის კლანის მეკობრეების მიერ დატყვევებული "ჟენლილი", კვლავაც სომალისგან გამოყოფილი, პუნტლენდის ნავსადგურ ბოსაასოსთან დგას. **"ახლა გემზე მხოლოდ ხუთი მეკობრეა, დანარჩენები ქალაქში ჩადიან, მერე ამოდიან, ერთი კვირაა საერთოდ**

გაგრძელება A2 გვერდზე

საქართველოში მოსკოვი ჭაბნის ეუთო-ს

ვლადიმერ სოკორი

ევრაზიის გეოსტრატეგიული პერსპექტივა

ჰელსინკის დასკვნითი აქტი და ევროპის უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის სხვა დოკუმენტები ეუთო-ს სივრცეში საერთაშორისო უსაფრთხოების ლეგალურ, პოლიტიკურ და მორალურ საფუძველს ქმნიან. და მაინც, ეს ნორმები ხშირად ირღვევა რუსეთის მიერ პოსტსაბჭოთა ქვეყნებთან და, მათ შორის, საქართველოსთან მიმართებაში. ეუთო ამას რეაგირების გარეშე ტოვებს, რის გამოც მისი ავტორიტეტი საქართველოში, ისევე, როგორც მოლდოვაში, ბელორუსში თუ სომხეთსა და აზერბაიჯანში ნელ-ნელა ეცემა.

ბოლო რამდენიმე კვირის განმავლობაში რუსეთმა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა სამხრეთ ოსეთისა და აფხაზეთის ანექსიისა და საქართველოში რუსული სამხედრო ბაზების შენარჩუნების მიზნით. მისი ამგვარი საქციელი ეწინააღმდეგება როგორც საერთაშორისო სამართლის ძირითად პრინციპებს, ისე ჰელსინკის დასკვნით აქტს, სტამბოლის 1999 წლის სამიტის გადაწყვეტილებებსა და ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების შესახებ ხელშეკრულებას.

მოსკოვს უკვე აღარ შეუძლია თავისი ქმედებები გაამართლოს "საერთაშორისო ტერორისტული ჯგუფებისთვის" წინააღმდეგობის გაწევის მოტივით, რომლებიც თითქოსდა თავშეფარებულნი არიან პანკისის ხეობაში. 2001-2002 წლებში ამგვარი ბრალდებები საფუძვლად ედო რუსეთის მიერ საქართველოში სამხედრო ინტერვენციის მუქარას. გასულ შემოდგომაზე, მას შემდეგ რაც აშშ-ს დახმარებით ქართველებმა გაწმინდეს პანკისის ხეობა, მოსკოვს მუქარისათვის საბაბი მოაკლდა. თუმცა, სამაგიეროდ, რუსები სამხრეთ საქართველოში ამღვრევენ წყალს და აფხაზეთის რუსული პროტექტორატიდან რუსულ პროვინციად გადაქცევას ლამობენ.

გაგრძელება A5 გვერდზე

მე ამისგან გავაკეთებ...

რუსუდან თიკანაძე

ჩემმა თანატოლებმა კარგად იციან, რა იყო ჩვენთვის კინო ომის შემდგომ ცხოვრებაში. იმ ხანებში წელიწადში სულ რამდენიმე ფილმი გამოდიოდა. ვინ იცის, მერამდენედ ვნახულობდით სურათს, რომელიც ზეპირად ვიცოდით, რათა ერთხელ კიდევ განგვეცადა საყვარელ გმირებთან შეხვედრის სიხარული, აღარაფერს ვიტყვი იმაზე, თუ როგორ ვბაძავდით სათაყვანებელ გმირებს და ეჭვიც არ გვეპარებოდა მათ რეალურ არსებობაში.

დარწმუნებით შემიძლია ვთქვა, იმ ხანებში არ მინახავს არც ერთი ცუდი ფილმი. შემდეგ შემოვიდა უცხოური სურათები და ისინიც შევიყვარეთ.

ყოველ ორშაბათს სულმოუთქმელად ველოდით: კინო – ფილმი – ეკრანი ჩვენი დღესასწაული, ჩვენი ორსაათიანი თავისუფლება იყო.

იმდროინდელ ჩვენს ცხოვრებაში ჯერ იყო სტალინი – მამა, ყველაფრის სულისჩამდგმელი და ღმერთი, მერე ერთ მშვენიერ დღეს აღმოჩნდა, რომ, რაც დღემდე ვიცოდით, სულ ტყუილი ყოფილა.

გაგრძელება B2 გვერდზე

ელდარ შენგელაია 70 წლისაა

ამინდი

თბილისი	6	
ქუთაისი	11	
ბათუმი	13	
სოხუმი	9	
ფოთი	12	
თელავი	6	
ზუგდიდი	11	
გორი	4	
ახმეტა	4	
ჭიათურა	7	
გაგრა	9	
სამტრედია	11	

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1870
ევრო	2.3580
გირვანქა სტერლინგი	3.5661
რუბლი	0.0687

A2 ინფორმაცია A3 პოლიტიკა A4 ეკონომიკა A5 უცხოეთი A6 საზოგადოება A7 სამართალი A8 მერიდიანი

B2 კულტურა B3 ანკეტა B4 სპორტი B5 სპორტი B6 განცხადებები B7 სტილი B8 სხვადასხვა

დონორთა გადასახედო

მემორანდუმზე ხელის მოწერისას

ზაზა ფაჩუაშვილი

საქართველოში პირველადი ჯანდაცვის სისტემის განვითარების პროექტი კახეთიდან იწყება. ამის შესახებ შაბათს ერთობლივი განცხადება გააკეთეს და პირველადი ჯანდაცვის განვითარების საერთაშორისო მემორანდუმს ხელი მოაწერეს შემდეგმა ოფიციალურმა პირებმა: შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ამირან გამყრელიძემ, დიდი ბრიტანეთის განვითარების საერთაშორისო დეპარტამენტის წარმომადგენელმა რობ ნორთმა, ევროგაერთიანების დელეგატმა ტორბელ ჰოლტზმა და მსოფლიო ბანკის წარმომადგენელმა თამარ გოცაძემ.

ასე დაიწყო საქართველოს ჯანდაცვის ნაციონალური პოლიტიკის პირველი უმნიშვნელოვანესი ეტაპი, რომელმაც მთელი ქვეყნის მოსახლეობა უნდა უზრუნველყოს თანამედროვე ხარისხის სამედიცინო მომსახურებით და მკურნალობის ხელმისაწვდომობით.

2000 წელს მიღებული და ევროპაში საუკეთესოდ აღიარებული, საქართველოს ჯანდაცვის ნაციონალური პოლიტიკის დოკუმენტით სისტემის მართვა 2008 წლამდეა გათვალისწინებული. სწორედ ამ პერიოდში უნდა მოხდეს ქვეყანაში ხელმისაწვდომი პირველადი ჯანდაცვის სისტემის დანერგვა.

ინგლისის ელჩი ქალბატონი დებორა ბრანს-ჯონსი : **" საქართველოს მთავრობა პირველადი ჯანდაცვის სისტემის განვითარებას 2003 წლიდან იწყებს. ჩვენ - დონორები ყოველმხრივ დახმარებას გავუწევთ მას ამ საქმეში. ეს იქნება პროექტი, რომლის განხორციელების შედეგი მართლა შეემჩნევა ხალხს. დარწმუნებული ვარ, რომ ეს პროექტი სანიმუშო თანამშრომლობის მაგალითი იქნება."**

ტორბელ ჰოლტზი: **"პირველადი ჯანდაცვის განვითარება ევროგაერთიანების პრიორიტეტული მიმართულებაა. სხვადასხვა ქვეყანაში ამ მიზნით 1999 წლიდან დღემდე 4,4 მილიარდი ევრო გამოიყო. პოსტსაბჭოთა სივრცეში 1990 წლის შემდეგ ჯანდაცვაზე გაწეული ხარჯები 90 პროცენტით შემცირდა, რამაც უმძიმეს მდგომარეობაში ჩააგდო სოციალურად დაუცველი ადამიანები, მათ შორის - საქართველოშიც. ამიტომ ჩვენ გადავწყვიტეთ დახმარება პირველადი ჯანდაცვის სისტემის განვითარებაში. ამისათვის 7,5 მილიონ ევროს გამოვყოფთ. აქ შედის ტექნიკური დახმარება და ინვესტიციები.**

თავდაპირველად შესაბამისი ინვენტარითა და აპარატურით კახეთის რეგიონის საავადმყოფოები აღიჭურვება. ჩვენ მონაწილეობას მივიღებთ სპეციალურ მაკოორდინებელ კომისიაში, რომელიც ჯანდაცვის სამინისტროში შეიქმნება. თანამშრომლობის მემორანდუმი ითვალისწინებს ჩვენი მხრიდან დახმარებას სახსრების ხარჯვის მართვაში, ექიმებისა და ექთნების გადამზადებაში და ინფორმირებაში."

ამირან გამყრელიძე: **"ჩვენთვის ეს არის ისტორიული დღე. იწყება მსოფლიო ბანკის მეორე პროექტი, რომელიც ქვეყანაში პირველადი ჯანდაცვის სისტემის განვითარებას ითვალისწინებს. პროექტის საერთო ღირებულება 25 მილიონი დოლარია. ამ თანხის მეოთხედს მსოფლიო ბანკი გაიღებს, დანარჩენი საქართველოს მთავრობამ უნდა დააფინანსოს, მაგრამ ეს ქვეყნის მოთხოვნილების მხოლოდ 30 პროცენტით დაკმაყოფილება იქნებოდა. ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია ის, რომ ჩვენს თხოვნაზე დახმარების სურვილი სხვა დონორმა ორგანიზაციებმაც გამოთქვეს. დიდი ბრიტანეთის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და ევროგაერთიანების გარდა, ესენი არიან აშშ-სა და იაპონიის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოები, იუნისეფი და სხვები. დიდი მადლობა მათ."**

ხელმოწერის წინა დღეს მხარეებმა სამუშაო შეხვედრა გამართეს ლიკანში, სადაც სამოქმედო გეგმა შაიმუშავეს.

„ბატონო პრეზიდენტო, გვიშველეთ რამე!„

პირველი გვერდიდან

აღარაფერს გვეუბნებიან, ჩაიკეტებიან ოთახში და მიახლოებასაც გვიკრძალავენ", – გვითხრა გუშინ კოკმა გულადი რუხაძემ.

კვლავ არ დასტურდება ინფორმაცია, რომ დატყვევებული ქართველები "ჟენლილზე" წითელი ჯვრის წარმომადგენლებმა მოინახულეს და ტანსაცმელი და პროდუქტები გადასცეს. "24 საათმა" გაარკვია, რომ წითელი ნახევარმთვარის ორგანიზაციის ოფისი ნამდვილად მოქმედებს ბოსაასოში, თუმცა ოფისის მენეჯერმა **ბიშარ ავილ ქამბიმ**, რომელსაც გუშინ ვესაუბრეთ, "ჟენლილის" დრამის ამბავი პირველად ჩვენგან გაიგო.

მეზღვაურებმა გუშინაც დაგვიდასტურეს, რომ წინა თვეებისგან განსხვავებით, აღარ შიმშილობენ. **"გვაქვს თევზი, ისეთ ადგილას ვდგავართ, რომ ხან ანკესით ვიჭერთ, ხან თავად მეკობრეებს ამოაქვთ".**

გუშინ ჩვენთან საუბარში, ფოთელმა მეზღვაურებმა პირველად გამოთქვეს ეჭვი, რომ მეკობრეებს შეიძლება აღებული ჰქონდეთ, "ჟენლილის" მეპატრონე, საბერძნეთის კომპანია "პალას ნავიგეიშენის" მიერ გადარიცხული 100 ათასი დოლარი. ეს ფული "პალას ნავიგეიშენმა" მეკობრეების მოთხოვნით, გასული წლის 30 ნოემბერს, სომალის მოსაზღვრე ჯიბუტის ბანკში გადარიცხა, საიდანაც ფული შუამავალმა მოჰამედმა (გვარს "პალას ნავიგეიშენის" თხოვნით არ ვასახელებთ, მოჰამედზე ასევე ცნობილია, რომ იგი ჯიბუტის ერთ-ერთ სატრანსპორტო კომპანიაში მუშაობს) 15 დეკემბერს გაიტანა და მას შემდეგ კავშირზე აღარ გამოსულა.

"ჩვენ თითქმის დარწმუნებულნი ვართ, რომ შუამავალმა ეს ფული მეკობრეებს გადასცა, ამათ საუბარს ინგლისურ ენაზე, ბიჭებმა რამდენჯერმე მოჰკრეს ყური. ამ ეჭვს, ისიც გვიძლიერებს, რომ ეს შუამავალი თავად მეკობრეებმა დააკავშირეს ბერძნებს. უბრალოდ, ახლა კიდევ უნდათ ფულის გამოძალვა, ერთი კვირის წინ გემზე ამოსულმა მეკობრეების მეთაურმა პირდაპირ თქვა, რომ შეიძლება ახლა ფული წითელ ჯვარს გამოვძალოთო," – გვითხრა გულადი რუხაძემ.

საბერძნეთის გემი "ჟენლილი", რომელიც ექვსი ქართველისთვის საპყრობილედ იქცა. ფოტო ქვეყნდება პირველად

"პალას ნავიგეიშენისთვის" ფულის გამოძალვის იმედი, მეკობრეებს, როგორც ჩანს აღარა აქვთ. ბერძნებმა დანაპირები შეასრულეს და ხელები დაიბანეს. მესამე კვირაა, კომპანიის ადვოკატი ნიკოს სოფრასი კავშირზე აღარ გამოდის.

დღეს "24 საათი" პირველად გთავაზობთ დატყვევებული "ჟენლილის" ფოტოს. ეს გემი 1971 წლის თებერვალში ჰამბურგის ცნობილ გემთმშენებელ ქარხანა სიეტასში ააგეს. 1993 წლამდე, სანამ "ჟენლილი" დაერქმეოდა, გემმა ოთხი სახელი ("ოსტერიფი", "ანეტა", "რენატი" და "რენატი-ომეგა") გამოიცვალა. "ჟენლილის" სიგრძე 74 მეტრია და წყალწყვა - 1954 ტონა. "ჟენლილი" მარშალის კუნძულებზეა რეგისტრირებული. დატყვევებამდე ის ჩრდილოეთ კორეის დროშით დაცურავდა, გემის ბოლო საბედისწერო რეისი სალონიკი(საბერძნეთი)-შერვანდი(ინდოეთი) იყო, მეკობრეებმა გემი ადენის ყურეში დაატყვევეს.

212 დღეა, ტყვეობაშია საქართველოს ექვსი მოქალაქე - **36 წლის კაპიტანი არტურ არუთუნიანი, 37 წლის კაპიტნის უფროსი თანაშემწე ზურაბ გიორგაძე, 44 წლის უფროსი მექანიკოსი ნიკოლოზ პიჟოვი, 48 წლის მეორე მექანიკოსი ალექსანდრე ჩიჩაძე, 51 წლის ელექტრიკოსი ანატოლი არხანგოროდსკი და 51 წლის კოკი გულადი რუხაძე.** გემი, გასული წლის 13 დეკემბრამდე ბოსაასოდან 250 კილომეტრის მოშორებით სოფელ ბარკალასთან იდგა. 16 დეკემბერს პუნტლენდის მეზობელ, კიდევ ერთ არაღიარებული სახელმწიფოს - სომალილენდის ნავსადგურ ბერბერასთან გადაინაცვლა, სადაც 10 იანვრამდე დაჰყო. ამის შემდეგ მეკობრეებმა გემი ისევ უკან პუნტლენდისკენ წაიყვანეს, ჯერ სოფელ ჰაგუსთან იდგნენ, ბოლოს კი ბოსაასოს დაუბრუნდნენ.

ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეა აფხაზეთში რუსეთის ქმედებებს განიხილავს

რუსეთის დელეგაცია საქართველოს წარმომადგენლებს წინასწარ კონსულტაციებზე უთანხმდება

28 თებერვალს ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეის სესია აფხაზეთის საკითხის განხილვას გეგმავს. საქართველოს დელეგაცია, არმაზ ახვლედიანის, ზურაბ ჟვანიას, ელენე თევდორაძისა და ნათელა პატარქალიშვილის შემადგენლობით, უკვე სტრასბურგშია.

სესიაზე სპეციალური მოხსენებით გამოვა ზურაბ ჟვანია, რომლის ინიციატივითაც ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეის პოლიტიკურმა კომიტეტმა სესიის დღის წესრიგში აფხაზეთის საკითხი ჩასვა.

სამშაბათის სხდომაზე გადაწყდება, თუ რა პოზიციას დააფიქსირებს ეუთო-ს საპარლამენტო ასამბლეა აფხაზეთის ტერიტორიაზე რუსეთის ბოლოდროინდელი აქტიურობის თაობაზე.

რუსული მხარე ცდილობს, სამშაბათის სესიაზე უკვე ჩვეული სკანდალი თავიდან აიცილოს. ამის დასტური გახლდათ შაბათს რუსული დელეგაციის მხრიდან გადადგმული ნაბიჯიც. კერძოდ, "24 საათის" ხელთ არსებული ინფორმაციით, შაბათს სტრასბურგში გამგზავრების წინ, რუსული დელეგაციის ხელმძღვანელის აპარატიდან დაუკავშირდნენ ზურაბ ჟვანიას აპარატს და რუსულმა დელეგაციამ სესიის დაწყებამდე ქართულ დელეგაციასთან დახურულ კარს მიღმა შეხვედრა ითხოვა. ჩვენი ინფორმაციით, ეს პირველი შემთხვევაა, როცა რუსული დელეგაცია ცდილობს, სესიის დაწყებამდე მიაღწიოს შეთანხმებას ქართულ დელეგაციასთან. ჩვენი ინფორმაციით, ქართული მხარე ასეთი შეხვედრის გამართვაზე თანხმობას აცხადებს. მის შესახებ და უშუალოდ სესიაზე განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით ინფორმაციას "24 საათი" ოთხშაბათს მოგაწვდით.

"24 საათი"

პოლიტიკური შეთანხმება 2005 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის

პირველი გვერდიდან

დიდი ოპოზიციური კოალიციის შექმნის ინიციატივას საკმაოდ ფართო გამოხმაურება მოჰყვა. პოლიტიკოსებიც, ექსპერტებიც, ჟურნალისტებიც თითქმის ერთხმად აღნიშნავდნენ, რომ ასეთი ტიპის გაერთიანება პოლიტიკურ ცხოვრებას თვისობრივად უფრო მაღალ საფეხურზე აიყვანს. თუმცა, იქვე ასევე ერთხმად მიანიშნებდნენ, რომ საქართველოში ვერც ერთმა პოლიტიკურმა ბლოკმა ვერ შეძლო ერთიანობის შენარჩუნება. უფრო მეტიც, შიდა წინააღმდეგობები ხშირად პარტიული დაპირისპირების ფარგლებს სცილდებოდა და საერთო პოლიტიკური დაძაბულობის ხარისხს ერთი-ორად ზრდიდა. ამ კონტექსტში ყველაზე პოპულარულ მოსაზრებად პოლიტიკური გაერთიანებების საერთო პრინციპზე დაფუძნების აუცილებლობა იქცა, რადგანაც წარსულში სხვადასხვა გაერთიანებების რღვევის მიზეზი, ბევრწილად, ასეთი მიდგომების არარსებობა იყო. ჯერჯერობით, საქართველოში ვერ ხერხდება კლასიკურ, მემარცხენეობა-მემარჯვენეობის, პრინციპზე აგებული გაერთიანებების შექმნა. როგორც ჩანს, ეს ვერც უახლოეს მომავალში მოხერხდება. ყველა აღიარებს იმასაც, რომ არც რომელიმე პიროვნების საწინააღმდეგო განწყობა შეიძლება იყოს პრინციპად აღებული. ასეთი ტიპის გაერთიანებები თავშივე შეიცავენ დაპირისპირების იმ მუხტს, რომელიც მიზნის მიღწევის შემდეგ დინამიტად იქცევა ხოლმე.

ამიტომაც ბუნებრივად ისმის კითხვა: მაშინ, რა პრინციპების გარშემო გაერთიანებაზეა საუბარი? საქართველოში შექმნილი სპეციფიკური პოლიტიკური სიტუაცია ამ საკითხისადმი ცოტა სხვა კუთხით შეხედვის საშუალებას იძლევა.

ახლა, როდესაც პრეზიდენტ შევარდნაძის საპრეზიდენტო ვადის გასვლამდე არც თუ ისე დიდი დროა დარჩენილი, ქვეყანაში არსებული სიტუაცია (ინსტიტუციონალური მოუწყობლობა, პოლიტიკური დაპირისპირებები, დარღვეული ტერიტორიული მთლიანობა, ეკონომიკური პრობლემები...) მოსახლეობას ოპტიმიზმის საფუძველს სულაც არ აძლევს. პრეზიდენტის ხანმოკლე სურდომ გაურკვეველი მომავლის შეგრძნება საზოგადოების ნაწილში კიდევ უფრო გაამძაფრა. სწორედ ახლა სჭირდებათ ადამიანებს იმის რწმენა, რომ ედუარდ შევარდნაძის მმართველობის დასასრული ქვეყნის ახალ შიდა აშლილობებს არ დაუდებს სათავეს. ამ ჭრილში სრულიად კონკრეტულ დატვირთვას იღებს ის თემა, რომელიც სტატიის დასაწყისში იყო მოხსენიებული. თუ განზოგადებულად მივუდგებით, დღევანდელი პოლიტიკოსების და სახელმწიფო მოღვაწეების ამბიცია სწორედ აქეთკენ უნდა იყოს მიმართული. მათ მოსახლეობას უნდა დაუმტკიცონ, რომ შეძლებენ პოლიტიკური პროცესების ნორმალურ მართვას. ყველა გრძნობს, რომ ამისათვის პოლიტიკოსების გაერთიანებული ძალისხმევა იქნება საჭირო. ამიტომაც გახშირებული საუბრები ფართო კოალიციებზე სრულიად ბუნებრივია. ბუნებრივია ისიც, რომ სწორედ ახლა, სანამ ედუარდ შევარდნაძე კვლავ პრეზიდენტია, უნდა შედგეს პოლიტიკური, შეიძლება ითქვას, საზოგადოებრივი შეთანხმება იმ სამოქმედო ნაბიჯებზე, რომლითაც 2005 წლის აპრილს უნდა შევხვდეთ. ეს უნდა იყოს ისეთი გადაწყვეტილების ერთობლიობა, რომელიც ქვეყანას უახლოეს მომავალში შიდა დაპირისპირების გაღრმავებას აცილებს და რომელსაც ძირითადი პოლიტიკური ძალები არა მარტო გაიზიარებენ, არამედ არჩევნებში წარმატების შემთხვევაში მათ განხორციელებასაც ივალდებულებენ. სხვათაშორის, სულაც არ არის აუცილებელი, რომ ასეთი ტიპის შეთანხმება დიდი საარჩევნო ალიანსის წინაპირობა გახდეს. ერთობლივი ძალისხმევით მხოლოდ ის კალაპოტი უნდა განისაზღვროს, რომლის შექმნა ყველას დაუტოვებს პოლიტიკური წარმატების მიღწევის შანსს. დღევანდელი სიტუაციით შეიძლება გამოიკვეთოს ოთხი ძირითადი მიმართულება.

პირველი. ხელისუფლების დემოკრატიული მეთოდებით არჩევისათვის აუცილებელი პირობების შექმნა. ეს მიმდინარე ეტაპზე ყველაზე დიდი პრობლემაა. სამწუხაროდ, ხელისუფლება ამ პროცესის ნორმალურ ჩარჩოებში მოქცევას არ ცდილობს, უფრო პირიქით - წარუმატებლობის შემთხვევაში გამოსავლად შეიძლება ახლად არჩეული პარლამენტის მუშაობის პარალიზება მიიჩნიოს. საკრებულოს მაგალითი ამ მიმართულებით კარგი ტრენინგი იყო.

მეორე. მმართველობითი სისტემის და აპარატის ტრანსფორმაცია. უკვე დავას აღარ იწვევს, რომ დღევანდელი ე.წ ამერიკული მოდელი საქართველოს პირობებში ძალზე ხისტია და სრულებით არ არის პოლიტიკური რისკების შემცირებისაკენ მიმართული. 2005 წლის შემდეგ ეს კიდევ უფრო მკაფიოდ გამოჩნდება. ამიტომაც, თუ ჩვენ გვინდა, რომ მდგრადი პოლიტიკური მმართველობა მივიღოთ, შესაფერისი სისტემაც უნდა ავირჩიოთ. არჩევნებში გამარჯვებული ძალის მიერ მთავრობის ფორმირება და პრეზიდენტის ძალაუფლების ნაწილობრივ მთავრობაზე დელეგირება ამ მიდგომის ქვაკუთხედად უნდა იქცეს.

მესამე. ძალაუფლების დეცენტრალიზაცია და ჰორიზონტალური გადანაწილება. ამის განხორციელება უშუალოდ არის დაკავშირებული ახალი ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობის ჩამოყალიბებასთან. სიცოცხლისუნარიანი ადგილობრივი თვითმმართველობა უნდა გახდეს იმის საფუძველი, რომ მოსახლეების შედარებით ფართო ფენები უფრო აქტიურად ჩაერთვებიან კონკრეტული პრობლემების მოგვარებაში და ლოკალური საკითხების გადაწყვეტაზე პასუხისმგებლობასაც აიღებენ

მეოთხე. ძალოვანი სტრუქტურების რეფორმირება. სამწუხაროდ, უკანასკნელი ათი-თორმეტი წლის განმავლობაში ხელისუფლება ძალაუფლების შენარჩუნების უმთავრეს გარანტს არა მოსახლეობის მხარდაჭერაში, არამედ ძალოვანი სტრუქტურების ხელმძღვანელებში ხედავდა. ამით ძალოვანებიც კარგად სარგებლობდნენ და თავისი მოვალეობების შესრულების სანაცვლოდ პოლიტიკური განცხადებებით გამოდიოდნენ. ეს სიტუაცია თუ საფუძვლიანად არ შეიცვალა, საშიშროება მუდმივად იარსებებს.

პოლიტიკურ პარტიათა პოზიციებიდან გამომდინარე, ამ მიმართულებებზე შეთანხმება ძნელი არ უნდა იყოს. მით უფრო, რომ აქედან სარგებელს ყველა ნახავს - პოლიტიკური ძალებიც და მოსახლეობაც. ლოგიკურად თუ ვიმსჯელებთ, ამის წინააღმდეგი არც პრეზიდენტი შევარდნაძე უნდა იყოს, მისი მოღვაწეობის შეფასება ხომ, უმთავრესწილად, იმაზე იქნება დამოკიდებული, რამდენად უმტკივნეულოდ შეძლებს ქვეყანა იმ ბარიერის გადალახვას, რომელსაც 2005 წლის 10 აპრილის საპრეზიდენტო არჩევნები ჰქვია.

მოკლედ

თბილისი. 26-27 იანვარს იტალიაში ტარდება ნატო-ს მორიგი კონფერენცია, რომელშიც ალიანსის წევრ ქვეყნებთან ერთად მონაწილეობენ პარტნიორი ქვეყნების შეიარაღებული ძალების მინისტრები. კონფერენციაში მონაწილეობას მიიღებს საქართველოს თავდაცვის მინისტრიც. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. საშემოდგომო გაწვევა, პრეზიდენტის ბრძანებულებით, 1 მარტამდე გაგრძელდა. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთის მეომართა კავშირის საგანგებო შტაბმა დღეს სახელმწიფო კანცელარიის წინ მიტინგი გამართა. მათი მოთხოვნები კვლავ უცვლელია – აფხაზებისთვის რუსეთის პასპორტების გაცემის შეწყვეტა, სარკინიგზო მაგისტრალის გადაკეტვა, კონფლიქტის ზონიდან რუსი სამშვიდობოების გაყვანა და საქართველოს დსთ-დან გამოსვლა. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. საპარლამენტო ფრაქცია "მრეწველები" 2003 წლის საპარლამენტო არჩევნებისთვის "მოქალაქეთა კავშირთან" ალიანსს კატეგორიულად გამორიცხავს. როგორც "ინტერ-პრესს" ფრაქციის წევრმა ზურაბ ტყემალაძემ განუცხადა, "მრეწველებს" დამოუკიდებლად შეუძლიათ არჩევნებში საკუთარი ძალები შედეგიანად მოსინჯონ. **"ინტერ-პრესი"**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზეთის სპეცსამსახურებმა სოჭი-სოხუმის ელექტრომატარებელზე ტერაქტის მცდელობა აღკვეთეს. როგორც კავკას-პრესს აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის სამართალდამცავ სტრუქტურებში სარწმუნო წყარომ განუცხადა, 23 იანვარს ერთერთი ვაგონიდან ამოღებული იყო ასაფეთქებელი მოწყობილობა. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე წარმომადგენლობითი დელეგაციით კიევში დსთ-ს არაფორმალურ სამიტზე 28 იანვარს დღის მეორე ნახევარში გაემგზავრება. **კავკას-პრესი**

■ ■ ■

თბილისი. "ქართველ ნაციონალისტთა ერთობა" ორშაბათს სასამართლოში 14 მომჩივანის წინააღმდეგ გამოდის. მამალაძემ სასამართლოში უჩივლა ქართული მასმედიის დიდ ნაწილსა და პოლიტიკოსებს, მათ შორის კი - ახალი მემარჯვენეების ლიდერს ლევან გაჩეჩილაძეს, ლეიბორისტთა ლიდერს შალვა ნათელაშვილს, "აღორძინების" წევრებს გიორგი თარგამაძესა და ჯონდი ბაღათურიას. მოპასუხეები არიან ასევე ტელეკომპანია "რუსთავი 2", საქართველოს ტელერადიომაუწყებლობა, აჭარის ტელევიზია, "კავკასია", გაზეთები "ალია", "რეზონანსი", "ახალი თაობა", "ახალი ეპოქა", "ხვალინდელი დღე", "კვირის პალიტრა". **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

გალი. აფხაზური მხარე მოითხოვს ჭუბურხინჯის ოთხმხრივ, ტრადიციულ შეხვედრებზე ზუგდიდის სამოქალაქო ადმინისტრაციის წარმომადგენლების მონაწილეობას.. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. აფხაზური მხარე გაერო-ს დამკვირვებელთა მისიის მიმართ თავიანთ უკმაყოფილებას აფიქსირებს. როგორც აფხაზური ხელისუფლება აცხადებს, მათი უკმაყოფილება გამოიწვია იმან, რომ ხელისუფლებასთან დაუკითხავად მოხდა "ქართულ-აფხაზური საზღვრის დამრღვევთა" პროცესზე ადვოკატისა და პროკურორის მიყვანა. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. რუსულმა მხარემ არ უარყო, რომ აფხაზეთში პასპორტიზაციის დაწყება და სარკინიგზო მონაკვეთის გახსნა რუსეთის პრეზიდენტის ვლადიმირ პუტინის სანქციითა და ხელმძღვანელობით განხორციელდა - განაცხადა მოსკოვში გამართული შეხვედრების შემდეგ საპარლამენტო ფრაქცია "აფხაზეთის" ლიდერმა გივი ლომინაძემ, რომელიც პარლამენტის თავმჯდომარესთან ნინო ბურჯანაძესთან ერთად 20-24 იანვარს რუსეთში ოფიციალური ვიზიტით იმყოფებოდა. **ინტერ-პრესი.**

■ ■ ■

თბილისი. პარლამენტის ინტერფრაქციული კომისია, რომელიც პარლამენტის შენობის წინ მომიტინგეთა ჯგუფთან საკონსულტაციოდ არის შექმნილი, უახლოეს ხანში სპეციალური სხდომის გამართვას გეგმავს. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. ფრაქცია „მოქალაქეთა კავშირის" ლიდერი ვიტალი ხაზარაძე წინასაარჩევნო პროცესების თანამდევ მოვლენად აფასებს ოპოზიციური პარტიების: „ნაციონალური მოძრაობა", „გაერთიანებული დემოკრატები", „ერთობა", „ტრადიციონალისტის" ერთ საარჩევნო ბლოკად გაერთიანების მცდელობას, თუმცა არ გამორიცხავს, რომ მსგავსი გაერთიანების შექმნა საერთოდ ვერც მოხერხდეს. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი.. ფრაქცია „მოძრაობა დემოკრატიული რეფორმებისათვის" ლიდერის კონსტანტინე კემულარიას განცხადებით, პარლამენტის ოპოზიციური ძალები კატეგორიულ წინააღმდეგობას გაუწევენ სახელისუფლო ფრაქციებს, თუ კი ისინი ამ მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის ამოწურვამდე ორპალატიანი პარლამენტის შექმნის საკითხს დასვამენ. **მედია-ნიუსი**

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი), ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატებები: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბედია, სამყარო - ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა - ზაზა ფაჩუაშვილი, ბიზნესი - გიორგი კალანდაძე, საბავშვო - ვალერი ჯინჭარაძე. ფოტო: ლევან ყიფიანი (რედაქტორი), ბესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი კოკილაშვილი, გიორგი ხმალაძე. კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, ბექა ბალარჯიშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, ირაკლი ბილაშვილი, ალექსანდრე შათირიშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხარიძე, ნინო სვანიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, ჯუანშერ ტიკარაძე, ძიძია ძნელაძე, ლია თოფურია. რეკლამა - ზურა ჯაოშვილი.

ხელისუფლება სამშვიდობოთა გაყვანისთვის მზად არ არის

პირველი გვერდიდან

კონფლიქტის ზონა დატოვონ. ამას ითხოვს პოლიტიკოსების ნაწილი და, რაც მთავარია, დევნილები. აფხაზეთის მეომართა კავშირმა საპროტესტო აქცია გუშინ კანცელარიაში გამართულ სხდომას სპეციალურად დაამთხვია.

თავის დროზე, სამშვიდობოებისთვის მანდატის შეწყვეტის საკითხი საკმაოდ კატეგორიულად თავად შევარდნაძემ დააყენა და პარლამენტს ამ საკითხის განხილვა მოსთხოვა. თუმცა პრეზიდენტმა გადაწყვეტილება მოულოდნელად შეცვალა და სამშვიდობოების თემა იმ დელიკატურ საკითხთა რიცხვს მიაკუთვნა, რომელთა გადაწყვეტა დიდ დროსა და დაფიქრებას მოითხოვს.

მაშინ შევარდნაძის ეს ნაბიჯი ბევრმა არათანამიმდევრული პოლიტიკის შედეგად მონათლა, თუმცა სამშვიდობოებთან დაკავშირებით პრეზიდენტის პოზიციის შერბილება არათანამიმდევრული პოლიტიკის კი არა, ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მკაცრი განცხადების შედეგი იყო. ამერიკის საგარეო უწყება აფხაზეთიდან რუსი სამშვიდობოების გაყვანას ერთმნიშვნელოვნად ეწინააღმდეგებოდა. ამ იდეამ მხარდაჭერა ვერც გაერო-ში და ვერც სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციაში ჰპოვა. ამასთან ერთად, რუსი სამშვიდობოების ჩანაცვლების სურვილი არც ერთ მეგობარ ქვეყანას აღარ გამოუთქვამს, მათ შორის - არც უკრაინას, რომელიც ერთი პერიოდი სამშვიდობო პროცესში მონაწილეობის მისაღებად მზადყოფნას აცხადებდა.

ამერიკისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების ეს განწყობა დღემდე არ შეცვლილა. ამიტომ, გადაწყვეტილებას სამშვიდობოების მანდატის შეწყვეტასთან დაკავშირებით, თავიდანვე ცხადი იყო, რომ უშიშროების საბჭო ვერც ამჯერად მიიღებდა.

თუმცა, გუშინ საბჭოს წევრები იმ აუცილებელ პირობებზე საუბრობდნენ, რომელთა შესრულება კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობოების დარჩენა-არდარჩენის საკითხს საბოლოოდ გადაწყვეტს.

საზღვრის გადაწევა მდინარე ღალიძგამდე, აფხაზეთის მოსახლეობისთვის პასპორტების გაცემისა და სოჭი-სოხუმის რკინიგზის ფუნქციონირების შეწყვეტა, ბოდენის დოკუმენტის მხარდაჭერა – ეს იქნება ის ძირითადი პირობები, რომელთა თაობაზე შევარდნაძე რუსეთის პრეზიდენტთან შეხვედრისას ისაუბრებს.

ძნელი სათქმელია, რამდენად შეასრულებს რუსეთი საქართველოს ყველა ამ მოთხოვნას. ნინო ბურჯანაძის ვიზიტის შემდეგ რუსეთის ოფიციალური პირები აცხადებენ, რომ პასპორტების გაცემა შეჩერებულია, თუმცა ბუნებრივია, არ არსებობს არანაირი გარანტია, რომ ეს მხოლოდ და მხოლოდ საჩვენებლი და დროებითი აქცია არ არის. რაც შეეხება სოჭი-სოხუმის რკინიგზას, ის, ჯერ კიდევ გუშინ, აქტიურად ფუნქციონირებდა.

ნიუ-იორკში გაერო-ს უშიშროების საბჭოს სხდომა, რომელზეც გაერო-ს ბოდენის დოკუმენტისათვის მხარი ოფიციალურად უნდა დაეჭირა, უკვე რამდენჯერმე გადაიდო. მიზეზი ყოველთვის რუსეთის დელეგაციის წინააღმდეგობა იყო.

სავარაუდოა, რომ შევარდნაძის და პუტინის საუბრის ერთ-ერთი მთავარი თემა სწორედ ბოდენის დოკუმენტის ბედი იქნება. პრეზიდენტების შეხვედრა 28 იანვარს იგეგმება. გაერო-ს უშიშროების საბჭოს სხდომა კი 31 იანვარს ან, შესაძლოა, 30 იანვარსაც ჩატარდეს. რამდენად შედეგიანი იქნება პუტინისა და შევარდნაძის შეხვედრა, ეს, პირველ რიგში, გაერო-ში რუსეთის წარმომადგენლობის გადაწყვეტილებით გახდება ცნობილი.

თუმცა ისიც ცხადია, რომ იმ შემთხვევაში, თუ რუსეთმა საქართველოს მხრიდან წამოყენებული არც ერთი პირობა არ შეასრულა (ამის შანსი კი დიდია), სამშვიდობოების კონფლიქტში ზონაში დარჩენას, შესაძლოა, დიდი საფრთხე მაინც არ დაემუქროს. საერთაშორისო კონიუნქტურიდან გამომდინარე, მაშინ, როცა ყველა დიდი სახელმწიფო და, რაც მთავარია, თვითონ ამერიკა ერაყთან მოსალოდნელი ომით არის დაკავებული, საერთაშორისო თანამეგობრობისთვის რუსი სამშვიდობოების საკითხი პრიორიტეტი ნამდვილად ვერ იქნება. მანდატის შეწყვეტის შემთხვევაში კი რუსეთი, ბუნებრივია, ყველაფერს გააკეთებს სიტუაციის გასამწვავებლად, რისთვისაც საქართველოს ხელისუფლება, რასაკვირველია, მზად არ არის.

თედო ჯაფარიძემ უშიშროების საბჭოს სხდომის დაწყებამდეც იცის, რომ სამშვიდობოთა საკითხი შევარდნაძე–პუტინის შეხვედრამდე ვერ გადაწყდება.

ქართული საჯარისო ნაწილი ხევსურეთშიც გამოჩნდება

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ხელისუფლებამ პანკისის ხეობაში ანტიტერორისტული ოპერაცია დასრულებულად გამოაცხადა, საქართველო-რუსეთის ჩეჩნეთ-ინგუშეთის საზღვრის მონაკვეთზე შექმნილი სიტუაცია საქართველოს უსაფრთხოების მთავარ გამოწვევად რჩება. ამაზე მიუთითებს ის ფაქტიც, რომ იანვრის დასაწყისში საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ ხევსურეთში სამხედრო ნაწილების შეყვანის ბრძანება მიიღო. ორი დღის წინ კი ეროვნული გვარდიის ბაზაზე ფორმირებული ქვედანაყოფი უკვე დანიშნულების ადგილზე დაბანაკდა და, როგორც საქართველოს ხელისუფლებაში აცხადებენ, ქართველი სამხედროები მაღალმთიან რაიონში დიდი ხნით დაიდებენ ბინას.

კობა ლიკლიკაძე,
„რადიო თავისუფლება", სპეციალურად „24 საათისთვის"

საქართველოს დედაქალაქი დღემდე ერთ-ერთ ყველაზე მილიტარიზებულ ადმინისტრაციულ ცენტრად რჩება მსოფლიოში. ოფიციალური სტატისტიკის თანახმად, სწორედ თბილისშია თავმოყრილი თითქმის ყველა სახეობის სამხედრო ძალების შტაბები და რამდენიმე მსხვილი სამხედრო ქვედანაყოფი, თავისი მძიმე შეიარაღებით და ტექნიკით. თანამედროვე სამხედრო დოქტრინებზე რომ არ ვილაპარაკოთ, ქვეყნის ადმინისტრაციულ ცენტრში სამხედრო ძალების ზედმეტმა კონცენტრაციამ, როცა ქვეყნის განაპირა რაიონები თითქმის დაუცველია, საქართველოს მაგალითზეც არაერთხელ დაამტკიცა უსაფუძვლობა.

საკმარისია გავიხსენოთ ქუთაისზე ელიავას გალაშქრება 1998 წელს. როდესაც საქმეს წუთები წყვეტდნენ, თბილისიდან შესაბამისი სამხედრო ტექნიკის საცავებიდან გამოყვანას, მათ პლატფორმებზე დატვირთვას და ქუთაისში რკინიგზით ჩატანას ერთი დღე დასჭირდა; ამბოხებულ პოლკოვნიკს ცოტა მეტი სამხედრო ცოდნა რომ ჰქონოდა, არავინ იცის, რით დამთავრდებოდა ოთხი წლის წინანდელი სამხედრო ავანტიურა.

ამიტომ ერთ-ერთი პირველი რეკომენდაცია, რაც უსაფრთხოების საკითხებში მრჩეველთა საერთაშორისო საბჭომ საქართველოს ხელისუფლებას ურჩია, დედაქალაქიდან სამხედრო ნაწილების რეგიონებში განთესვასა და ე.წ. ბაზურ პრინციპზე გადასვლაში მდგომარეობდა.

ამ თვალსაზრისით პირველ ექსპერიმენტს წარმოადგენდა ოთხი წლის წინ სამხედრო-საზღვაო ძალების შტაბის თბილისიდან ფოთში გადატანა, რამაც ბაზური პრინციპის უპირატესობა მალევე დაამტკიცა - დაიზოგა თანხები, რაც საშტაბო ოფიცრების ფოთში მივლინებაზე იხარჯებოდა, ხოლო სამხედრო ნაწილებთან მმართველი შტაბის უშუალო სიახლოვემ მნიშვნელოვნად აამაღლა პირადი შემადგენლობის საბრძოლო მზადყოფნა.

ასეთი “ფოთის ექსპერიმენტი”, ჯერჯერობით, ერთადერთ გამონაკლისს წარმოადგენს და “ბაზურ პრინციპზე” გადასვლა დიდად არავის ხიბლავს სამხედრო წრეებში, იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ სამხედრო ნაწილის დიდ მანძილზე გდაადგილებას, სხვა რომ არაფერი, ოფიცერთა და სერჟანტთა შემადგენლობის საცხოვრებელი პირობებით დაკმაყოფილება სჭირდება, რისთვისაც სამხედრო ბიუჯეტში ერთი თეთრიც კი არ არის გათვალისწინებული. მაგრამ გამოსავალი სამხედრო ხელმძღვანელობას ისევ საკუთარმა მწარე გამოცდილებამ უჩვენა - ორი წლის წინათ, კოდორის ხეობაში განვითარებული მოვლენების დროს, როცა ხეობაში რეგულარული სამხედრო ნაწილის შენახვა ძალიან მძიმე ტვირთად დააწვა თავდაცვის ბიუჯეტს, მისი შემცვლელი ბატალიონი სწორედ ადგილობრივი რეზერვისტებისგან დაკომპლექტდა. თანაც სათქმელი გამოეცალა რუსეთის სამშვიდობო ძალების ხელმძღვანელობასაც, რომელიც ხეობაში რეგულარული ნაწილების ყოფნას ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ 1994 წლის ხელშეკრულების დარღვევად მიიჩნევდა.

ეროვნული გვარდიის სარდალი, გენერალი კობა კობალაძე, რომელიც, გვარდიის ახალი სტატუსის მიხედვით, რეზერვისტთა მობილიზებაზე აგებს პასუხს, ასეთ მოდელს შვეიცარულის ანალოგიურს უწოდებს და მისი ფართო გამოყენების აუცილებლობაზე საუბრობს.

“აუცილებლობამ მოიტანა, ისეთ საზღვრისპირა რეგიონებში, როგორიცაა ხევსურეთი, სვანეთი, რაჭა, ქვემო ქართლი და სამცხე-ჯავახეთი, სამობილიზაციო რესურსის შექმნა, ანუ სამობილიზაციო რესურსის გამოყენება საბრძოლო ამოცანის შესასრულებლად. შვეიცარული მოდელით ხდება სამხედრო გამოცდილების მქონე ადგილობრივი მოსახლეობის სელექცია, მათი მომზადება-გადამზადება, სამხედრო სამსახურში გაწვევა და მათთან შესაბამისი კონტრაქტის გაფორმება,” - აცხადებს გენერალი კობალაძე, რომელმაც იანვრის დასაწყისში რეზერვისტთა გაძლიერებული ასეულის შექმნის შესახებ ახალი ბრძანება მიიღო.

უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებით, პრიორიტეტულ მიმართულებად ხევსურეთი შეირჩა, რადგან არავისთვის დასამალი არ არის, რომ საქართველოს ეს მაღალმთიანი საზღვრისპირა რეგიონი, ოპერატიული თვალსაზრისით, სერიოზული საფრთხის წინაშე დგას და შეიძლება, იქ სასაზღვრო რეჟიმი ყოველწუთს დაირღვეს. კობალაძის განცხადებით, მისი ხელმძღვანელობით თბილისიდან ჩასულმა მობილიზატორთ ჯგუფმა რამდენიმე დღის წინ უკვე დაიწყო ასეულის ფორმირება ხევსურეთში და ეს პროცესი თითქმის დამთავრების სტადიაშია. თუმცა, ქვედანაყოფის დისლოკაციის ადგილი და შეიარაღება ჯერჯერობით საიდუმლოდ რჩება. ცნობილია მხოლოდ ის, რომ მობილურ ჯგუფებად დაყოფილი ასეული, ფიცის მიღების შემდეგ, ორივე - პირიქეთა და პირაქეთა - ხევსურეთის პატრულირებას დაიწყებს.

თვალსაზრისი

ამბოხის პოლიტიკა

ია ანთაძე,
რადიო „თავისუფლება", სპეციალურად „24 საათისთვის"

2002 წლის განმავლობაში საქართველოს პოლიტიკურ ცხოვრებაში საბოლოოდ გამოიკვეთა და გამყარდა გასული წლის მთავარი ტენდენცია: ქვეყნის პრეზიდენტს დაუპირისპირდნენ პოლიტიკური ლიდერები, რომლებიც, მრავალი წლის განმავლობაში, მისი მთავარი თანამებრძოლები იყვნენ.

დაპირისპირებაც არის და დაპირისპირებაც!

ყველა ოდიოზური ფიგურა, ვინც კი საქართველოს ხელისუფლებაში ბოლო ათი წლის განმავლობაში ედუარდ შევარდნაძის გვერდით საქმიანობდა, თავს პრეზიდენტის ერთგულების სიმბოლოდ, მისი გუნდის შეუცვლელ წევრად მიიჩნევდა და ხმამაღლა აცხადებდა: ვიდრე შევარდნაძე ქვეყნის პრეზიდენტად დარჩება, ჩემი ადგილიც მის გვერდით იქნებაო. თუმცა, დროთა განმავლობაში ეს ადამიანები – მარგიანი, კერვალიშვილი, ფაცაცია, ზუბიტაშვილი, კვირაია, გულუა, ინჯია, თარგამაძე და კიდევ რამდენიმე სხვა – თანამდებობებს მაინც კარგავდნენ. მაგრამ არც ერთ მათგანს საჯარო პროტესტი არასოდეს გამოუთქვამს ედუარდ შევარდნაძის მიმართ არც მინისტრობის პერიოდში და არც გადაყენების შემდეგ. ადვილი წარმოსადგენია, რომ მათ გულში წყენა ზვავივით არის ჩაბუდებული, მაგრამ ამ ემოციას არასოდეს გამოუჟღავნებს.

წინა წლების ტენდენციისგან განსხვავებით, 2001 წელს დაიწყო და 2002 წელს გაგრძელდა სრულიად სხვა შინაარსის პოლიტიკური პროცესი, რომელსაც შეიძლება, “პოლიტიკური ამბოხი” ვუწოდოთ.

■ ■ ■

ედუარდ შევარდნაძის 30-წლიანი მმართველობის ბოლო ათწლიანი პერიოდი ბუნებრივად იყოფა ორ ნაწილად.

1992-2000 წლებში პრეზიდენტი თავად ატოვებინებდა პოსტებს ხელისუფლების მეტად ან ნაკლებად გავლენიან, მაგრამ მოსახლეობისთვის არაპოპულარულ წევრებს; მათგან კი საჯაროდ საყვედურის მოსმენაც არ უხდებოდა.

ხოლო 2001-2002 წლებში ხელისუფლების მაღალ თანამდებობებს პროტესტის ნიშნად და ამბოხის ფორმით ტოვებდნენ პოლიტიკური ფიგურები, რომლებიც საზოგადოების ნდობას იხვეჭდნენ სწორედ თავიანთი მეამბოხე სულისკვეთების გამო.

ამბოხის პოლიტიკა, რომელმაც მკაფიოდ იჩინა თავი 2001 წელს და ტენდენციად დამკვიდრდა 2002 წელს, ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში მწიფდებოდა. მოქალაქეთა კავშირი ყოველთვის მიჩნეული იყო ეკლექტურ გაერთიანებად, რომელში თავმოყრილი პოლიტიკური თუ ინტერესთა ჯგუფები შემოკრებილი იყვნენ ერთი ადამიანის – ედუარდ შევარდნაძის ირგვლივ. მაგრამ ქვეყნის პრეზიდენტი, როგორც უმაღლესი ძალაუფლების მქონე ფიგურა, ამ ჯგუფების მიერ განსხვავებულად აღიქმებოდა: ზოგისთვის იგი იყო კორუფციული პირამიდების “სახურავი”, ზოგისთვის – კეთილდღეობის უწყვეტი წყარო; ზოგისთვის – დაუსჯელობის გარანტი; ზოგისთვის – დემოკრატიის ბურჯი და პროდასავლური კურსის ლიდერი. ამიტომ, წლების განმავლობაში, მოქალაქეთა კავშირი ერთდროულად ითავსებდა სახელისუფლო და ოპოზიციურ იდეებს, ერთმანეთთან კატეგორიულად დაპირისპირებულ ძალებს და ურთიერთგამომრიცხავ საჯარო გამოსვლებს.

2000 წლის 9 აპრილამდე, როდესაც ედუარდ შევარდნაძე ბოლო ვადით აირჩიეს ქვეყნის პრეზიდენტად, მოქალაქეთა კავშირის დიდი “სახურავის” ქვეშ შეფარებული სხვადასხვა ფრთა მეტ-ნაკლებად მშვიდად თავსდებოდა პრეზიდენტის პარტიაში. თუმცა, თითოეული პოლიტიკური ჯგუფი დაბეჯითებით იმედოვნებდა, რომ ხელახალი გაპრეზიდენტების შემდეგ ედუარდ შევარდნაძის საბოლოო არჩევანი სწორედ მათთვის სასარგებლო აღმოჩნდებოდა. იმის გამო, რომ ახალი მთავრობა, ფაქტობრივად, არ ჩამოყალიბდა და ქვეყნის მართვაშიც არაფერი შეცვლილა, სხვებზე მეტად გაწბილებულ-განაწყენებული რეფორმატორები დარჩნენ. პრეზიდენტს ყოფილ თანაგუნდელებთან და თანამოაზრეებთან ურთიერთობა უკიდურესად დაეძაბა. სწორედ ეს დაძაბულობა გადაიზარდა ინდივიდუალურ ამბოხში, როდესაც საგადასახადო შემოსავლების და იუსტიციის მინისტრებმა, შემდეგ კი პარლამენტის თავმჯდომარემ თანამდებობები პროტესტის ნიშნად დატოვეს; ინდივიდუალურ ამბოხს კი მოჰყვა კოლექტიური ამბოხი, როდესაც არჩევნებში მოსახლეობამ ერთსულოვნად დაუჭირა მხარი პრეზიდენტთან დაპირისპირებულ ლიდერებს და ოპოზიციურ ძალებს.

■ ■ ■

ამბოხის ფილოსოფიაში ერთმნიშვნელოვნად არის დადასტურებული მეამბოხე ადამიანის რადიკალური განწყობა: მას სურს ყველაფერი ან არაფერი! იგი მზად არის, ან თავი გასწიროს, ან მიიღოს იმის მაქსიმუმი, რამაც ამბოხამდე მიიყვანა.

ლიტერატურაში ერთ-ერთი “კლასიკურად” მეამბოხე გმირია ფრანგი დრამატურგის – ჟან ანუის – ამავე სახელწოდების პიესის მთავარი გმირი – ანტიგონე. პიესა სოფოკლეს ტრაგედიის ფაბულას იმეორებს: ოიდიპოსის ასული უჯანყდება ბიძამისს - თებეს მეფეს - კრეონტს. კრეონტი ძლევამოსილი, გამარჯვებული მეფეა, ანტიგონე კი – სუსტი, დაუცველი არსება. მაგრამ ანტიგონე არღვევს კრეონტის მიერ გამოცემულ კანონს იმისათვის, რომ დაიცვას ღვთაებრივი კანონი. მას სხვაგვარად მოქცევა არ შეუძლია, არჩევანი არ აქვს. თავისი პროტესტისას სუსტი და დაუცველი ანტიგონე მზად არის მხოლოდ იმისათვის, რომ მიიღოს ყველაფერი, ან - არაფერი. ციტატა: “არა, მე ყველაფერი მინდა, თანაც, ახლავე! მინდა, ჩემი ბედნიერება ან მთლიანი იყოს, ანდა სრულებითაც არ მინდა იგი. მე არ მინდა, ვიყო მორიდებული, დამჯერი და მოწყალება ვიმყოფინო. მე სწორედ ისეთი ბედნიერება მინდა, რომელზეც ბავშვობიდანვე ვოცნებობდი, თუ არადა, დაე, მოვკვდე!”

ის, რაც ნორმალურია ფილოსოფიისთვის და ლიტერატურისთვის, მეტისმეტად საშიშია პოლიტიკისთვის. მეამბოხე ქართველ პოლიტიკოსებს კი სწორედ ეს საშიში რადიკალიზმი გაუჩნდათ: მათ სურთ ყველაფერი ან არაფერი. ამ მოტივის კარნახით თუ აიხსნება ზურაბ ჟვანიას თავდადებული მცდელობა, როგორმე თავისი გუნდი გამოეცხადებინა “მოქალაქეთა კავშირის” ერთადერთ მემკვიდრედ. საქმე რომ მხოლოდ ქონებას შეხებოდა, ამგვარ მცდელობას თავისი შესაბამისი ახსნა მოეძებნებოდა, მაგრამ ბრძოლა მიმდინარეობდა ყველაზე დაბალი რეიტინგის და სანდოობის მქონე პარტიის სახელის შენარჩუნებისთვის. თუ არა “ყველაფრის ან არაფრის” ფილოსოფია, შეუძლებელია იმის ახსნა, რა სიკეთეს მიიღებდა შევარდნაძისგან გამიჯნული ჟვანია “მოქალაქეთა კავშირის” ლიდერად დარჩენით.

აღარაფერს ვამბობთ მიხეილ სააკაშვილზე, რომელმაც, რადიკალიზმის გამოვლენის მრავალ სხვა ფორმასთან ერთად, სატელევიზიო ეთერით განაცხადა, რომ პრეზიდენტს მხოლოდ ძალაუფლების გადმობარების შესახებ დაელაპარაკება.

■ ■ ■

“ამბოხის” უპირველესი ექსპერტი ალბერ კამიუ წერს, რომ გაბოროტება, როგორც წესი, პასიურს ხდის ადამიანს, ამბოხის წყურვილი კი – პირიქით, მას აქტიური ქმედებისკენ უბიძგებს. მიზეზი ისაა, რომ გაბოროტებულ ადამიანს სურს ის, რასაც სხვები ფლობენ, თავად მას კი უკვე აღარ გააჩნია; მისგან განსხვავებით, მეამბოხე ადამიანი მხოლოდ იმის აღიარებას ითხოვს, რაც მასშია; რა ღირებულებების მატარებლადაც საკუთარი თავი მიაჩნია. შესაძლოა, ამიტომაც არის, რომ პრეზიდენტის მიერ მოხსნილი გავლენიანი მინისტრები საოცრად გაპასიურდნენ, როგორც კი თანამდებობები დაკარგეს. თავისი ნებით და პროტესტის ნიშნად გადამდგარი პოლიტიკური ფიგურები კი, ხელისუფლების მაღალი თანამდებობების დატოვების შემდეგ, უწინდელზე მეტად გააქტიურდნენ.

■ ■ ■

ამბოხის პოლიტიკა მხოლოდ ისეთ საზოგადოებაში შეიძლება აღმოცენდეს და ტენდენციად იქცეს, სადაც კანონმდებლობით გამოცხადებულია თანასწორობა, რეალურად კი ადამიანები არათანაბარ და უსამართლო პირობებში ცხოვრობენ. ორივე მხარეს – იმას, ვისაც უჯანყდებიან და იმასაც, ვინც ჯანყდება – თავისი სიმართლე აქვს. ეს დიდებულად ჩანს ანტიგონესა და კრეონტის დიალოგში: რასაც კრეონტი ამკვიდრებს, იმას ანტიგონე ანგრევს; რასაც ანტიგონე ამკვიდრებს, ის სრულიად მიუღებელია კრეონტისთვის. თავის დროზე, კრეონტი დათანხმდა, რომ თებეს მმართველი ყოფილიყო, ესე იგი, იმ დღიდან იგი თავისი მოვალეობების ტყვედ იქცა. ანტიგონე კი თავისუფალია არჩევანში: მას შეუძლია, კრეონტის გამოცემული კანონი შეასრულოს და მშვიდად იცხოვროს; მაგრამ შეუძლია, ღვთაებრივი კანონის შესრულება აირჩიოს და თავის არჩევანს თავიც შესწიროს. კრეონტს კი, მისი დასჯის გარდა, აღარაფერი რჩება და არც შეუძლია.

კრეონტის განმარტება, თავის მართლება – რატომ დათმო საკუთარი თავისუფლება ძალაუფლებისთვის – ქართული საზოგადოებისთვის კარგად არის ნაცნობი ედუარდ შევარდნაძის საანგარიშო მოხსენებების ტექსტებიდან თუ ქვეტექსტებიდან, აგრეთვე, საიუბილეო თარიღებთან დაკავშირებული გულითადი სატელევიზიო საუბრებიდან.

კრეონტი: “საჭიროა, რომ ვილაცა დათანხმდეს. საჭიროა, რომ ვინმე იდგეს საჭესთან, ხომალდში წყალი შედის. დანაშაული, სიმდაბლე და გაჭირვებაა ხომალდის ტვირთი. მას კი აღარავინ მართავს. მეზღვაურებს, იმის მაგივრად, რომ რამე გააკეთონ, გემის გაძარცვაზე უჭირავთ თვალი. მეთაურები კი უკვე ტივს კრავენ და სასმელი წყლის მთელი მარაგი ტივზე გადააქვთ. ანძა ირყევა, ქარი იალქნებს ნაფლეთებად გლეჯს და ყველანი დაიღუპებიან, რადგან უკვე პირუტყვებად იქცნენ და მხოლოდ თავის გადარჩენაზე ფიქრობენ, თავიანთი ძვირფასი სიცოცხლის და პირადი პაწაწინა საქმეების გადარჩენაზე. განა ახლა იმის დროა, რომ იყოყმანო, დათანხმდე თუ არა? ანდა იმაზე იფიქრო, რომ ბოლოს ყველაფერზე მარტო შენ უნდა აგო პასუხი? სად არის ამის დრო! უნდა აილო ხელში მოხვედრილი პირველივე ფიცრის ნატეხი, რომ როგორმე შეაჩერო წყალი, ხომალდის გამოგლეჯილ კედელში რომ მოთქრიალებს. არის მხოლოდ ხომალდი და ქარიშხალი... რომ დასთანხმდე, საჭიროა სახელოები დაიკაპიწო და იმუშაო, სანამ ქანცი არ გაგძვრება. უარის თქმა გაცილებით ადვილია მაშინაც კი, როცა სიკვდილი გემუქრება.”

ეს ციტატა ზუსტად გადმოსცემს იმ მოტივებს, რომელთა მოშველიებითაც პრეზიდენტი წლების განმავლობაში ინარჩუნებდა თავის გუნდში დღევანდელ მეამბოხეებს. ანტიგონეს პასუხიც კარგად ნაცნობია ჩვენი საზოგადოებისთვის; იმათთვისაც კი, ვინც ლიტერატურით არ არის დაინტერესებული, მაგრამ, სამაგიეროდ, “ღამის კურიერის” გულითადი მაყურებელია.

ქართული ამბოხის თავისებურება ისაა, რომ ისიც, ვინც დარჩა ხელისუფლებაში და ისიც, ვინც მასზე უარი თქვა, ყველანი ძალაუფლების მოსაპოვებლად იბრძვიან. ამიტომაც არის ქართული ამბოხი პოლიტიკური.

■ ■ ■

ის ფაქტი, რომ ბოლო ორი წელიწადია, ქართულ რეალობაში ამბოხის პოლიტიკა მკვიდრდება, თავისთავად სულაც არ ნიშნავს განსაკუთრებულ სიკეთეს საზოგადოებისთვის. ეს ნიშნავს, რომ თავისი მმართველობის ხანის მიწურულს, ედუარდ შევარდნაძემ დაკარგა ყოვლისშემძლეობის ქარიზმა და ეს მისივე ყოფილმა თანაგუნდელებმა აღიარეს – ჯერ სიტყვით, შემდეგ საქმით - თავისი არჩევანით ამბოხის სასარგებლოდ. იმისათვის, რომ ამბოხის პოლიტიკიდან საზოგადოებამ რაიმე სარგებელი მიიღოს, აუცილებელია ამ პოლიტიკის დაძლევა და მისი ჩანაცვლება უფრო ნაყოფიერი, პოზიტიური საქმიანობით.

ამბოხით გატაცება ის დიდი საფრთხეა, რაც ქართულ პოლიტიკას ემუქრება მომავალი ერთი წლის განმავლობაში – საპარლამენტო არჩევნების წინ. არადა, ამბოხი თავისი არსით უნაყოფოა: იგი არაფერს ქმნის; უკეთეს შემთხვევაში, უკვე არსებულს აღიარებს, ამკვიდრებს.

ასე რომ, გაბოროტების პოლიტიკიდან ამბოხის პოლიტიკისკენ ნაბიჯი უკვე გადადგმულია. ახლა აუცილებელია შემდეგი ნაბიჯი წინ... მშვიდი საქართველოსკენ.

ამერიკული ბანკები კრიზისს სხვებზე უკეთ იტანენ

თორნიკე შარაშენიძე

გასულ კვირას, საერთაშორისო ფინანსური ბაზრებისათვის ნამდვილ შოკად იქცა მსოფლიოს სამი უმსხვილესი ბანკის: "სიტიგრუპის", "მიძუჰოსა" და "კრედიტ სუისის" წარუმატებლობები. თუმცა, ყოველი მათგანის მარცხი სხვადასხვანაირად შეფასდა. იაპონური "მიძუჰოსა" და შვეიცარული "კრედიტ სუისის" ზარალი კატასტროფად იქნა აღქმული. მაგრამ, "სიტიგრუპის" მოგების დაცემამაც კი დაადასტურა, რომ ამერიკული ეკონომიკა, საბანკო სექტორის ჩათვლით, კვლავაც საკმაოდ ძლიერია.

"მიძუჰო" - მსოფლიოს უდიდესი ბანკი ანგარიშებისა და ქონების მიხედვით – მომავალ ფინანსურ წელს 16 მილიარდი დოლარის ზარალს ელის. ბანკის ხელმძღვანელობის განცხადებით, ამის მიზეზი ამოუღებელი ვალები გახდება, რაც იაპონიაში შექმნილ ვითარებაში გარდაუვალია. გასულ წელს ამომავალი მზის ქვეყანაში 20 ათასზე მეტი ფირმა გაკოტრდა. ეს საბანკო სექტორს, ცხადია, უმძიმეს დღეში აგდებს.

"კრედიტ სუისს", ამ მხრივ, გაცილებით უკეთესი ვითარება აქვს. მაგრამ ამ ბანკისათვის ერთობ ძნელი მოსანელებელი აღმოჩნდა ჯარიმა, რომლის გადახდაც მას ამერიკელმა სამართალდამცავებმა დააკისრეს. შეგახსენებთ, აშშ-ს საინვესტიციო ბაზარზე ატეხილი სკანდალების ჩასაფარცხად რამდენიმე ბანკს – მათ შორის კი "კრედიტ სუისის" შტოს, "ფერსტ ბოსტონს" გვარიანი თანხების გადახდა მოუხდათ. ამის შედეგად, გასული წლის ბოლო კვარტალში შვეიცარულმა გიგანტმა 684 მილიონი ევრო იზარალა და ამით წლიურმა ზარალმა 2,325 მილიარდს მიაღწია.

ამერიკული "სიტიგრუპის" დანაკარგი, ამ ფონზე მართლაც, სასაცილოდ ჩანს. გასული წლის ბოლო კვარტალში ბანკის მოგება 37 პროცენტით დაეცა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა მან 2,4 მილიარდი დოლარი შეადგინა. არადა, "სიტიგრუპმა" 1,55 მილიარდი დოლარი გაიღო "ენრონისა" და სხვა სკანდალების ჩასაფარცხად.

სპეციალისტთა აზრით, ეს მონაცემები კიდევ ერთხელ მიუთითებს აშშ-ს უპირატესობაზე, დანარჩენ მსოფლიოსთან მიმართებაში. აშკარაა, რომ იგივე "ენრონისა" თუ "უორლდკომის" მიუხედავად, ამერიკა კვლავაც მეტად მყარად დგას ფეხზე. ეს კი ადგილობრივ ბანკებს საშუალებას აძლევს იოლად გადაიტანონ ესა თუ ის პრობლემები, უზარმაზარი ჯარიმების ჩათვლით. ამერიკელ ბიზნესმენებს კოშმარშიც არ მოელანდებათ, რაც ახლა იაპონიაში ან თუნდაც გერმანიაში ხდება – მასობრივი გაკოტრებები, უმუშევრობის ზრდა და მომხმარებელთა მხრიდან ნდობის დაცემა. და ეს მაშინ, როცა 90-იანი წლების ბოლოსთან შედარებით, ეკონომიკური ზრდის ტემპი ქვეყანაში მკვეთრად დაეცა.

მოკლედ

თბილისი. რუსული ბუნებრივი აირი თბილისმა უკვე მიიღო. გუშინ დაიწყო მისი მიწოდება გლდანსა და მთაწმინდის რაიონებში. თბილგაზის გენერალური დირექტორის ვახტანგ ცაავას თქმით, ბუნებრივ აირს პირველ რიგში მიიღებენ სასიცოცხლო ობიექტები, კერძოდ, საავადმყოფოები, პურის ქარხნები და სხვა. მოსახლეობის მომარაგება კი, დღეიდან დაიწყება. გაზი ერთდროულად მიეწოდება თითქმის ყველა რაიონს. **.მედია-ნიუსი**.

■ ■ ■

თბილისი. "თბილგაზის" ტექნიკური დირექტორის თენგიზ არშილავას განცხადებით, ხვალიდან დედაქალაქში თბილგაზის" სპეციალისტთა რამდენიმე ბრიგადა იმუშავებს. თავდაპირველად გაზის მიწოდების აღდგენა სამგორის, ნაძალადევის, ჩუღურეთისა და საბურთალოს რაიონებში დაიწყება. დედაქალაქის ეტაპობრივი დატვირთვა სულ მცირე ორ კვირაში დასრულდება. ქალაქში ბუნებრივი აირი ნავთლუღის, გაჩიანის და გლდანის გაზგამანაწილებელი სადგურებიდან შემოვა. **"ინტერ-პრესი"**

■ ■ ■

თბილისი. გუშინ აღდგა ელექტროენერგიის იმპორტი სომხეთიდან. სომხეთიდან საქართველოს ენერგოსისტემა 120 მგვტ ელექტროენერგიას მიიღებს, „ეი-ი-ეს თელასისა" და არმენერგოს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად, რომლის ვადა 31 იანვარს იწურება. თუმცა გამორიცხული არ არის ამ ვადის გაგრძელება. თელასს გარკვეული დროის განმავლობაში სომხეთიდან ელექტროენერგია არ მიუღია რუსული გაზის შეწყვეტის გამო. **.მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო და გადასახადებისა და შემოსავლების კომიტეტები მეორე მოსმენით 2003 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის განხილვას დღეს გააგრძელებენ, 28 იანვარს კი, ბიუჯეტს პრეზიდენტის მიერ დანიშნული პარლამენტის საგანგებო სხდომა განიხილავს. ფინანსთა სამინისტროს ხვალისთვის პარლამენტართა შენიშვნები ბიუჯეტის პროექტში გათვალისწინებული არ ექნება. როგორც ფინანსთა მინისტრის მოადგილემ ვასილ გიგოლაშვილმა აღნიშნა, სამინისტრო შენიშვნების გათვალისწინების შემთხვევაშიც ბიუჯეტის პროექტში ცვლილებებს ვერ შეიტანს. **"ინტერ-პრესი"**

■ ■ ■

თბილისი. „საქართველოს ტელეკომი" არამარტო საქალაქთაშორისო და საერთაშორისო, არამედ თბილისელთა შორის სატელეფონო კავშირსაც ახორციელებს. ამის შესაძლებლობას საერთაშორისო ოპერატორს ახალი სატელეფონო სადგური აძლევს, რომელიც ახალი წლიდან ამოქმედდა და რომლის აბონენტთა ნომრები 44-ით იწყება. ამ ეტაპზე ეს სადგური ვაკისა და საბურთალოს რაიონის მცხოვრებლებს ემსახურება, მაგრამ „ტელეკომი" მისი არეალის დედაქალაქის მთელ ტერიტორიაზე გავრცელებას გეგმავს და ამისთვის რაიონებში ადგილობრივ ქვესადგურებს დაამონტაჟებს.**.მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოს საწარმოთა და ორგანიზაციათა ერთიანი სახელმწიფო რეგისტრის მონაცემების მიხედვით, გასული წლის დასასრულისათვის ქვეყანაში 97 229 ეკონომიკური სუბიექტია რეგისტრირებული, რომელთა უმეტესობა (51,4%) ინდივიდუალური საწარმოს სახით არის დაფუძნებული. როგორც სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის რეგისტრის სამმართველოს უფროსმა ვალერი მაღნარაძემ განაცხადა, უკანასკნელ პერიოდში განსაკუთრებით მომრავლდა ინდივიდუალური საწარმოს სახით დაფუძნების შემთხვევები: "დაკვირვების შედეგად ირკვევა, რომ დიდშემოსავლიანი ობიექტები, როგორებიცაა სასტუმროები და რესტორნები, სწორედ ინდივიდუალური საწარმოს სახით არიან დაფუძნებულნი". ეკონომიკურ სუბიექტთა უმეტესობა (42,4%) თბილისშია რეგისტრირებული. **"ინტერ-პრესი"**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი რეგიონულ სამსახურებთან ოპერატიული დაკავშირების მიზნით კომპიუტერული ქსელის შექმნას აპირებს. 11 რეგიონული სამსახური და ფოთის საქალაქო სამსახური დეპარტამენტის ცენტრალურ აპარატს ონლაინის რეჟიმის მეშვეობით დაუკავშირდებიან. **"ინტერ-პრესი"**

■ ■ ■

თბილისი. საქართველოს ყველა რაიონს 2003 წლის ბოლოსთვის საკუთარი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პასპორტი ექნება. პასპორტის მოდელი საქართველოს სტატისტიკის დეპარტამენტმა უკვე შეიმუშავა და ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს გადაუგზავნა. როგორც სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილემ ელენე ჩიქოვანმა განაცხადა, რაიონების პასპორტიზაციას სახელმწიფო კანცელარიის რეგიონული მართვის სამსახური შვედეთის ადგილობრივი თვითმმართველობის ასოციაციის დახმარებით ახორციელებს. პასპორტებს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს კურატორობით სტატისტიკის დეპარტამენტის რეგიონული სამსახურები შეავსებენ. **"ინტერ-პრესი"**

სირაქლემები და „პრაკრუტკა"

ბიუჯეტის შევსების ქართული მეთოდები

სოფო კვინტრაძე
სოფიკო ოხანაშვილი

*2003 წლის პირველივე მთავრობის სხდომაზე პრეზიდენტმა შევარდნაძემ ბიუჯეტის შესრულებაზე პასუხისმგებელი პირები მკაცრად გააფრთხილა, რომ იანვრის თვეში პრობლემები არ უნდა წარმოიქმნას: **"შეუსრულებელი ბიუჯეტით სჯობს არ მოხვიდეთ, თორემ ვილაცეები თანამდებობებს დაემშვდობებიან"**. ამ ვილაცეებმა 2002 წელი ბიუჯეტის 100-მილიონიანი გარღვევითა და წინასწარ ამოღებული გადასახადებით გადააგორეს. თუმცა, მთავრობის სხდომებზე არასოდეს ლაპარაკობენ, თუ კონკრეტულად როგორ "სრულდება" ხოლმე სახელმწიფო ბიუჯეტი, რადგან პრეზიდენტისთვის მთავარია, შეივსოს. მაგრამ, ძნელი დასაჯერებელია, ქვეყნის პირველმა პირმა არაფერი იცოდეს ფინანსთა სამინისტროს მიერ ბიუჯეტის შევსების იმ მეთოდებზე, რასაც საბანკო ანგარიშების დაყადაღება და გადასახადების წინასწარ ამოღება ჰქვია. ამ პრაქტიკას საჯაროდ აღიარებს ფინანსთა სამინისტრო და მეწარმეების მიერ "წინასწარ ნებაყოფილობით გადახდის უფლების" მასობრივად გამოყენებაზე საუბრობს, თანაც მაინცდამაინც მაშინ, როდესაც მოხელეებს პატაკი აქვთ ჩასაბარებელი. რა გამოდის? მთავრობა ან თვალის დაუხამხამებლად გვატყუებს, ან თვალს ხუჭავს. ვერაფერი ნუგეშია და ყველაზე სამწუხაროა, რომ საზოგადოება ამას წლების განმავლობაში შეეგუა, სირაქლემობა მოსწონს.*

რამდენიმე დღის წინ დიდი ხმაური მოჰყვა "ეი-ი-ეს თელასის" ლობისტის ირაკლი მელაშვილის განცხადებას, რომ ერთ-ერთ ქართულ კომერციულ ბანკს სერიოზული პრობლემები ელის "ეი-ი-ესის" საბანკო ოპერაციების სამთავრობო წრეებში გახმაურების გამო. როგორც გაირკვა, საქმე ეხებოდა, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მიერ ზამთრის გათბობის პროგრამის თანხის ნაწილის - 2,7 მილიონი დოლარის გადარიცხვას ლონდონში. "24 საათის" ინფორმაციით, აღნიშნული თანხა "ეი-ი-ესმა" "საქართველოს ბანკიდან" გადარიცხა "ბარკლეის ბანკში". ირაკლი მელაშვილის განცხადებით, **"კონფიდენციალური და კანონით დაცული ინფორმაციის გამოქვეყნება ბანკს, შეიძლება, გაკოტრების ფასადაც კი დაუჯდეს."**

უახლოეს დღეებში "ეი-ი-ეს თელასი" მიიღებს გადაწყვეტილებას, შეიტანოს თუ არა სარჩელი სასამართლოში. თუმცა, ამჯერად ეს ფაქტი სხვა კუთხითაა საინტერესო. რატომ გადარიცხა "ეი-ი-ეს თელასმა" 2,7 მილიონი დოლარი "ბარკლეის ბანკში" 2002 წლის ბოლოს? როგორც აღინიშნა, ეს საბანკო ოპერაცია "საქართველოს ბანკიდან" განხორციელდა და შესაბამისად, ინფორმაციამაც ამ ბანკიდან გაჟონა. როგორც ირაკლი მელაშვილი აცხადებს, თანხის ლონდონში გადარიცხვის მიზეზი გახდა საქართველოში საკმაოდ გავრცელებული პრაქტიკა - საბანკო ანგარიშების დაყადაღება. წლის ბოლოს, როდესაც ბიუჯეტის შევსების საკითხი ყველაზე აქტუალურია ფინანსთა სამინისტროსათვის, სხვადასხვა ბანკებში, კლიენტების დაუკითხავად, ანგარიშებს ინკასო ედება და თანხები ბიუჯეტის შესავსებად მიემართება. მელაშვილის განცხადებით, "ბარკლეის ბანკზე", ქართული ბანკებისაგან განსხვავებით, ფინანსთა სამინისტროს ხელი არ მიუწვდება. ამგვარი დაუკითხავი დაყადაღების უშუალო მსხვერპლი არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი, ეკონომიკური ექსპერტი ნიკო ორველაშვილიც გახდა. როგორც მან "24 საათს" განუცხადა: **"ქართუ ბანკში" მაქვს გახსნილი ანგარიში, რომელიც 2002 წლის განმავლობაში არ გამომიყენებია. წლის ბოლოს ვნახე ამონაწერი და აღმოვაჩინე, რომ ყოველი კვარტლის ბოლოს ჩემს ანგარიშზე იდებოდა ინკასო. აქ მოქმედებს საკმაოდ მარტივი მექანიზმი, მიზეზთა გამო ფინანსთა სამინისტრო "ქართუსთან" საკმაოდ შეხმატკბილებულია."** ნიკო ორველაშვილის ინფორმაციით, ფინანსთა სამინისტროს სხვა ბანკებთანაც ჰქონდა მსგავსი თანამშრომლობის დაწყების მცდელობა, თუმცა, ბევრმა კომერციულმა ბანკმა მას უარი უთხრა.

ბიუჯეტის შევსების კიდევ ერთი კარგად გავრცელებული პრაქტიკა საქართველოში გადასახადების წინასწარ "ამოღებაა", ან უკეთ რომ ვთქვათ, იძულებით გადახდა. საგადასახადო კოდექსის თანახმად, მეწარმეს არ ეკრძალება, წინასწარ გადაიხადოს მომდევნო თვის ან თვეების გადასახადები. საგადასახადო ინსპექტორები კარგად სარგებლობენ კანონის ამ მუხლით და ბიუჯეტის სახელდახელოდ შესავსებად მეწარმეებთან გარიგებაზე მიდიან გადასახადების წინასწარ გადახდის თაობაზე. თუმცა, მომდევნო თვეში, ცხადია, მეწარმე უკვე გადახდილ გადასახადს ხელმეორედ აღარ გადაიხდის და ამდენად, საბიუჯეტო კრიზისის გადაგორება მხოლოდ დროებით ხდება. ეკონომიკური ექსპერტების შეფასებით, ეს პირდაპირი ყაჩაღობაა. "ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციის" წევრის, კახა დამენიას განცხადებით, **"ფაქტი, რომ ბიუჯეტის ძირითადი ნაწილის მობილიზება ხდება ყოველი თვის ბოლო რიცხვებში, მეტყველებს, რომ ამ თანხების დიდი ნაწილი, სწორედ, წინასწარ ამოღებულ გადასახადებზე მოდის"**.

ფინანსთა მინისტრის მოადგილემ ლევან ჩრდილელმა "24 საათთან" საუბარში დაადასტურა, რომ წინასწარ გადასახადების ამოღების პრაქტიკა საქართველოში არსებობს და კიდევ დიდხანს იარსებებს. ჩრდილელის ინფორმაციით, 2002 წლის დასაწყისში წინასწარ გადახდილი თანხებისა და დღგ-ს ზედმეტობების მთლიანი რაოდენობა 110 მილიონ ლარს შეადგენდა. ამჟამად კი, ეს რიცხვი 102 მილიონამდე შემცირდა. ამდენად, ფინანსთა მინისტრის მოადგილე მოხარულია, რომ წინასწარ გადახდების ტენდენცია თურმე თანდათან მცირდება.

ლევან ჩრდილელის აზრით, **"კოდექსი არავის უკრძალავს გადასახადის წინასწარ გადახდას და ხშირად მეწარმეები, მართლაც, იხდიან წინასწარ. ზოგჯერ კი, ეს ხდება საგადასახადო ინსპექტორის თხოვნით. ოფიციალურად ეს არის ნებაყოფლობითი, მაგრამ სინამდვილეში კი, ინსპექტორსა და მეწარმეს შორის გარიგების შედეგს წარმოადგენს. არც ერთი მეწარმე არ აღიარებს, რომ მას აიძულეს წინასწარ გადაეხადა გადასახადი, რადგან ის ერიდება მაკონტროლებლებთან კონფლიქტს."**

ბიუჯეტის ფსევდოშევსებისა თუ მისდამი დავალიანების "გასაქვითად" აქამდე ძალიან პოპულარული იყო ე.წ. ჩათვლების მეთოდი. მაგრამ, ზედმეტად ხშირმა და თვალშისაცემად უადგილო გამოყენებამ ეს საკითხი მთავრობის ოპოზიციისთვის მძლავრ არგუმენტად აქცია და პრეზიდენტმაც ბრძანებულებით "აკრძალა" ეს პრაქტიკა. მაგრამ, "ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაციის" წევრი კახა დამენია "ჩათვლების" სანაცვლო, შედარებით ახალ და ორიგინალურ სქემას ხსნის: **"შემოიღეს ახალი მეთოდი ე.წ. "პრაკრუტკა". ამ დროს ყველა ბანკი მობილიზებულია. ფაქტობრივად, ეს არის იგივე ჩათვლა. უბრალოდ, ამ შემთხვევაში ფული რეალურად მოძრაობს. საწარმოს აქვს სახელმწიფოს დავალიანება და პირიქით, სახელმწიფოს აქვს საწარმოს დავალიანება. ბიუჯეტიდან გავა ზუსტად იმდენი ხარჯი, რამდენიც შეთანხმებით საწარმომ უკან უნდა დააბრუნოს, ანუ რამდენიც საგადასახადო დავალიანება აქვს. ეს თანხა, ფაქტობრივად, ერთ, მაქსიმუმ ორ დღეში გაივლის ყველა ბანკის ანგარიშს: ეროვნული ბანკიდან გადავა იმ კომერციული ბანკის ანგარიშზე, რომელშიც ამ საწარმოს ანგარიში აქვს გახსნილი. იმავე დღეს ამ კომერციული ბანკიდან ეს საწარმო გადაგზავნის ამ თანხას ეროვნული ბანკის ანგარიშზე უკვე გადახდილი გადასახადების სახით და ეს თანხა უკვე დაჯდება საბიუჯეტო ანგარიშზე."**

"პრაკრუტკის" "უპირატესობა", ჩათვლების სისტემასთან შედარებით, მისი "კანონიერებაა". "იტყვიან, რომ კარგად იმუშავა ეროვნულმა ბანკმა და დროულად გადარიცხა ფული. ის საწარმოც კარგი გადამხდელი აღმოჩნდა და რაც ჰქონდა, ყველაფერი გადაიხადაო. ეს ორივე მხარეს აძლევს ხელს, როგორც საწარმოს, ასევე ბიუჯეტსაც," - ამბობს კახა დამენია. მისივე თქმით, ძალაინ გავრცელებულია თანხების "გადაქაჩვა" ადგილობრივი ბიუჯეტებიდან. ამ მოდელს კახა დამენია ასე ხსნის: **"ვთქვათ, ასი მასწავლებელია და ცენტრალური ბიუჯეტის ტრანსფერით ხელფასი 50 მასწავლებელს უნდა მისცენ. ამ თანხას ასივე მასწავლებელს დაარიცხავენ, ამის გადასახადებს აიღებენ და გადმორიცხავენ ბიუჯეტში. გამოდის, რომ მასწავლებელი ხელფასს ვერ აიღებს, მაგრამ ასივე მასწავლებლის გადასახადი გადახდილი იქნება. შემდეგ უკვე მეორე 50 მასწავლებლისთვის განკუთვნილი ხელფასისთვის რომ მივა ტრანსფერი, იმას უკვე ასივე მასწავლებელს დაურიგებენ."** ლუკმა-პურის საყიდელი ხელფასი ისეთი დაგვიანებით გაიცა, რომ მომლოდინე ადამიანმა ორი იმდენი ვალი აიღო. სამაგიეროდ, სახელმწიფომ გადასახადების ამოღების თვიური, კვარტალური ან წლიური გეგმა ხომ "შეასრულა"? მოსახლეობისთვის თვალში ნაცრის შეყრის კიდევ ერთი მაგალითიც სახეზეა.

სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ვალდებულება განსაკუთრებით მწვავედ წლის ბოლოს დგება. ამ დროს ფინანსთა სამინისტრო ანგარიშს აბარებს პრეზიდენტსა და პარლამენტს. ძნელად წარმოსადგენია, რომ უზარმაზარი თანხების მობილიზება მხოლოდ საგადასახადო ინსპექტორების დონეზე, ფინანსთა სამინისტროს ხელმძღვანელი პირების ჩარევის გარეშე, ხდებოდეს. გარდა ამისა, ყველას უნდა ახსოვდეს, ფინანსთა მინისტრის და მისი მოადგილეების თავმომწონე განცხადებები, რომ ბიუჯეტის შევსება ძირითადად საგადასახადო და საბაჟო შემოსავლების მაქსიმალური ამოღებით ხდება. უბრალოდ, აღმასრულებლები არ აკონკრეტებენ, რომ მაქსიმალურში წინასწარი ამოღებებიც იგულისხმება.

ამდენად, საინტერესო იქნება, როგორ შესრულდება 2003 წლის იანვრის თვის ბიუჯეტი, 2002 წლის დეკემბრის ბოლოს ატეხილი დიდი აურზაურის შემდეგ, რაც წლიური ბიუჯეტის შევსებას უკავშირდებოდა. ფინანსთა სამინისტროში აცხადებენ, რომ იანვრის თვეში საგრძნობლად შემცირდა იმპორტი და შესაბამისად, საბაჟო შემოსავლებიც. სახელმწიფო ხაზინის უფროსის დავით რამიშვილის ინფორმაციით კი, სახელმწიფო ბიუჯეტში ჯერ მხოლოდ 16 მილიონი ლარია მობილიზებული. თუმცა, რამიშვილმა ისიც გვაუწყა, რომ სავალუტო ფონდის რეკომენდაციით, 2003 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები და ხარჯები კვარტალური გეგმის მიხედვით არის გაწერილი. **"იანვრის თვეში რაც შემოვა, შემოვა. მთავარია, კვარტალური გეგმა შესრულდეს,"** - აცხადებს დავით რამიშვილი.

ეკონომიკური ექსპერტის ნიკო ორველაშვილის შეფასებით, **"ოღონდ ბიუჯეტი შეივსოს და საიდან და როგორ, ამას მნიშვნელობა არა აქვს. ზოგადად კი, ბიუჯეტი უკვე მეცხრეხარისხოვანი კატეგორიაა. მთავარია, რომ წლის ბოლოს ერთი-ორმა ჩინოვნიკმა მოიწონოს თავი პრეზიდენტის წინაშე."**

მომავალი ნავთობსადენის გასწვრივ მიწის შესყიდვა იწყება

არასამთავრობო სექტორი დიდი ხანია დაუპირისპირდა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენისა და სამხრეთ კავკასიის გაზსადენის პროექტებს. პირველი მკვეთრად უარყოფითი რეაქცია მილსადენების ბორჯომის ხეობის ეკოლოგიურად ფაქიზ ტერიტორიაზე გავლამ (შესაძლოა დაგვიანებითაც) გამოიწვია. ამ ტრანსნაციონალური პროექტებით დაინტერესებული არასამთავრობო ორგანიზაციები სხვა ტიპის დარღვევებზეც მიუთითებენ. განსაკუთრებული ყურადღების ცენტრში მიწის ინვენტარიზაციისა და მიწის მესაკუთრეებისათვის კომპენსაციების დარიგების პროცედურები აღმოჩნდა. საქართველოს ტერიტორიაზე მილსადენების სამშენებლო დერეფანში 2844 კერძო მესაკუთრისა და 252 მეიჯარის მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთები მოექცა. ამჟამად, ყველა რაიონში, რომლებშიც მილსადენებმა უნდა გაიაროს, მიწის მესაკუთრე-მოსარგებლეებთან ურთიერთობა სხვადასხვა ეტაპზეა. დღეს რამდენიმეგან უკვე იწყება ხელშეკრულების გაფორმება და კომპენსაციის გადახდა. პირველობა ახალციხეს, ბორჯომსა და ბაკურიანს ხვდა წილად.

სოფიკო ოხანაშვილი

მილსადენების პროექტების ოპერატორმა კომპანიამ bp-მ ("ბრიტიშ პეტროლიუმ") 44 მეტრიან სამუშაო დერეფანში მოხვედრილი მიწის ინვენტარიზაცია საქართველოში 2002 წლის ივლისიდან დაიწყო. ზოგიერთ რაიონში ეს პროცესი ახლაც მიმდინარეობს. კერძო მესაკუთრეებთან ურთიერთობას, ნაკვეთების აზომვასა და დოკუმენტების გაფორმებას ე.წ. მიწის შეძენის ჯგუფი ახორციელებს, რომელშიც bp-ის წარმომადგენლებთან ერთად, მათ მიერვე დაქირავებული "მიწის მესაკუთრეთა უფლებების დაცვის ასოციაციის" წარმომადგენლებიც შედიან. bp-ის მიერ შემუშავებული სახელმძღვანელოს მიხედვით, საინვენტარიზაციო შეთანხმების გასაფორმებლად ჯგუფი უნდა შეხვდეს მიწის მესაკუთრეებს ნაკვეთებისა თუ ქონების დეტალური აღწერისა და შემოწმების ჩასატარებლად. **"ამ პროცესის მიზანია იმ უძრავი ქონებისა და შემოსავლის მომტანი საგნების წერილობითი სიის შედგენა, რომლებზეც მოხდება ზეგავლენა მილსადენის დერეფნის ფარგლებში"** - ვკითხულობთ სახელმძღვანელოში. აღწერის დოკუმენტს მესაკუთრემ ხელი მოწმეების თანდასწრებით უნდა მოაწეროს.

არასამთავრობო ორგანიზაციის "მწვანე ალტერნატივა"-ს წევრები გაესაუბრნენ მილსადენების მარშრუტზე მოხვედრილი რაიონების მოსახლეობას. **"მიწის აღწერისას პროცედურა დარღვეულია"**, - ამ გამოკვლევის საფუძველზე აცხადებენ "მწვანე ალტერნატივაში". ერთ-ერთ მაგალითად კი იმას ასახელებენ, რომ მათი ორგანიზაციის მიერ ოქტომბერ-ნოემბერში ჩატარებული გამოკვლევების თანახმად აღმოჩნდა, რომ ინვენტარიზაციის შედეგად გაკეთებული დასკვნა არცერთ მოსახლეს ხელთ არ ჰქონდა. უფრო მეტიც, **"ჩვენს მიერ გამოკითხულთა უმრავლესობამ, იგივე ახალციხეში, ვალეში... არც კი იცოდნენ, რაზე მოაწერინეს ხელი. მფლობელების თქმით, მიწის შეძენის ჯგუფის წარმომადგენლები დოკუმენტზე ხელის მოწერას იმის დასტურად სთხოვდნენ, რომ ის ნაკვეთი, რომელზეც მათ სურათი გადაუღეს, ნამდვილად მათი საკუთრებაა. ამიტომ, მესაკუთრეთა უმრავლესობა არც კი დაინტერესებულა რა ეწერა იმ ფურცლებზე, რომლებსაც ხელი მოაწერეს"**, - აღნიშნა "მწვანე ალტერნატივის" წარმომადგენელმა ქეთი გუჯარაიძემ.

ინვენტარიზაციის დოკუმენტის მესაკუთრისთვის დატოვების აუცილებლობას ვერ ხედავენ საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციაში (GIOC). GIOC-ის პროექტების მართვის სამსახურის მენეჯერის ირაკლი ქელბაქიანის განმარტებით, საინვენტარიზაციო დოკუმენტი bp-ის შიდა მუშაობისთვის და საკომპენსაციო თანხის გამოთვლისთვის დასჭირდა. იმავეს ვკითხულობთ bp-ის მიერ მესაკუთრეებისთვის მომზადებულ სახელმძღვანელოშიც: **"ასეთი საინვენტარიზაციო შეთანხმება წარმოადგენს შეთავაზებული საკომპენსაციო თანხის გამოთვლის საფუძველს"**. თუმცა, "მწვანე ალტერნატივის" წარმომადგენლების თქმით, ეს არ ნიშნავს, რომ მესაკუთრეს არა აქვს უფლება იცოდეს, რის საფუძველზე შესთავაზებენ თანხას. ირაკლი ქელბაქიანი დარწმუნებულია, რომ მესაკუთრეთა უფლებები არ დარღვეულა. პირიქით, მისი თქმით, bp ყველაფერს ისე აკეთებს, რომ მაქსიმალურად იყოს დაცული მოსარგებლეებისა თუ მესაკუთრეების ინტერესები. **"ეს ინფორმაცია მესაკუთრე-მოსარგეებლეებმა მაშინ მიიღეს, როცა bp-იმ მათ შეთავაზებები დაურიგა"**, - განმარტა GIOC-ის პროექტების მართვის სამსახურის მენეჯერმა. საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციაში კმაყოფილები არიან ინვენტარიზაციის პროცესით და იმასაც აღნიშნავენ, რომ ეს პროცედურა სახელმძღვანელოს მიხედვით გეგმაზომიერად მიმდინარეობს.

"მწვანე ალტერნატივის" წარმომადგენლები ქელბაქიანის მოსაზრებას, რომ პროცედურები სახელმძღვანელოს გეგმით ხორციელდება, არ იზიარებენ. სახელმძღვანელოს თანახმად, საინვენტარიზაციო დოკუმენტზე მესაკუთრეებს ხელი დამოუკიდებელი მოწმეების თანდასწრებით უნდა მოეწერათ, მაგრამ ეს მოთხოვნა ძალიან ხშირად არ სრულდებოდა. ამ "ბრალდებას" უარყოფს ირაკლი ქელბაქიანი.

რაც შეეხება შესათავაზებელი კომპენსაციების განსაზღვრასა და გამოთვლას, bp-ის დავალებით, GIOC-ის მეთვალყურეობით სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროში შეიქმნა სპეციალური კომისია, რომელსაც ცალკეული სოფლების მიხედვით მოსავლის სახეობებისა და საშუალო წლიური მოსავლიანობის დადგენა დაევალა. კომისია რაიონების გამგებლებით, ქვემო ქართლისა და სამცხე-ჯავახეთის გუბერნატორებით დაკომპლექტდა. კომისიას სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნუგზარ მამალაძე თავმჯდომარეობდა. სოფლების საკრებულოებიდან მიღებული ინფორმაცია მოიცავს ბოლო ხუთი წლის მანძილზე თითოეული ნარგავისგან მიღებულ საშუალო მოსავალს ერთ ჰექტარზე. საბოლოო ფასების დადგენა bp-ის მიერ დაქირავებული ადგილობრივი აუდიტორული კომპანიის მიერ ჩატარებული ანალიზისა და დამატებითი შესწავლის შემდეგ მოხდა. მოსავლის სახეობებისა და საშუალო წლიური მოსავლიანობის ინფორმაცია bp-ის საბოლოო საკომპენსაციო თანხის გაანგარიშებისთვის დასჭირდა. საკომპენსაციო თანხაში მიწის სანაცვლო ფასის გარდა, ამ ნაკვეთზე მოყვანილი მოსავლის სანაცვლო თანხაც შედის.

ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანისა და სამხრეთ კავკასიის მილსადენების პროექტში, პრეზიდენტის ბრძანებულებების თანახმად, საქართველოს წარმომადგენლობა GIOC-ს დაევალა. აღნიშნულ პროექტში ქართული მხარის მთავარ ფუნქციას bp-ის მიერ განხორციელებული ქმედებების მონიტორინგი და მოსახლეობის ინტერესების დაცვა წარმოადგენს. ირაკლი ქელბაქიანის განცხადებით, bp კარგი პარტნიორი აღმოჩნდა და მისი ყველა გადაწყვეტილება საქართველოს მოსახლეობის კეთილდღეობისკენ არის მიმართული. GIOC-ის პროექტების მართვის სამსახურის მენეჯერის თქმით, მიწის ბაზრის უქონლობის მიუხედავად, bp ქართული მხარის მოთხოვნისა და საქართველოს საკადასტრო კანონის გათვალისწინებით, კერძო მიწებისათვის კომპენსაციის უმაღლესი ტარიფებით გადახდაზეც დათანხმდა. **"კერძო საკუთრებაში არსებულ ყველა კატიგორიის მიწაზე, ურწყავი იქნება ეს თუ სარწყავი, საკარ-მიდამო ნაკვეთის შესაბამისი ტარიფია დაწესებული. აქედან გამომდინარე, თანხაც შესაბამისი-მაღალი იქნება"**, - განაცხადა ირაკლი ქელბაქიანმა. მისი თქმით, მესაკუთრეებისათვის მიწის სანაცვლოდ მისაცემი თანხა "აწეულია", რასაც ქელბაქიანი ქართული მხარისა და bp-ის ერთობლივ დამსახურებად მიიჩნევს. GIOC-ის პროექტების მართვის სამსახურის მენეჯერის აღფრთოვანებას არ იზიარებენ "მწვანე ალტერნატივაში". ქეთი გუჯარაიძის განცხადებით, მოსახლეობისათვის კუთვნილი მიწის ტარიფები გაურკვეველი დოკუმენტაციის საფუძველზეა დადგენილი. მას საეჭვოდ მიაჩნია საბოლოო კომპენსაციის გამოთვლის მექანიზმიც, რომლშიც მიწის საფასურის გარდა, მოსავლის სანაცვლო თანხებიც შედის. ეჭვის საბაბად კი კვლავ "ბუნდოვან დოკუმენტაციას" მიიჩნევს.

"მწვანე ალტერნატივის" მტკიცებით, მესაკუთრეები გაურკვეველ მდგომარეობაში იმყოფებიან. ყოველივე გაუგებრობისა და პრობლემების მიზეზად კი, მოსახლეობის არაინფორმირებულობას ასახელებენ. არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრების თქმით, მიწის შეძენის ჯგუფი, რომელსაც უშუალოდ ევალება მოსახლეობისათვის ინფორმაციის მიწოდება მათი უფლებების შესახებ, არ ასრულებს თავის მოვალეობას. **"სწორედ, ეს იწვევს, რომ ხანდახან ის ადამიანებიც ითხოვენ კომპენსაციას, ვისი მიწაც არ ხვდება 44 მეტრიან დერეფანში"**, - განმარტა ქეთი გუჯარაიძემ. სხვაგვარად ფიქრობენ GIOC-ში. ქელბაქიანის ინფორმაციით, bp-ის მოსახლეობასთან პრობლემა არ ჰქონია.

მიწის მესაკუთრეებთან კონტრაქტის გაფორმება და საკომპენსაციო თანხის გადახდა ერთდროულად მოხდება "საქართველოს ბანკის" ადგილობრივ ფილიალებში. bp-იმ ეს ბანკი 2002 წლის აგვისტოში შეარჩია და მიწასთან დაკავშირებული ყველა ანგარიშსწორების მოგვარება დაავალა. ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ, მესაკუთრე თანხას მიიღებს ან ნაღდი ფულით ან საბანკო ანგარიშსწორებით. შენიშვნების წარსადგენად მოსარგებლეს მხოლოდ ერთი კვირა ეძლევა. "მწვანე ალტერნატივაში" ამ ვადასაც აპროტესტებენ. ქეთი გუჯარაიძის თქმით, შვიდი დღის განმავლობაში გლეხი ვერაფრის შეცვლას ვერ მოახერხებს. **"ესეც ერთგვარი მახეა. ვითომ რაღაც ვადას უწესებენ თავისი უფლებების დასაცავად. ფაქტობრივად კი, თვითონაც კარგად იციან, რომ ამ ხნის განმავლობაში მესაკუთრე ვერაფრის დამტკიცებას ვერ მოახერხებს"**, - განაცხადა გუჯარაიძემ.

ამერიკა საომრად მზად არის

კოლინ პაუელი დავოსში გამოსვლისას

"მულტილატერალიზმი არ შეიძლება უმოქმედობის გასამართლებლად გამოვიყენოთ", - განაცხადა აშშ-ს სახელმწიფო მდივანმა მსოფლიო ეკონომიკურ ფორუმზე გამოსვლისას დავოსში, სადაც ყოველწლიურად საქმიანი სამყაროს და პოლიტიკური ლიდერები იკრიბებიან.

"ჩვენ ჩვენს მეგობრებთან და მოკავშირეებთან ერთად ამ საკითხებზე მიზანმიმართულად და მოთმინებით ვიმუშავებთ... მოდით, ნუ მივცემთ ერაყს ეჭვის საფუძველს. თუ ის ახლა თავისი ნებით არ განიარაღდება, საბოლოოდ, მას ჩვენ განვაიარაღებთ", - განაცხადა მან.

"ჩვენ ომისგან უკან არ დავიხევთ, თუ ეს ერთადერთი გზა იქნება ერაყიდან მასობრივი განადგურების იარაღის მოსაშორებლად. ჩვენ ვინარჩუნებთ ჩვენს სუვერენულ უფლებას, რომ ერაყის წინააღმდეგ სამხედრო აქცია განვახორციელოთ დამოუკიდებლად, ან კოალიციასთან ერთად", - დასძინა პაუელმა.

პაუელის განცხადებით, ერაყის პრეზიდენტ სადამ ჰუსეინს "აშკარად ჰქონდა ტერორისტულ ჯგუფებთან კავშირი, მათ შორის, ალ ქაიდასთან" და ბაღდადს ჯერ კიდევ არ მიუღია სტრატეგიული გადაწყვეტილება, რომ გაერო-ს მიერ ნოემბერში მიღებულ რეზოლუციას დაემორჩილოს, რომელიც მას განიარაღებას ავალდებულებს.

დავოსში გამოსვლამდე წინა დღით პაუელმა ნათლად მიანიშნა ყველას, რომ შეერთებული შტატები დაიცდის, ვიდრე გაერო-ს განიარაღების ინსპექტორები ორშაბათს მოხსენებას გააკეთებენ და მხოლოდ ამის შემდეგ მიიღებს გადაწყვეტილებას დაიწყონ ომი, თუ - არა.

ამერიკელებს მხარი აუბა ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრმა ტონი ბლერმა, რომელმაც კვირას ტელევიზიით გამოსვლისას განაცხადა, რომ ერაყში მყოფ ინსპექტორებს "დრო უნდა მისცენ სამუშაოს გასაკეთებლად", მაგრამ თუ მათ შესაძლებლობა არ ექნებათ, რომ მათზე დაკისრებული ამოცანა განახორციელონ, მაშინ სადამ ჰუსეინი ძალით უნდა განაიარაღონ.

დავოსის ფორუმის პარალელურად, გერმანიასა და თურქეთში ანტისაომარი გამოსვლები მიმდინარეობდა. აქციის მონაწილეები ამერიკის პოლიტიკას გმობდნენ.

ევროპული სახელმწიფოების მიერ ერაყში ომზე უარის თქმის მიუხედავად, პაუელმა განაცხადა, რომ ამერიკას ათიოდე სახელმწიფო გაუწევს დახმარებას და მნიშვნელობა არ აქვს, გაერო მიიღებს მეორე რეზოლუციას ერაყში ომის დაწყების თაობაზე, თუ - არა.

"როიტერთან" საუბრისას პაუელმა აღნიშნა, რომ მას თურქებთან საომარი მოქმედებების გრაფიკი არ განუხილავს.

ორშაბათს გაერო-ს განიარაღების ინსპექტორმა ჰანს ბლიქსმა და ატომური ენერგიის საერთაშორისო სააგენტოს ხელმძღვანელმა მოჰამად ელბარადეიმ უშიშროების საბჭოს წინაშე მოხსენება უნდა გააკეთონ. მათ ინფორმაცია უნდა მიაწოდონ საერთაშორისო თანამეგობრობას, ემორჩილება თუ არა ერაყი გაერო-ს რეზოლუციას. ამ რეზოლუციის თანახმად, ბაღდადმა მასობრივი განადგურების იარაღის ყველა პროგრამა ინსპექტორებს უნდა წარუდგინოს.

სამხრეთ კორეაში აშშ-ს სადაზვერვო თვითმფრინავი ჩამოვარდა

ჩამოვარდნილი თვითმფრინავის ნამსხვრევები

აშშ-ს თავდაცვის სამინისტროს მონაცემებით, კვირას, სამხრეთ კორეაში U-2 ტიპის ამერიკული სადაზვერვო თვითმფრინავი ჩამოვარდა.

"ჩვენ არანაირ დეტალებს არ ვფლობთ იმის შესახებ, რამდენი ადამიანი იმყოფებოდა ბორტზე, ან რატომ ჩამოვარდა იგი", - განაცხადა პენტაგონის წარმომადგენელმა.

მისივე თქმით, თვითმფრინავი ხვასუნში ჩამოვარდა, სეულიდან 31 კილომეტრის მოშორებით.

სამხრეთ კორეის საინფორმაციო სააგენტო "იონხაპის" ცნობით, დაშავდა მიწაზე მყოფი სამი ადამიანი და დაზიანდა ერთსართულიანი სახლი. სააგენტოს ინფორმაციით, ბორტზე მხოლოდ პილოტი იმყოფებოდა, რომელიც, სავარაუდოდ, დაიღუპა. ზოგიერთმა სატელევიზიო არხმა განაცხადა, რომ პილოტმა კატაპულტირება მოასწრო. თუმცა, მისი ბედი უცნობია.

აშშ-ს არმიის წარმომადგენელმა ლი ფერგიუსონმა განაცხადა, რომ აღნიშნულ ცნობებს ჯერჯერობით ვერ დაადასტურებს.

U-2 23 ათასი მეტრის სიმაღლეზე დაფრინავს, რაც, პრაქტიკულად, ყველა საჰაერო თავდაცვითი სისტემისათვის მიუწვდომელი სიმაღლეა. ფხენიანმა არაერთხელ დაიჩივლა, რომ ვაშინგტონი სწორედ ამ თვითმფრინავებს იყენებს ჩრდილოეთ კორეის დასაზვერად.

ინდოეთი სამხედრო ძალის დემონსტრირებას ახდენს

სამხედრო აღლუმი ნიუ დელიში

26 იანვარს ინდოეთმა ეროვნული დღესასწაული - რესპუბლიკის დღე იზეიმა. ნიუ დელიმ ამ დღის აღსანიშნავად დიდი სამხედრო აღლუმი მოაწყო.

ხელისუფლებამ უსაფრთხოების ზომები მთელ ქვეყანაში გაამკაცრა, დედაქალაქ ნიუ დელის, სადაც რესპუბლიკის შექმნის 53 წლის აღსანიშნავად აღლუმი ჩატარდა, და ქვეყნის საფინანსო ცენტრის - ბომბეის თავზე საფრენი სივრცე დახურა.

ინდოეთის ეროვნულ დღესასწაულს ირანის პრეზიდენტის მოჰამად ხათამის ნიუ დელიში ვიზიტი დაემთხვა, რომელიც ცერემონიას ტყვიაგაუმტარი შუშიდან უმზერდა.

ინდოელებს განსაკუთრებით ეშინოდათ ტერორისტული აქტების მოწყობისა იმ პოლიტიკოსების წინააღმდეგ, რომლებიც აღლუმს ესწრებოდნენ. არანაკლებ საფრთხილო იყო მეტროს სადგურები და ქაშმირის დაბლობი, სადაც ერთ-ერთმა შეიარაღებულმა დაჯგუფებამ განაცხადა, რომ რესპუბლიკის დღის აღსანიშნავად იერიშს მიიტანდნენ ინდოეთის შეიარაღებულ ძალებზე და ტერორისტულ აქტებსაც მოაწყობდნენ.

განსხვავებით გასული წლისაგან, როდესაც შეიარაღებული ძალების დიდი ნაწილი პაკისტანის საზღვართან იყო გადასროლილი სამხედრო დემონსტრაციაში ინდოეთის 1.1 მილიონიანი არმიის საუკეთესო ნაწილები მონაწილეობდნენ.

ინდოელებმა აღლუმზე ბირთვული რაკეტა "პრიტჰვი" გამოიტანეს, რომლის მოქმედების რადიუსი 150 კილომეტრს აღწევს. "ეს არის რაკეტა, რომელიც მტერს შიშის ზარს სცემს, იგი ინდოეთის არმიის სიამაყე და ჩვენი მთავარი იმედია", - განაცხადა სახელმწიფო ტელევიზიამ.

ინდოელმა სამხედროებმა არც 800 კილომეტრის რადიუსზე მოქმედი ბალისტიკური რაკეტა "აგნი 1" დაივიწყეს, რომელიც ახლახანს გამოსცადეს.

აღლუმზე გამოჩნდა ნიუ დელის ტრადიციულ პარტნიორთან - რუსეთთან ერთობლივად შექმნილი "ბრაჰმოსიც". 290 კილომეტრის რადიუსის მოქმედების ზებგერით რაკეტას უახლოეს მომავალში გამოცდიან.

მიმომხილველების აზრით, ამგვარი მასშტაბური აღლუმი ისევ და ისევ ინდოეთის ტრადიციული მეტოქის - პაკისტანის გასაფრთხილებლად არის განკუთვნილი, რომელთანაც საბრძოლო შეტაკებები ქაშმირის გამო რამდენიმე ათწლეულია, რაც მიდინარეობს.

ისტორიული რეისი ტაივანიდან ჩინეთში

ტაივანის უდიდესმა ავიაკომპანიამ "ჩაინა ერლაინზმა" უკანასკნელი 50 წლის განმავლობაში ჩინეთისაკენ პირველი რეისი შეასრულა. თვითმფრინავმა ჩარტერული რეისი ჰონ-კონგის გავლით შანხაიში განახორციელა.

ტაივანიდან ჩამოსული მგზავრები შანხაის აეროპორტში განსაკუთრებით პატივსაცემი მგზავრებისათვის, ძირითადად, სახელმწიფოს მეთაურებისათვის განკუთვნილი კარებით გაატარეს.

ჩინეთთან რეისის დანიშვნა ტაივანის ოპოზიციის წარმომადგენლის ჯონ ჩანის იდეა იყო. "იმედი მაქვს, რომ ყველაფერი უკეთესობისაკენ შეიცვლება", - აღნიშნა მან.

ტაივანის სრუტის ორივე მხარეს მცხოვრებთ 160 კილომეტრის სიგანის ზღვის ლეგალურად გადაკვეთის საშუალება არ ჰქონდათ მას შემდეგ, რაც ჩინეთში რევოლუცია მოხდა 1949 წელს.

ტაივანმა ჩინეთის მიმართულებით პირდაპირი რეისები იმის შიშით აკრძალა, რომ ჩინეთს, შესაძლოა, სამოქალაქო ტრანსპორტი კუნძულზე ჯარისკაცების გადასასხმელად და იერიშის მისატანად გამოეყენებინა. პეკინმა არაერთგზის გააფრთხილა ტაიპეი, რომ ტაივანს ჩინეთის განუყოფელ ნაწილად თვლის და მის მიერ დამოუკიდებლობის გამოცხადების მცდელობას შეიარაღებულ წინააღმდეგობას გაუწევს.

ტაივანის მთავრობის განცხადებით, ეს ექსპერიმენტული გაფრენაა და რეისიები კვლავ ჰონ-კონგის ან მაკაოს გავლით უნდა განხორციელდეს. ეს კი ფრენის დროს 5 საათამდე ზრდის. 26 იანვრიდან 9 თებერვლამდე დაგეგმილია დამატებით 15 რეისის განხორციელება.

თუმცა, მიმომხილველები აღნიშნავენ, რომ ნებისმიერ შემთხვევაში ეს რეისები ჩინეთსა და ტაივანს შორის ურთიერთობების გაუმჯობესების მანიშნებელია.

უკანასკნელ წლებში დაძაბულობის ჩაცხრობამ, ორ მხარეს შორის საქმიანი ურთიერთობები გამოაცოცხლა. ტაივანელთა შეფასებით, მათ ჩინეთში 100 მილიარდი დოლარის ინვესტიცია განახორციელეს. აღსანიშნავია, რომ ჩინეთის ტერიტორიაზე, დაახლოებით, 500 000 ტაივანელი იმყოფება. სავარაუდოდ, ახალი რეისის გახსნა ძალზე მომგებიან ბიზნესად გადაიქცევა.

საქართველოში მოსკოვი ჭაბნის ეუთო-ს

პირველი გვერდიდან

რუსული სამხედრო ბაზები

სამხედრო ბაზების შესახებ მიმდინარე მოლაპარაკებებზე რუსული მხარე ბათუმისა და ახალქალაქის ბაზების გაყვანისათვის 11 წლიან ვადას და ხელშეკრულებას ითხოვს, რომელიც ამ ვადის გასვლამდე რუსი სამხედროების საქართველოში ყოფნას იურიდიულ საფუძველს მისცემდა. ამავე დროს, მოსკოვი ამტკიცებს, რომ ბაზების დისლოკაციის ადგილის შესაცვლელად ასობით მილიონი დოლარია საჭირო. ფინანსური მოთხოვნა როგორც ჩანს, არა დასავლეთის ქვეყნებისაგან ფულის მიღებას ისახავს მიზნად, არამედ ბაზების გაყვანის გაჭიანურებას.

თავის მხრივ, საქართველო ამტკიცებს, რომ ბაზების გასაყვანად სამი წელი სრულიად საკმარისი იქნება. მართლაც, 90-იანი წლების დასაწყისში, ბალტიის ქვეყნებიდან გაცილებით უფრო დიდი კონტინგენტის გაყვანისას, რუსეთი თავისუფლად ჩაეტია ამ ვადაში. ამასობაში, უკვე 11 წლია საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ რუსული სამხედრო ბაზები საქართველოს ტერიტორიაზე არიან – თანაც ყოველგვარი იურიდიული საფუძვლის გარეშე. უფრო მეტიც, ახალქალაქის, გუდაუთისა და ბათუმის ბაზები ჩვეულებრივი შეიარაღების შესახებ ხელშეკრულების თანახმად, დახურვას ექვემდებარება. მაგრამ, ეუთო უძლურია რუსებს ბაზების გაყვანა აიძულოს, უფრო მეტიც ეს ორგანიზაცია იმ ფაქტსაც არ აღიარებს, რომ რუსეთმა ხელშეკრულება დაარღვია.

ამასობაში, ნატო-ს ქვეყნები აცხადებენ, რომ მანამ არ მოახდენენ ამ ხელშეკრულების რატიფიკაციას, სანამ რუსეთი საქართველოდან და მოლდოვადან ჯარებს არ გაიყვანს. რუსეთი იმიტომაა დაინტერესებული რატიფიცირებაში, რომ სურს ბალტიის ქვეყნებიც შეუერთდნენ ამ ხელშეკრულებას. რაც შეზღუდავდა ბალტიისპირეთში განთავსებულ ნატო-ს ჯარების რაოდენობას. როგორც ჩანს, სწორედ იმისათვის, რომ ხელშეკრულებისადმი ერთგულება დაამტკიცოს, რუსეთს თავისი ჯარის ნაწილები საქართველოდან სომხეთში გაჰყავს. თუმცა, ესეც ხელშეკრულების პირობების დარღვევაა. თანაც, ამგვარი გადაადგილება იწვევს აზერბაიჯანელთა უკმაყოფილებას, ზრდის სომეხთა უკომპრომისობას და კიდევ უფრო აღრმავებს ყარაბაღის ჩიხს. ეს კი ერთი მხრივ, რუსეთზე სომხეთის დამოკიდებულების უზრუნველყოფისა და მეორე მხრივ, აზერბაიჯანზე ზეწოლის საშუალებაა.

2002 წლის დეკემბერში რუსეთმა კავშირგაბმულობის ბატალიონი გადაიყვანა საქართველოდან სომხეთში; იანვარში, სომხეთის პრეზიდენტ კოჩარიანის რუსეთში ვიზიტის დროს, დღის წესრიგში დადგა სხვა ნაწილების გადასროლის საკითხიც. შეშფოთებული აზერბაიჯანი ამ საკითხს სისტემატურად აყენებს დასავლეთის ქვეყნებთან, რუსეთთან და საქართველოსთან კონსულტაციებისას. თბილისი ბაქოს მოსაზრებას იზიარებს.

ეუთო კი ამ საკითხებთან დაკავშირებით არანაირ კომენტარს არ აკეთებს.

აფხაზეთი და სამხრეთ ოსეთი

რუსეთის ხელისუფლების წარმომადგენლებმა გააგრძელეს აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის მოსახლეობისათვის რუსული პასპორტების მასობრივად დარიგება. აფხაზეთის ხელმძღვანელები თავიდანვე რუსეთის მოქალაქეები იყვნენ. რუსული იარაღით ხელში, მათ განახორციელეს ქართული მოსახლეობის ეთნიკური წმენდა. ახლა კი აფხაზეთიდან საქართველოს მოქალაქეობაც იდევნება. ნადგურდება ქართველების ქონებაც.

იანვარში, თითქოსდა კერძო რუსულმა კომპანიამ, რუსეთის მთავრობის მიერ მიცემული ნებართვის საფუძველზე რუსეთსა და აფხაზეთს შორის სარკინიგზო მიმოსვლა აღადგინა. მატარებელი კვეთს საერთაშორისოდ აღიარებულ საქართველო-რუსეთის საზღვრის იმ მონაკვეთს, რომელიც რუსებისა და აფხაზების კონტროლქვეშაა. მაშინ, როდესაც რკინიგზის რუსეთის ტერიტორიაზე მდებარე მონაკვეთი რუსეთს ეკუთვნის, საქართველოს მონაკვეთი საქართველოს ხელისუფლების სუვერენული საკუთრებაა. რუსეთი კი ისე ექცევა აფხაზებს, თითქოს ეს მონაკვეთი მათ ეკუთვნოდეთ. რუსული სახელმწიფო და კერძო ფირმები ყიდულობენ აფხაზეთის საკურორტო ინფრასტრუქტურასა და უძრავ ქონებას, რაც იურიდიულად ასევე საქართველოს სახელმწიფო ქონებაა.

რუსეთის ასეთ ნაბიჯებს საქართველოს პრეზიდენტმა "ფარული ანექსია" უწოდა. ქართველი დიპლომატები სისტემატურად გამოთქვამენ პროტესტს საერთაშორისო ფორუმებზე. ჰელსინკის საფინალო აქტი, რომელიც აწესებს საზღვრების ურღვევობის პრინციპს და კრძალავს ყოველგვარ იძულებით ტერიტორიულ ცვლილებებს, მოსკოვისათვის აშკარად აღარ არის შემზღუდველი ფაქტორი. ეუთო კი, რომელიც ორგანიზაციული წესებითაა შებოჭილი, ამაზე ხმას არ იღებს.

2002 წლის ეუთო-ს ბოლო კონფერენციამ, რომელზეც რუსებმა აშკარად დაჯაბნეს სხვა პოსტსაბჭოური სახელმწიფოები, მოსკოვს აშკარად ხელი გაუხსნა 2003 წელს უფრო აგრესიული მოქმედებებისათვის.

რეგრესი ეუთო-ს კონფერენციაზე

დეკემბერში, პორტუგალიაში ჩატარებულმა ეუთო-ს ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრების კონფერენციამ წინააღმდეგობა ვერ გაუწია რუსეთის მიერ საქართველოს მიმართ აღებული ვალდებულებების აშკარა დარღვევას. ორგანიზაციის 1999 წლის სტამბოლის სამიტზე მიღებული დეკლარაცია რუსეთს ავალდებულებდა, გუდაუთისა და ვაზიანის ბაზები 2001 წელს დაეხურა და ბათუმისა და ახალქალაქის ბაზების შესახებ შეთანხმებისათვის მიეღწია. მოსკოვმა ამ ვალდებულებას ხელი მოაწერა. სამი წლის განმავლობაში რუსებმა მხოლოდ ვაზიანის ბაზა დახურეს, და მოლაპარაკებების პროცესი თითქმის მთელი წლით ცალმხრივად შეაჩერეს.

ეუთოს კონფერენციამ არა მხოლოდ შეარჩინა რუსეთს ეს დარღვევა, არამედ პირიქით, უკან გადადგა ნაბიჯები. კონფერენციის საბოლოო დოკუმენტი საქართველოსა და რუსეთს მოუწოდებს: "შეთანხმდნენ რუსეთის სამხედრო ბაზების ფუნქციონირების ვადებსა და პირობებზე". თითქოსდა მათ გასვლაზე ლაპარაკი საერთოდ არ იყოს. ქართული მხარე მოითხოვდა შემდეგ ფორმულირებას: "ბაზების გაყვანის პირობები და ვადები", მაგრამ რუსეთის მხარემ იგი უარყო. მოსკოვმა ასევე არ ჩაასმევინა დოკუმენტის ტექსტში მინიშნება "უცხოეთის ჯარების განთავსებისათვის მასპინძელი ქვეყნის თავისუფალ ნებაზე". საქართველო მოითხოვდა საბოლოო განცხადებაში ეუთო-ს ძირითადი დოკუმენტებიდან რამდენიმე აბზაცის ჩასმას, მაგრამ ეუთო-მ ესეც ვერ მოახერხა, იმის გამო, რომ ორგანიზაცია კონსენსუსის წესით მოქმედებს.

კონფერენციამ საერთოდ უგულვებელყო აფხაზეთი, რომელსაც ისევ რუსული არმია და "სამშვიდობო ჯარები" აკონტროლებენ. სიმართლე რომ ვთქვათ, აფხაზეთის კონფლიქტში ეუთო არ ერევა, იქ გაერო მუშაობს – მაგრამ ასევე უშედეგოდ. გაერო-ს არაეფექტურობაც იმავე მიზეზითაა გამოწვეული – მოსკოვის ვეტოს უფლებით.

ეუთო-ს, თავისი მანდატიდან გამომდინარე, შეეძლო განეხილა აფხაზეთში ქართველებისა ან ყარაბაღში აზერბაიჯანელების გენოციდი. თუმცა, ეს საკითხებიც ყურადღების გარეშე დარჩა.

ზემოთქმულის მიუხედავად, ეუთო-ს საქართველოში მაინც აქვს გარკვეული წარმატებები. პირველ რიგში, ესაა სასაზღვრო მონიტორინგის მისია. 2001-2002 წლებში მისია მუდმივად უარყოფდა რუსეთის მტკიცებას, საზღვარზე ბოევიკთა მოძრაობის შესახებ. ეუთო-ს წევრი ქვეყნებიდან დაკომპლექტებულმა მისიამ, რომელიც შეუიარაღებელი დამკვირვებლებისგან შედგება, რუსეთის უარყოფის მიუხედავად, ასევე დააფიქსირა რუსების მიერ საქართველოს დაბომბვის ფაქტი.

სეპარატისტულ სამხრეთ ოსეთში ეუთო ახორციელებს ადგილობრივი მოსახლეობიდან იარაღის ამოღების საკმაოდ წარმატებულ პროგრამას, თუმცა უფრო სიღრმისეულ საკითხში, იგი ეთანხმება რუსეთის მიერ თავსმოხვეულ მოლაპარაკებათა "ხუთმხრივ ფორმატს", რომელიც რეალურად, ფარსია და მეტი არაფერი. ხუთი მონაწილეა: რუსეთი, მის შემადგენლობაში მყოფი ჩრდილოეთ ოსეთი, მის მიერ კონტროლირებადი სამხრეთ ოსეთი, უმწეო საქართველო და უფხო ეუთო, რომელიც რუსეთის თანხმობის გარეშე ხელფეხშეკრულია. სამხრეთ ოსეთის ახალმა ლიდერმა, კოკოევმა პოლიტიკა საერთოდ შეცვალა: ის გამორიცხავს საქართველოს შემადგენლობაში დაბრუნებას და რუსეთში ეტაპობრივ ინტეგრაციას ემხრობა. ეს პუტინის პოლიტიკაა, რომელთან გასამკლავებლად ეუთო-ს არც სათანადო სტრუქტურა და არც სათანადო რესურსები არ გააჩნია

გავაფორმოთ თუ არა ხელშეკრულება „ეი-ი-ეს თელასთან„?

იურისტები ხელშეკრულების პროფესიულ წუნზე საუბრობენ

მიუხედავად იმისა, რომ “ეი-ი-ეს თელასმა” თბილისელებთან სამომხმარებლო ხელშეკრულების გაფორმება ერთი თვის წინ დაიწყო, საბოლოო მონაცემებით, ელექტროგამანაწილებელ კომპანიასთან 320 ათასი აბონენტიდან კონტრაქტს ხელი მხოლოდ თხუთმეტმა მოაწერა. მოსახლეობის ერთი ნაწილი, ამერიკულ კომპანიის მიმართ ოპოზიციურად განწყობილი პოლიტიკური პარტიის ლიდერები და არასამთავრობო ორგანიზაციები ხელშეკრულების არსებულ ფორმას აპროტესტებენ. იურისტები კი ამ ხელშეკრულების იურიდიულ წუნზე ალაპარაკდნენ.

ეთერ მამულაშვილი

სამომხმარებლო ხელშეკრულების დოკუმენტს “ეი-ი-ეს თელასის” აბონენტები მომსახურების ბიზნეს ცენტრებში ეცნობიან და სურვილის შემთხვევაში, შესაბამისად, ხელის მოწერაც აქ მიმდინარეობს.

ამერიკული კომპანია ცდილობს, რაც შეიძლება სწრაფად დაასრულოს მომხმარებლებთან კონტრაქტების გაფორმება. მას ვადა ჯერ კიდევ გასული წლის ბოლოს, 31 დეკემბერს ამოეწურა. ენერგეტიკის მარეგულირებელმა კომისიამ “ეი-ი-ეს თელასს” ვადა 31 მარტამდე კიდევ გაუხანგრძლივა. თუკი ხელშეკრულებების გაფორმების პროცესი დღემდე არსებული ტემპით გაგრძელდა, ელექტროგამანაწილებელ კომპანიაში დათქმულ ვადამდე მოსწრებას ძალიან ეჭვობენ. “ეი-ი-ეს თელასი” და მასთან დაპირისპირებული მხარეები მოსახლეობის პასიურობის სხვადასხვა მიზეზებს ასახელებენ. ამერიკული კომპანიის ოფიციალური ლობისტი, ირაკლი მელაშვილი ირწმუნება, რომ აბონენტების პასიურობა დაბალი სამართლებლივი კულტურისა და სამართლებრივი ნიჰილიზმის ბრალია: **“დღეს ხალხმა საკუთარი ხელისუფლების და კერძო კომპანიების მიმართ ნდობა დაკარგა. ის აჟიოტაჟი, რაც ზოგიერთებმა ამ ხელშეკრულებებზე ატეხეს, მხოლოდ კომპანიის დისკრედიტაციას ისახავდა მიზნად. მომხმარებელს არანაირი ხელშეკრულებისადმი მოთხოვნილება და ინტერესი არ აქვს.”**

საკრებულოს დეპუტატი და არასამთავრობო ორგანიზაციის “ვაკის გონივრული განვითარების” თავმჯდომარე, ნანული ქაჩიბაია აცხადებს, რომ შეცდომა დაუშვა “ეი-ი-ეს თელასის” იმ თხუთმეტმა აბონენტმა, რომლებმაც კონტრაქტს ხელი მოაწერეს. ის და საკრებულოს სათბობ-ენერგეტკის კომისია მოსახლეობას სამომხმარებლო ხელშეკრულებების გაფორმებისგან თავის შეკავებას მოუწოდებენ. მთავარი პრეტენზია, რასაც ისინი ამერიკულ კომპანიას უყენებენ, ჩვენთან საუბარში ნანული ქაჩიბაიამ ასე ჩამოაყალიბა: **“ხელშეკრულებაში ზუსტად არ არის განსაზღვრული ის ვალდებულებები, რომლებიც ელექტროგამანაწილებელ კომპანიას აკისრია.“**

“აღორძინების” ერთ-ერთი აქტივისტი, ჯონდი ბაღათურია აცხადებს, რომ სამომხმარებლო ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით უკანასკნელ დღეებში მასთან რამდენიმე ასეული თბილისელის საჩივარი შევიდა. **“ამ ხელშეკრულებებში მკაფიოდ არ არის ჩამოყალიბებული მხარეთა ვალდებულებები. რბილად რომ ვთქვათ, ის არაკომპეტენტური ადამიანების მიერ არის შედგენილი. ასეთი ზოგადი შინაარსის ხელშეკრულებით “ეი-ი-ეს თელასი” ცდილობს, თავი დაიძვრინოს. უფრო მეტიც, ის ცდილობს, შეცდომაში შეიყვანოს მომხმარებელი და ისეთი ტიპის ხელშეკრულება გააფორმებინოს, რომლითაც მომხმარებელს, “თელასის” მხრიდან ხელშეკრულების დარღვევის შემთხვევაში, ძალიან გაუჭირდება მის წინააღმდეგ ბრძოლა”**, - აღნიშნა ბაღათურიამ.

სამომხმარებლო ხელშეკრულებაში მხარეთა ვალდებულებები ზუსტად განსაზღვრული მართლაც არ არის. ის მხოლოდ სამი პუნქტისგან შედგება, სადაც წერია, რომ “ეი-ი-ეს თელასი” და აბონენტი ვალდებულნი არიან, შეასრულონ სემეკის მიერ დამტკიცებული მომსახურების პირობები და წესები. აღნიშნული ნორმატიული აქტი ენერგეტიკის მარეგულირებელმა კომისიამ 2001 წლის 20 სექტემბერს გამოსცა, რომლის ოცდაშვიდ მუხლში დეტალურად არის აღწერილი მომხმარებლის და აბონენტის ვალდებულებები.

ამის მერე ამერიკულმა კომპანიამ საჭიროდ აღარ ჩათვალა ოცდაშვიდივე მუხლის ერთგვერდიან ხელშეკრულებაში გადატანა. **“ყველაფრის ჩაწერა არანაირ საჭიროებას არ მოითხოვდა, რადგან ჩვენი და აბონენტის ვალდებულებები, რომელიც სემეკმა დაამტკიცა, საჯაროა და მისი გაცნობის საშუალება ყველა რაიონულ ბიზნეს ცენტრშია შესაძლებელი”**, - გვითხრა ამერიკული კომპანიის მომხმარებელთა უფლებების დაცვის დეპარტამენტის უფროსმა, ვალერი ფანცულაიამ.

ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციაში ამბობენ, რომ სამომხმარებლო ხელშეკრულების აღნიშნული ვარიანტი დაუხვეწავი და იურიდიულად გაუმართავია. **“ხელშეკრულებაში, ჯობს, ყველა დეტალი კარგად და მკაფიოდ იყოს დაწერილი, რადგან, რომელიმე მხარის მიერ გამოთქმული პრეტენზიისა და დავის შემთხვევაში, რაიმეს გაკეთება უფრო მარტივია”**, - განმარტა ასოციაციის იურისტმა, ლევან მოსახლიშვილმა. **“ჩვენს კანონმდებლობაში ჩადებულია ის მინიმალური მოთხოვნები, რომელიც აუცილებელია, რომ ნებისმიერი ტიპის ხელშეკრულებაში იქნეს გათვალისწინებული”**, - დაამატა ასოციაციის თავჯდომარემ ზაზა რუხაძემ.

ინფორმაცია

˝ქალთა პრობლემებზე მომუშავე ორგანიზაციების რეგიონული კატალოგი

საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის საგამოფენო დარბაზში შედგა კატალოგის - “ქალთა პრობლემებზე მომუშავე ორგანიზაციები სამხრეთ კავკასიაში,” პრეზენტაცია.

კატალოგი გამოიცა “ქალთა საინფორმაციო ცენტრის” მიერ, ეუთო-ს დემოკრატიული ინსტიტუტების და ადამიანის დაცვის ბიუროს (ODIHR/OSCE) ფინანსური მხარდაჭერით. ესაა რეგიონულ დონეზე გამოცემული პირველი კატალოგი, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას სამხრეთ კავკასიაში ქალთა პრობლემებზე მომუშავე 296 ორგანიზაციის შესახებ. მასში ამომწურავი ინფორმაციაა შეტანილი ქალთა არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელებისა და კოალიციების შესახებ. კატალოგი ყოველწლიური გამოცემა იქნება.

გამომცემელმა, “ქალთა საინფორმაციო ცენტრის” კოორდინატორმა, ელენე რუსეცკიმ პრეზენტაციაზე აღნიშნა, რომ კატალოგი ერთმანეთთან თანამშრომლობის საშუალებას მისცემს საქართველოს, სომხეთის და აზერბაიჯანის ქალთა ორგანიზაციებს. კატალოგი უცხოეთშიც გაიგზავნება, რაც რეგიონულ ორგანიზაციებს გაუადვილებს უცხოელ პარტნიორებთან დაკავშირებას და ინფორმაციის ურთიერთგაცვლას.

კატალოგი დაეხმარება ჟურნალისტებს გენდერული პრობლემების გაშუქებასა და სამხრეთ კავკასიაში ქალთა მდგომარეობის შესწავლაში, აგრეთვე ხელს შეუწყობს ერთიანი საინფორმაციო სივრცის შექმნას.

“24 საათი”

მოკლედ

თბილისი. თბილგაზის გენერალური დირექტორის ვახტანგ ცაავას ცნობით, რუსული ბუნებრივი აირი თბილისმა უკვე მიიღო და მისი მიწოდება გლდანსა და მთაწმინდის რაიონებში დაიწყო. შემდეგ კი სამგორის, ნაძალადევის, ჩუღურეთისა და საბურთალოს რაიონებს მიაწვდიან. ბუნებრივ აირს, უპირველესად, სასიცოცხლო ობიექტები მიიღებენ.

სულ საქართველოში 4 მილიონ 100 ათასი კუბომეტრი ბუნებრივი აირი მოდის. აღსანიშნავია, რომ გაზის ეს რაოდენობა მინიმალურია, რის გამოც ვერ მოხდება ბუნებრივი აირის მაღალი წნევით მიწოდება. რაც შეეხება 1200 მმ-იან გაზსადენის აღდგენას, სარემონტო სამუშაოები იქაც მთავრდება და თუ ისეთივე მონდომებით გაგრძელდება მუშაობა, როგორც 700 მმ-იანზე მოხდა, მილსადენი 1-2 დღეში აღდგება. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ამ კვირიდან, თბილისის ბაზრების, ბაზრობებისა და სხვა სავაჭრო ობიექტების სანიტარიული მდგომარეობის შემოწმების მიზნით, ფართომასშტაბიანი რეიდები დაიწყება. სანიტარიული ზედამხედველობის ინპექციის უფროსის ჯულული ახვლედიანის ცნობით, ამ ობიექტების შემოწმების თაობაზე ინსპექციამ უკვე მიმართა სასამართლოებს და ნებართვას, სავარაუდოდ, უახლოეს დღეებში მიიღებს.

მისივე ინფორმაციით, ამჟამად დედაქალაქში მოქმედებს 31-32 ბაზრობა და ბაზრობის მსგავსი სავაჭრო ობიექტი, რომელთა უმეტესობა სანიტარიული ნორმებისა და წესების უხეში დარღვევით მუშაობს. დამრღვევთა მიმართ მიღებული იქნება მკაცრი ზომები, შესაძლოა, ობიექტის ექსპლუატაციაც შეაჩერონ. **მედია-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ”სასმელი წყლის სამომხმარებლო ტარიფი უახლოეს 1-1,5 წელიწადში არ გაიზრდება”, - აცხადებენ „თბილწყალკანალში“. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ საწარმო იჯარით კერძო ოპერატორს გადაეცემა, „თბილწყალკანალი“ მუნიციპალურ ობიექტად დარჩება და სამომხმარებლო ტარიფის ოდენობის საკითხს საკრებულო და თბილისის მერია გადაწყვეტენ.

”1,2 ლარის ოდენობის ამჟამინდელი ტარიფიც რეალური მაჩვენებლის 30 პროცენტს შეადგენს, წყლის ღირებულების დანარჩენ ოდენობას მუნიციპალური ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სუბსიდია ფარავს”, - აცხადებენ „თბილწყალკანალში“.

„თბილწყალკანალის“ იჯარით გაცემის საკითხი უახლოეს ორ თვეში გადაწყდება. ამჟამად ინვესტორის - ფრანგული კომპანია „ჯენერალ დეზოს“ მიერ წარმოდგენილ წინადადებებს განიხილავენ. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■

თბილისი. თბილისის მერი ვანო ზოდელავა დედაქალაქის მერიისთვის ავტოსადგომების დაბრუნების წინააღმდეგია. ზოდელავას განცხადებით, ავტოსადგომები რაიონული გამგეობებისთვის სერიოზული შემოსავლის წყაროა. ”კეთილ ინებონ და ამ სფეროდან გადასახადები 100 პროცენტით ამოიღონ”. **მედია-ნიუსი**

პოლიცია და საგადასახადო ერთმანეთის ბოსტანში ისვრიან კენჭებს

ფრთხილად, ვალუტის გადამცვლელ ჯიხურებს თაღლითები ეპატრონებიან

პირველი გვერდიდან

მაგალითად, ჯიხურში მჯდომ პიროვნებას მიაწოდეთ 100 დოლარი ლარებში გადასახურდავებლად. მან მოგაწოდათ ფული და იქვე რომ დაითვალეთ, 5 ლარი აკლია. იგი გართმევთ ფულს, გადაითვლის და “აღმოაჩენს”, რომ მართალი ხართ, გიბოდიშებთ და ამატებს 5 ლარს. თქვენ დამშვიდებული შორდებით ჯიხურს, მაგრამ ცოტა ხნის შემდეგ ნახავთ, რომ 5 ლარს ვინლა ჩივის, ბევრად მეტი დაგაკლოთ. უკან მიბრუნებას კი მხოლოდ მაშინ აქვს აზრი, თუკი ღონე გერჩით ან გვერდით კუნთმაგარი მეგობრები გყავთ. წინააღმდეგ შემთხვევაში არაფერი გამოგივათ. ჯიხურში მიბრუნებულს თქვენი მომტყუებელი ან საერთოდ აღარ დაგხვდებათ, ან თუ დაგხვდათ, შარს იქით მოგდებთ, ფული შენს თვალწინ არ დავითვალეო. თუ არ შეეშვებით, შეიძლება დაგაშინოთ კიდეც. ცივილიზებულ ქვეყანაში მოტყუებული მოქალაქე, ალბათ, პოლიციას მიმართავდა, მაგრამ ჩვენთან არც ამას აქვს აზრი, რადგან თაღლითობები, ძირითადად, ულიცენზიო ჯიხურებში ხდება. ასეთი ჯიხურის მეპატრონის მიგნება კი, თუკი ფაქტზე არ წაასწარი, თითქმის შეუძლებელია. კორუფციასთან ბრძოლის სამმართველოს მონაცემებით, თბილისში ვალუტის გადამცვლელი 200-მდე ულიცენზიო ჯიხური ფუნქციონირებს. მათი მეპატრონის ვინაობა აღრიცხული არსად არის. შეიკრება თაღლითების 3-4 კაციანი ჯგუფი, არალეგალურად იქირავებენ ჯიხურს და დღის განმავლობაში ერთმანეთს ენაცვლებიან. დილით ერთი მათგანი “მუშაობს”, რამდენიმე მოქალაქის მოტყუების შემდეგ, მას მეორე ენაცვლება, რომ უკან მიბრუნებულმა მოტყუებულმა არ გამოიჭიროს, შემდეგ მეორეს მესამე შეცვლის და ა.შ. ხოლო თუკი ერთმა თაღლითმა მიმალვა ვერ მოასწრო და ტყუილში ვინმე “ძლიერმა” გამოიჭირა, იგი არც ასეთ შემთხვევაში იბნევა, აწაპნილი ფული იქვე უდევს და ღიმილით აბრუნებს, დაგრჩათ ბატონოო.

ვაგზლის მიდამოებში

ვალუტის გადამცვლელი ჯიხურის მეპატრონეს, კანონიერად და კეთილსინდისიერად რომ იმუშაოს, დასაწყისში 5 ათასი ლარი მაინც უნდა ჰქონდეს, რათა ეროვნული ბანკს სალიცენზიო მოსაკრებელში 100 ლარი გადაუხადოს და ჯიხური იყიდოს, თანაც, შესაბამისი პირობების დაცვით მოაწყოს. ჯიხურებში მდგომ მოქალაქეთა უმრავლესობას კი ამდენი ფული არ აქვს. ნაქირავებ ჯიხურში კი კანონიერად კი არა, პატიოსნად მუშაობასაც არ აქვს აზრი, რადგან ვაგზალსა და დიდუბეში (სადაც ასეთი ბიზნესის წამოწყება ყველაზე ხელსაყრელია) საჯიხურე ტერიტორიას თვეში 300-400 დოლარად აქირავებენ. ნაქირავებ ჯიხურში პატიოსნად რომ იმუშაო, დღეში 60 ლარზე მეტი უნდა დაგრჩეს, ანუ 6 000 დოლარზე მეტი უნდა იყიდოგაყიდო, რომ მოგება ნახო. ეს კი შეუძლებელია. ამიტომაც უფულო და უსინდისო ადამიანები ფულს თაღლითობით შოულობენ.

მათ ასალაგმად, უპირველესად, ულიცენზიო ჯიხურების მოსპობაა საჭირო. ამ პრობლემას კი შესაბამისი ორგანოები როგორც ებრძვიან, მხოლოდ ვაგზლის მიდამოებში ჩამწკრივებული ჯიხურების რაოდენობაც მოწმობს. სხვათა შორის, ულიცენზიო ჯიხურების ლეგალურისგან გამორჩევა გარედან შეხედვითაც შესაძლებელი ყოფილა. ლიცენზიის მისაღებად ჯიხური უნდა აკმაყოფილებდეს სათანადო პირობებს, რომელთაგანაც ერთ-ერთი მთავარი - ჯიხურის ორმაგი მინით დაცვაა. მიუხედავად იმისა, რომ პოლიციის კორუფციასთან ბრძოლის სამმართველომ ზემოთაღნიშნული 34 უკანონო ჯიხურის გამოვლენა ერთ დღეში შეძლო, მსგავს ღონისძიებებს ძალზე იშვიათად ატარებს. **“ხელ-ფეხს თვითონ კანონმდებლობა გვიკრავს. მეწარმეს უფლება აქვს, ვიდრე სისხლის სამართლის საქმე არ აღიძვრება, არანაირი დოკუმენტაცია არ გვაჩვენოს. საქმის მოკვლევაში არც საგადასახადო ინსპექცია გვეხმარება, მას აბსოლუტურად ყველა მონაცემი აქვს, მაგრამ საგადასახადო კოდექსის 268-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოს ნებართვის გარეშე ინფორმაციას არ გვაწვდის. სასამართლოში ნებართვის მისაღებად დასაბუთებული ეჭვია საჭირო, ჩვენ კი თუ საქმე არ გამოვიკვლიეთ, ეჭვი როგორ დავასაბუთოთ. ამის გარდა, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა 164-ე მუხლის თანახმად, უკანონო სამეწარმეო საქმიანობის გამოვლენა, უპირველესად, საგადასახადო ინსპექციასაც ევალება,”** – აცხადებს კორუფციასთან ბრძოლის სამმართველო. ვალში არც ეს უკანასკნელი რჩება. **“საგადასახადო სამსახურისთვის მთავარია, მეწარმემ გადასახადი გადაიხადოს. მისი ლიცენზიების შემოწმება ჩვენ არ გვევალება, საამისოდ უამრავი ორგანო არსებობს, უპირველესად კი, პოლიცია, მაგრამ იგი ულიცენზიო ჯიხურების მეპატრონეებს წილში უზის,”** – გვითხრეს დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის საგადასახადო ინსპექციაში.

უფასო სასწრაფო დახმარების პროგრამა, უკეთეს შემთხვევაში, მარტიდან ამოქმედდება

დედაქალაქის თვითმმართველობის ორგანო საკუთარი გადაწყვეტილების დროულად შესრულებას ვერ ახერხებს. საკრებულომ გასული წლის მიწურულს, სპეციალური დადგენილება გამოსცა, რომლის მიხედვითაც 2003 წლის 1 თებერვლიდან, სასწრაფო სამედიცინო დახმარება (03) თბილისელებისთვის უფასო უნდა გამხდარიყო. ამ პროგრამის თავის დროზე ამოქმედებას ხელს უშლის ცენტრალური ბიუჯეტის მიუღებლობა.

ეთერ მამულაშვილი

უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარების პროგრამის რამდენიმე ვარიანტს საკრებულოს სოციალურ საკითხთა კომისია დღეს უკვე აქტიურად განიხილავს. სამი მათგანი ჯანდაცვის და სოციალურ საკითხთა საქალაქო სამსახურმა ერთი კვირის წინათ წარმოადგინა. პროგრამის ალტერნატიული ვარიანტი ლეიბორისტულმა პარტიამაც შეიმუშავა.

თითოეული მათგანის საერთო ღირებულება ერთმანეთისგან მკვეთრად განსხვავდება. მთავრობის მიერ წარმოდგენილი ერთი პროგრამა 14 მილიონ ლარს საჭიროებს, მეორე - ხუთს, მესამე – ორნახევარ მილიონს. დაახლოებით ამდენივეს ითვალისწინებს ლეიბორისტების პროგრამა.

უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარების თოთხმეტ მილიონიანი პროგრამის უტოპიურობაში, ჩვენი ბიუჯეტის პროექტი გვარწმუნებს. ფუფუნების ამგვარი საშუალების იმედი, ალბათ, არ უნდა გვქონდეს, ყოველ შემთხვევაში, მომავალ წლამდე მაინც. ადგილობრივი ბიუჯეტის პროექტით წელს ჯანდაცვის სხვადასხვა პროგრამები სულ დაახლოებით 19 მილიონი ლარით დაფინანსდება.

აქედან უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარებისთვის ყველაზე მაქსიმუმი, რისი გაღებაც საკრებულოს და მერიას შეუძლია, სამი მილიონი ლარია. ამიტომაც, სავარაუდოდ, საკრებულოს სოციალურ საკითხთა კომისია პრიორიტეტს ორმილიონნახევრიან პროგრამებს მიანიჭებს. დედაქალაქის თვითმმართველობის ორგანო უახლოეს სხდომაზე დღეს არსებულ ყველა ვარიანტს განიხილავს.

ერთი რამ კი უკვე წინასწარ არის ცნობილი. თბილისელებს 03-ზე გარკვეული შეზღუდვები მაინც დაუწესდებათ. ეს შეზღუდვები კი რამდენიმენაირია.

საკრებულოს წევრი და პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის ხელმძღვანელი, რომან გოცირიძე ამბობს, რომ 03-ის გამოძახებათა რაოდენობაზე შეიძლება დაწესდეს ლიმიტი. **“ჩვენ გვინდა, რომ ერთ ადამიანზე წელიწადში სულ ცოტა სამი გამოძახება იყოს უფასო. ლიმიტის დაწესება აუცილებელია, თორემ შეიძლება გამოძახებათა რაოდენობა ისე კატასტროფულად გაიზარდოს, რომ მთელი ბიუჯეტი ერთ კვირაში ამოიწუროს”**, - გვითხრა რომან გოცირიძემ.

ჯანდაცვის და სოციალურ საკითხთა საქალაქო სამსახურის უფროსი დავით პავლიაშვილი, სამლარიანი თანაგადახდის შემოღების მომხრეა. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ 03-ის თითოეული გამოძახება თბილისელებს სამი ლარი დაუჯდებათ.

ქალაქის ვიცე-პრემიერი ეკონომიკურ საკითხებში თემურ ქურხული ვარაუდობს, რომ სასწრაფო სამედიცინო დახმარება უფასო, მხოლოდ გარკვეული კატეგორიისთვის იქნება.

რომელი ვარიანტიც არ უნდა აირჩიოს და დაამტკიცოს საკრებულომ, უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარების პროგრამა, საკრებულოს წევრების განცხადებით ქალაქის ბიუჯეტის დამტკიცებამდე ვერ ამოქმედდება. ადგილობრივ ბიუჯეტს კი მერია და საკრებულო უკეთეს შემთხვევაში, თებერვლის მეორე ნახევარში მიიღებს. **“ცენტრალური ბიუჯეტის მიღება, ყველაზე კარგ ვარიანტში, თებერვლის პირველივე კვირაში მოხდება. იქიდან ორი კვირა დაგვჭირდება, რომ ქალაქის ბიუჯეტი მივიღოთ. ამიტომაც ვვარაუდობთ, რომ უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარების პროგრამა ძალაში მარტიდან შევა”**, - განაცხადა “24 საათთან” საუბრის დროს ვიცე-პრემიერმა თემურ ქურხულმა.

რეგრესული პენსიის პერსპექტივა

იქამდე, ვიდრე პარლამენტი პირველი მოსმენით მიიღებდა წლევანდელ ბიუჯეტს, “ტყიბულნახშირის” წარმომადგენლებმა პარლამენტის ჯანდაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტში მათდამი არსებული დავალიანების გასტუმრების საკითხი დასვეს. ე.წ. რეგრესული პენსიების სახით, ტყვარჩელის, ტყიბულის, ჭიათურის შახტების, საავიაციო დეპარტამენტის დისპეჩერებისა და, საწარმოო ტრავმების შედეგად დაზარალებული სხვა ადამიანებისა სახელმწიფოს უკვე ორი მილიონი ლარი მართებს. ამ დავალიანების უახლოეს მომავალში გასტუმრებას ფინანსთა სამინისტროში გამორიცხავენ.

მაკა ჯაიანი

ეს რაიონები საქართველოს ყველაზე გაჭირვებული რაიონებია. მწირი ნიადაგის გამო, იქაურები სამყოფი საკვები პროდუქტის მოყვანასაც ვერ ახერხებენ. სამსახურის შოვნა, ისევე როგორც საქართველოს სხვა რაიონებში, პრობლემას წარმოადგენს. ფულს მოსახლეობა მხოლოდ პენსიის, მასწავლებელთა ხელფასებისა და საოჯახო დახმარებების სახით ხედავს, ისიც - ყოველთვის ვერა.

ცნება - რეგრესული პენსია, საქართველოში პრეზიდენტის 1999 წლის 48-ე ბრძანებულების კვალდაკვალ გაჩნდა. იგი ენიშნება ადამიანებს, რომლებმაც ტრავმა მუშაობის დროს მიიღეს. ფიქსირებული სახე ამ დახმარებას არა აქვს. მისი რაოდენობა ტრავმის სიდიდეზე, მნიშვნელობაზე და დასახიჩრებულის ხელფასზეა დამოკიდებული. გარდა ამისა, ამ დახმარების მოცულობა იცვლება იმის მიხედვით, რა ცვლილებებსაც, დროთა განმავლობაში, განიცდის მისი მიმღების კატეგორიის მუშაკის ხელფასი.

რეგრესული პენსია საწარმოშივე ინიშნება. ამაში მონაწილეობას საწარმოს ხელმძღვანელი, ბუღალტერი და პროფკავშირების წარმომადგენელი იღებენ. საბჭოთა საქართველოში, ზარალის ანაზღაურება საწარმოს ევალებოდა. იმის გამო, რომ მაშინ მოქმედი საწარმოების ნაწილი დაიხურა, ნაწილი კი სამართალმემკვიდრის გარეშე დარჩა, ეს ვალდებულება ცენტრალურმა ბიუჯეტმა აიღო თავზე. ფაქტია, იგი ძალიან ცუდად სრულდება.

წლის განმავლობაში, ამ “პენსიის” მიმღებ 2000-მდე ადამიანს 1 მილიონ 300 ათასი ლარი ესაჭიროება, ბიუჯეტი კი, წლიწადში 775-780 ათას ლარს გამოჰყოფს. ამ გზით დაგროვილი 2 მილიონი ლარის გადახდას ითხოვენ ტყიბულნახშირის წარმომადგენლები. რეგრესული პენსიის მიმღებთა შორის, ნახშირის მრეწველობაში დასაქმებულები ყველაზე მრავალრიცხოვან ჯგუფს შეადგენენ. მათი რაოდენობა 1012-1014 ადამიანს აღწევს. დროთა განმავლობაში, ეს რიცხვი მცირდება. ეს საიდუმლოს არავისთვის წარმოადგენს, თუმცა, ვითარება ამით არ იცვლება.

“იქამდე, ვიდრე რეგრესული პენსიების მიმღებთა რეალური რაოდენობა არ დადგინდება, დავალიანების გასტუმრებაზე საუბარი ნაადრევია, - აცხადებს ფინანსთა მინისტრის მოადგილე, ვასილ გიგოლაშვილი, - **ამის გარეშე, დაზუსტებით ვერც იმას ვიტყვით, რამდენია ეს დავალიანება. ეჭვი გვაქვს, რომ ამ კატეგორიის აღრიცხვაზე აყვანა, მთელ რიგ შემთხვევებში, დარღვევებით ხდებოდა. ჩვენ სიების გადამოწმებასა და მათ ხელახალ რეგისტრაციას მოვითხოვთ. ეს, უწინარესად, უნდა აინტერესებდეს სოციალური დაზღვევის ერთიან სახელმწიფო ფონდს, რომლის საშუალებითაც ამ სახის პენსია რიგდება.”**

სოციალური დაზღვევის ერთიან სახელმწიფო ფონდში რეგრესული პენსიების მიმღებთა ხელახალ რეგისტრაციას არ ფიქრობენ. ფონდის ხელმძღვანელობის აზრით, ეს სხვა უწყებების მოსაგვარებელია. **“ამ დახმარების შინაარსი ადამიანისთვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურებაა. პენსიასთან მას საერთო არა აქვს, ამიტომაც ფინანსდება საბიუჯეტო ტრანსფერით. ჩვენთან იგი მხოლოდ იმით არის დაკავშირებული, რომ მის დასაფინანსებლად სახელმწიფო ფონდის არხებს იყენებს. კარგი იქნებოდა, თუ ამ საკითხს ფინანსთა სამინისტრო ჩვენს გარეშე, ბანკის, ფოსტის საშუალებით, ან საწარმოს ანგარიშზე პირდაპირი გადარიცხვის გზით მოაგვარებს,”** – მიაჩნია სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის გენერალურ დირექტორს, ირაკლი კოპლატაძეს.

მოკლედ, პრობლემა პრობლემად რჩება. სანამ აღმასრულებელ ხელისუფლებაში შეთანხმდებიან, ვინ უნდა გაარკვიოს რეგრესული პენსიების მიმღებთა რაოდენობა და როდის უნდა გაისტუმროს სახელმწიფომ მათი ვალი, კიდევ ბევრი წყალი ჩაივლის.

№5 საპყრობილეში ბუნტი წინასწარ იყო მომზადებული

ორთაჭალის ციხეში რევიზია სპონტანურად არ მომხდარა. სპეცჯგუფის ციხეში შესვლა ოპერაციამდე ათი დღით ადრე დაიგეგმა და ყველა სამართალდამცველი უწყების პირველ პირთა თანხმობით ჩატარდა. ციხის შემოწმების შესახებ დადგენილება 17 იანვარს დაიწერა და ციხეში ჩასატარებელ ოპერატიულ ღონისძიებათა გეგმას შს მინისტრმა კობა ნარჩემაშვილმა, გენერალურმა პროკურორმა ნუგზარ გაბრიჩიძემ და იუსტიციის მინისტრმა როლანდ გილიგაშვილმა მოაწერეს ხელი.

ინგა ალავიძე
თამარ კაციტაძე

შემოწმების საფუძველი კანონდამცველთა მიერ მოპოვებული ოპერატიული ინფორმაცია გახდა. საუბარია პატიმართა მიერ დაგეგმილ ფართომასშტაბიან არეულობაზე, რომელიც 27 იანვარს უნდა დაწყებულიყო. ძალოვან მინისტრთა საიდუმლო თათბირი ბოლოს 22 იანვარს იუსტიციის სამინისტროში გაიმართა, მას უშიშროების მინისტრის მოადგილე ირაკლი ალასანიაც ესწრებოდა.

27 იანვარს ციხის ბუნტი სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის თანამშრომელთა მძევლად აყვანით უნდა დაწყებულიყო და ორგანიზებული გაქცევით დასრულებულიყო. ძალოვანთა ინფორმაციით, ციხე ბუნტისთვის სერიოზულად ემზადებოდა - ციხეში იარაღიც შევიდა.

"გუბერსკის" ციხეში იუსტიციისა და შსს-ს გია გულუას სახელობის 300-კაციანი სპეცრაზმის შესვლასა და იქ დაწყებულ "ხმაურს" სხვა საპატიმროებიც გამოეხმაურნენ. მიუხედავად იმისა, რომ წინასწარ მიღებული იყო თავდაცვის ზომები და ყველა საპატიმრო გამკაცრებული რეჟიმით მოქმედებდა, საპროტესტო ბუნტი ავჭალისა და ქსნის კოლონიებში მაინც ატყდა. თუმცა, მალევე, თავდაპირველი "ბრძანება" არეულობის დაწყების შესახებ, ახალი მითითებით შეიცვალა – შეწყვეტილიყო ბუნტი.

იუსტიციის სამინისტრო 27 იანვრის მოსალოდნელი დიდი არეულობის შესახებ ინფორმაციის დეტალებზე არ საუბრობს, სამინისტროში, უბრალოდ, აცხადებენ, რომ **"ციხეში ჩატარდა წინასწარ დაგეგმილი სარეჟიმო-ოპერატიული ღონისძიება. ასეთი მასშტაბური ღონისძიება ციხეში წლებია, არ ჩატარებულა. საპატიმროში აუტანელი სიტუაცია შეიქმნა. პატიმრები იქამდეც კი მივიდნენ, რომ ციხის ხელმძღვანელობას ღია მუქარებს უთვლიდნენ. გვქონდა სერიოზული ინფორმაციები, რომ ციხეში იყო იარაღი, რომ ავტორიტეტული კრიმინალები დანაშაულს ციხიდან გეგმავდნენ. ოპერაცია კრიმინალთა დარტყმას და მათი ძალაუფლების შესუსტებას ისახავდა მიზნად. ასეთი ღონისძიებები კვლავ გაგრძელდება და ტრადიციად იქცევა, ციხეს თავისი სახე უნდა ჰქონდეს,"** – ამბობს იუსტიციის მინისტრის მოადგილე კახა კობერიძე.

ჩვენი ინფორმაციით, შეტაკების შედეგად დაზარალებულ პატიმართა რიცხვმა 60-ს მიაღწია; დაჭრილია 10 სპეცრაზმელი. დაშავებულ პატიმართა შორის ავტორიტეტული კრიმინალები მრავლად არიან. ძირითადად, ქურდების საკნის სახელით ცნობილი 49-ე საკნის ბინადარნი.

"ბოლო სამი წლის განმავლობაში სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის N5 დაწესებულებამ 12 დირექტორი გამოიცვალა. თითოეული მათგანის მიზანი იყო, რაც შეიძლება დიდხანს შეენარჩუნებია თანამდებობა და ამიტომ ერთადერთი დევიზით მოქმედებდნენ - ნუ იქნება ოღონდ ბუნტი! ამან გამოიწვია ის, რომ ე.წ. კანონიერი ქურდების და ავტორიტეტების სურვილები შეუზღუდავად კმაყოფილდებოდა. როცა უნდოდათ და ვისაც უნდოდათ, იმას ხვდებოდნენ. ეწყობოდა ინტიმური პაემნები და ა.შ. ამასთან შეგუება არასოდეს გვიფიქრია, ამიტომაც სისტემატურად ვატარებდით შემოწმებებს და უკანონო ნივთების ამოღებას, რასაც ამგვარი წინააღმდეგობა არ მოჰყოლია. ორი კვირის წინ კი ინფორმაცია მივიღეთ, რომ საპრობილეში ფართომასშტაბიანი არეულობა უნდა დაწყებულიყო", – აღნიშნა ჩვენთან საუბარში სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის თავმჯდომარემ პაატა მხეიძემ.

ბუნტი ორთაჭალის ციხეში

როგორც ამბობენ, საპყრობილეში ბუნტის დაწყებით გარე ძალები იყვნენ დაინტერესებულნი, კონკრეტულად ვინ, ამაზე პაატა მხეიძე არ საუბრობს. ხელმძღვანელობისთვის მთავარი იყო, დაგეგმილი პროვოკაციის თავიდან აცილება და სადავეების ხელში აღების დასწრება. გენერალურ პროკურორთან, უშიშროებისა და შინაგან საქმეთა მინისტრებთან შეთანხმებული წმენდა დილის 8 საათზე "ქურდების საკნიდან" დაიწყო, მაგრამ, როგორც ჩანს, ინფორმაციამ გაჟონა.

დეპარტამენტის ხელმძღვანელობის მტკიცებით, თავდაპირველად მსჯავრდებულები დარწმუნებულები იყვნენ, რომ წინააღმდეგობას აზრი არ ჰქონდა, ამიტომ, ცეცხლსასროლი თუ სხვა უკანონო იარაღის აღმოჩენისთვის მოსალოდნელი სასჯელი თავიდან რომ აეცილებინათ, უკანონო ნივთები ნაგვის პარკებში ჩაყარეს. მოგვიანებით კი საპყრობილეში ე.წ. "შუმოკი" დაიწყო. ჩვენი ინფორმაციით, პატიმრებმა ბუნტის დაწყების ბრძანება სატელეფონო ზარით, ერთ-ერთი "კანონიერი" ქურდისგან მიიღეს.

სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის თავმჯდომარეს არასერიოზულად მიაჩნია საზოგადოებაში გავრცელებული ინფორმაცია "ობშიაკის" თანხასთან დაკავშირებით. **"სასაცილო და არასერიოზულია იმის თქმა, რომ ფართომასშტაბიანი ღონისძიება "ობშიაკის" თანხის ამოსაღებად ჩავატარეთ,"** – აღნიშნა პაატა მხეიძემ.

№5 საპყრობილეში მომხდარ ინციდენტს პროკურატურა იძიებს. იმ პატიმრების გვერდით, რომლებსაც დაუმორჩილებლობასა და მასობრივი არეულობის ორგანიზატორობაში ადანაშაულებენ, აღმოჩნდებიან საპყრობილის ის თანამშრომლებიც, რომელთა დამსახურებითაც ციხე საბრძოლო არსენალით აივსო.

"გასულ წელს 300 თანამშრომელი გავათავისუფლე თანამდებობიდან, მაგრამ შედეგს მაინც ვერ მივაღწიეთ. ფაქტობრივად, ელიავას და სხვა ბაზრობებიდან მოყვანილ არაპროფესიონალ კადრებთან გვიხდება მუშაობა და ისინიც გარბიან. ხშირად კითხულობენ – რა ხდება სასჯელაღსრულების დაწესებულებაშიო. 70-ლარიანი თანამშრომელი რომ სულს გაყიდის, ამაში გასაკვირი არის რამე? გასაკვირია ის, რომ ყველა უწყებას გაეზარდა ხელფასი, პენიტენციალურ სისტემაზე კი არავინ ფიქრობს. 1856 წელს აშენებულ 800 კაციან ციხეში რომ 1600 პატიმარია მოთავსებული, რატომღაც არც ამაში ხედავენ პრობლემას. თუ რაღაც არ შეიცვლება, დამერწმუნეთ, სასამართლო რეფორმა ციხის კედლებში გარდაიცვლება," – ამბობს დეპარტამენტის თავმჯდომარე, რომელიც მეორე წელია, რუსთავის ციხის მშენებლობის დასრულებისთვის თანხას უშედეგოდ ითხოვს.

რეგიონებს კრიმინალები მართავენ

ბექა სისაური
ქუთაისიდან

იმერეთის რეგიონშიც ისევე, როგორც მთელ საქართველოში, მძიმე კრიმინოგენული ვითარებაა. სიტუაცია იმდენად რთულია, რომ კრიმინალები პოლიციის მაღალჩინოსანთა ოჯახის წევრების გატაცებასაც არ ერიდებიან.

გაზაფხულზე ძმები ბალავაძეების სახელით ცნობილმა დაჯგუფებამ ხონის პოლიციის უფროსის შვილი გაიტაცა. ბალავაძის ჯგუფი ქუთაისის პოლიციის სამმართველოს უფროსის თემურ ნოზაძის შვილის მოტაცებასაც აპირებდა, მაგრამ სამართალდამცველებმა დაასწრეს და ჩატარებული სპეცოპერაციის შედეგად ერთი ძმა მოკლეს, ხოლო მეორე დააპატიმრეს და იგი ამჟამად ზუგდიდის საპყრობილეში იმყოფება.

კრიმინალები სამართალდამცველებს უკვე პირადადაც უსწორდებიან. საზოგადოებისთვის უკვე ცნობილია გახმაურებული ფაქტი - რესტორან "ტირიფებში" ადგილობრივი ხელისუფლების თითქმის ყველა მაღალჩინოსნის თვალწინ ქუთაისის საოლქო სასამართლოს ორი მოსამართლის ცემის შემთხვევა. ამ საქმეში ბრალდებული, კანონიერი ქურდი გია ზვიადაძე დაკავებულია. რეგიონში მომხდარ რეზონანსულ დანაშაულებათა ნუსხაში, რომელიც კანონდამცველებმა შეადგინეს, სხვა კრიმინალურ ფაქტებსაც შეხვდებით.

მასში მოთხრობილია მაფიის სახელით ცნობილი ქუთაისელის საქართველოში "გასეირნების" ფაქტიც. საუბარია იმაზე, რომ შემოდგომაზე მშობლიურ ქალაქს კანონიერი ქურდი ტარიელ ონიანი ეწვია. იგი ქუთაისში რამდენიმე დეპუტატის, ერთ-ერთი რეგიონის რწმუნებულის თანხლებითა და სამხედრონომრიანი მანქანების კორტეჟით ჩავიდა.

კანონდამცველთა კრიმინალურ ჩამონათვალში დეკემბრის დასაწყისში ავტოქარხნის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის ამირან ნაცვლიშვილის გატაცების ამბავსაც წაიკითხავთ.

რაც შეეხება სტატისტიკურ მონაცემებს, თუ პროკურატურის ციფრებს ვენდობით, ქუთაისში მომხდარი 37 ყაჩაღობიდან გაუხსნელია 21 საქმე, ხოლო შვიდი განზრახ მკვლელობიდან - 2. მკვლელობისთვის ძებნილი 16 ბრალდებულიდან მხოლოდ ორია დაკავებული. საგულისხმოა ისიც, რომ ოფიციალური მონაცემები რეგიონში არსებულ კრიმინალურ ვითარებას სრულად ვერ ასახავს, რადგანაც ხშირ შემთხვევაში დანაშაულის აღრიცხვას თავად დაზარალებული არიდებს თავს, რადგან სამართალდამცველთა მიმართ უნდობლადაა განწყობილი. სხვათა შორის, ზოგიერთ შემთხვევაში თავად პოლიციელებიც გულგრილად არიან განწყობილნი დანაშაულის რეგისტრაციისადმი.

იმერეთში შექმნილი მძიმე კრიმინალური ვითარების მიზეზად ოლქის პროკურორის მოადგილეს გურამ გვენცაძეს "კანონიერი ქურდები" მიაჩნია. **"არსებული მონაცემებით, ისინი ეწევიან მეწარმეებისგან თანხების გამოძალვას, ჩართულნი არიან ავტომანქანების მასიურად გატაცებასა და რეალიზაციაში. ცდილობენ უკანონოდ მოპოვებული თანხებით უძრავ-მოძრავი ქონების შეძენასა და გავლენის მოპოვებას სახელისუფლებო სტრუქტურებზე. ზოგიერთი მათგანი ეკლესია-მონასტრების მიმდებარე ტერიტორიაზე ფეშენებელური საცხოვრებელი სახლის მშენებლობასაც არ ერიდება,"** – ამბობს გურამ გვენცაძე. მას ქუთაისელი "კანონიერი ქურდი" "წრიპა" ჰყავს მხედველობაში, რომელიც მოსკოვში საქმიანობს და ქუთაისში წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიის გვერდით სამსართულიან სახლს აშენებს.

ქურდების შესახებ უფრო დაწვრილებით ინფორმაციას ფლობს უშიშროების სამხარეო სამსახურის უფროსი გელა ლობჟანიძე. მისი განმარტებით, ყოფილი საბჭოთა კავშირის სივრცეში, დაახლოებით, 600-მდე "კანონიერი ქურდია", მათ შორის 225 ქართველია. მათგან 110 იმერეთიდანაა, 70-მდე კი ქუთაისელია. თუმცა, მათგან ქუთაისში მხოლოდ რამდენიმე თუ ცხოვრობს. ქუთაისელი ავტორიტეტული კრიმინალები, ძირითადად, მოსკოვში და რუსეთის სხვა დიდ ქალაქებში ცხოვრობენ და საქმიანობენ. უშიშროების სამსახურის უფროსი "კანონიერ ქურდებს" რეგიონში ჩადენილი ყველა სერიოზული დანაშაულის ავტორად მიიჩნევს. **"ჩვენი ინფორმაციით, ქუთაისში ამჟამად ოცდაათამდე კრიმინალური დაჯგუფება მოქმედებს. ეს არის 2-3-კაციანი დაჯგუფებები, რომელთაც სამოქმედო სფეროები აქვთ გადანაწილებული. ამ დაჯგუფებებს ორგანიზებას კრიმინალური ავტორიტეტები უკეთებენ. კრიმინალური დაჯგუფებები მოქმედებენ იმერეთის თითქმის ყველა რაიონში. ზესტაფონში ცნობილი კრიმინალური დაჯგუფებაა: "სვირის საძმო" და "კვალითის დასახლების ბიჭები", თერჯოლის კრიმინალური ჯგუფი საავტომობილო ტრასაზე მუშაობს, ხოლო ხონის კრიმინალები პირუტყვის გატაცებაზე არიან ორიენტირებულნი,"** - აცხადებს გელა ლობჟანიძე. მისი აზრით, კრიმინალურ ავტორიტეტებთან საბრძოლველად იმერეთის სამხარეო სამმართველოში სპეციალური რაზმი უნდა შეიქმნას.

იუვენალური სამართალი - უბრალოდ, სიახლე, თუ აუცილებლობა

საქართველოში შეინიშნება არასრულწლოვანთა შორის დანაშაულობისა და სამართალდარღვევების ზრდის ტენდენცია. საზოგადოება ცდილობს, რომ მოძებნოს დამნაშავე. როგორც ხდება, დამნაშავის მოძებნა ბევრად იოლია, ვიდრე მართალი განჩინების გამოტანა და სასჯელის ისე აღსრულება, რომ არ დაირღვეს ადამიანის უფლებები – კანონი სამართლიანი უნდა იყოს.

დალი კუპრავა

საქართველოს საკანონმდებლო აქტები - სისხლის სამართლის კოდექსი, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, პატიმრობის შესახებ კანონი, კანონქვემდებარე აქტები არასრულწლოვანთა მიმართ მოპყრობის განსაკუთრებულ მიდგომას ითვალისწინებენ. მათში დაწვრილებით არის ჩამოყალიბებული არასრულწლოვნებთან მოქცევის წესი.

შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოს კანონმდებლობა არსებითად თანხმობაშია საერთაშორისო ნორმებთან. მაგრამ სპეციალური სასამართლოებისა და პრობაციის სისტემის ფაქტიური არარსებობა, სამართალდამცავი ორგანოების, სოციალური დაცვის ორგანოების და საზოგადოების ქმედებების კოორდინაციის უქონლობა არ იძლევა საშუალებას შეიქმნას ბავშვების დაცვის სისტემა.

მიუხედავად იმისა, რომ კანონმდებლობით დარეგულირებულია არასრულწლოვანთა მიმართ მოპყრობა, ხშირად ადგილი აქვს არასრულწლოვანთა მიმართ საპროცესო კანონმდებლობის დარღვევას. არ დგება დაკავების ოქმი, დაკავებულებს არ უმარტავენ, თუ რა უფლებები გააჩნიათ მათ, დაკითხვები ზოგჯერ ტარდება ადვოკატის, კანონიერი წარმომადგენლის ან პედაგოგების დასწრების გარეშე, არის შემთხვევები, როდესაც არასრულწლოვნების მიმართ ადგილი აქვს მორალურ ან ფიზიკურ ზეწოლას.

ეს ყველაფერი გამოწვეულია იმით, რომ მიუხედავად კანონმდებლობით გათვალისწინებული ცალკეული შეღავათებისა არასრულწლოვანთა მიმართ, საქართველოში არასრულწლოვანთა დანაშაულობაზე რეაგირება ხდება საერთო სამართალწარმოების სისტემის ფარგლებში. ეს იმას ნიშნავს, რომ **სისხლის სამართლებრივი კანონმდებლობა არ განიხილავს არასრულწლოვანთა მიმართ სამართალწარმოებას, როგორც პროცედურას, რომელიც ძირეულად განსხვავდება სრულწლოვანთა საერთო სამართალწარმოებისაგან.** არასრულწლოვანთა ასაკისადმი უყურადღებობა ჩანს არა მარტო სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლების კონსტრუქციიდან, არამედ მართლმსაჯულებრივი პრაქტიკის მთელი რიგი პარამეტრებით: 1.მოსამართლეებს არ აქვთ უფლებამოსილების ის სისტემა, რომელიც საშუალებას მისცემს მათ ინდივიდუალურად მიუდგნენ სამართალდამრღვევ მოზარდებს. შეზღუდულია სიტუაციათა წრე, როდესაც შესაძლებელია გამამართლებელი განაჩენის გამოტანა. სასამართლო პრაქტიკაში დომინირებს არასრულწლოვანთა მიმართ ორი ტიპის გადაწყვეტილება: პირობითი სასჯელი, რომელიც ფაქტიურად პასუხისმგებლობის თავიდან აცილებას ნიშნავს, და თავისუფლების აღკვეთა, კიდევ უფრო არაეფექტური ზომა, ვინაიდან სოციალიზაციის დეფექტები კოლონიაში კიდევ უფრო მძაფრდება;

2. არსებულ პრაქტიკაში შეზღუდულია სისხლის სამართლის საქმეების შეწყვეტის, გამასწორებელი ზომების მიღებისა და სხვადასხვა ორგანიზაციაში ზედამხედველობის ტენდენცია, ანუ, მკაცრად არის რეგლამენტირებული სოციალურ-სარეაბილიტაციო ტექნოლოგიების გამოყენება;

3. მინიმუმამდე არის დაყვანილი საზოგადოების მონაწილეობის სამართლებრივი გარანტიები არასრულწლოვანთა საქმეებზე;

4. სასამართლო და საგამოძიებო ორგანოებში არ არიან მნიშვნელოვანი პროფესიული ფიგურები: სოციალური მუშაკები, პრობატორები, კურატორები და ა.შ., რომლებიც ბევრ ქვეყანაში უზრუნველყოფენ არასრულწლოვან სამართალდამრღვევთა აღდგენითი სოციალიზაციის პროცესის მართვას.

ამგვარად, არასრულწლოვანთა საქმეების განხილვა მიმდინარეობს საერთო სამართალწარმოების ჩარჩოებში და სწორედ ეს განაპირობებს საქართველოში იუვენალური იუსტიციის ჩამოყალიბების აუცილებლობას.

არასრულწლოვანთა საპატიმრო დაწესებულებებში მოზარდთა აღზრდაზე არავინ ზრუნავს

იუვენალური იუსტიციის ცნება და არსი

იუვენალური იუსტიცია ახალი ცნებაა საქართველოსთვის. ცნება "იუვენალური იუსტიცია" მთელ მსოფლიოში დაკავშირებულია მის მთავარ რგოლთან - არასრულწლოვანთა საქმეების სასამართლოებთან. საერთაშორისო დოკუმენტებში მოცემული ინგლისურენოვანი დეფინიცია: "JUVENAL JUSTICE" - ქართულენოვან დოკუმენტებში ითარგმნება, როგორც "მართლმსაჯულება არასრულწლოვანთა მიმართ".

იუვენალურ იუსტიციას საინტერესო გენეზისი აქვს: მისი გამოჩენა სამართლებრივ ველში, კონცეფციათა, მიზნებისა და ფორმების ცვლილებები ყოველთვის მსოფლიო ინტერესს იწვევდა. 1899 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში პირველი იუვენალური სასამართლოს დაარსების შემდეგ ამ უჩვეულო "ბავშვთა სასამართლოებით" გლობალური დაინტერესება აღინიშნა. მე-20 საუკუნის 70-იანი წლებიდან დაიწყო უკვე "კლასიკური" იუვენალური იუსტიციის ტრანსფორმაციები. ზოგიერთმა ევროპელმა იურისტმა წამოაყენა ინიციატივა არასრულწლოვანთა სასამართლოების სხვა, ალტერნატიული ორგანოთი შეცვლის შესახებ. ეს საკითხი ფართო მსჯელობის საგანი გახდა 1974 წელს ოქსფორდში ჩატარებულ, არასრულწლოვანთა საქმეების მოსამართლეთა საერთაშორისო ასოციაციის IX კონგრესზე. მაგრამ არასრულწლოვანთა სასამართლოების ინსტიტუტი დღემდე შენარჩუნებულია და საკმაოდ ეფექტურადაც მოქმედებს.

იუვენალური იუსტიციის სპეციფიკური პრინციპებია:

უპირატესად დამცავი ორიენტაცია: თანამედროვე ეტაპზე ქვეყნებში, სადაც ფუნქციონირებს იუვენალური იუსტიცია, განსაკუთრებული სასამართლო დაცვა გათვალისწინებულია სასამართლო პროცესში ჩართული ყველა არასრულწლოვანისათვის, მიუხედავად მათი პროცესუალური მდგომარეობისა (ექვმიტანილი, ბრალდებული, განსასჯელი, მსჯავრდებული, მოწმე, დაზარალებული). სპეციალური დამცავი სამართლებრივი რეჟიმი შეიძლება გამოხატული იქნას სხვადასხვა ფორმით: პირდაპირი პროტექციონიზმი, დამატებითი სამართლებრივი დაცვა.

იუვენალური იუსტიციის სოციალური დატვირთვა: ამ პრინციპის არსი მდგომარეობს არასრულწლოვანთა სასამართლო პროცესებში არაიურიდიული სპეციალური ცოდნის ფართო გამოყენებაში, არასრულწლოვანთა ცხოვრების სოციალური მდგომარეობის შესწავლაზე ყურადღების გამახვილებასა და მათი პიროვნების სოციალურ-ფსიქოლოგიურ შესწავლაში.

იუვენალური იუსტიციის ფარგლებში სასამართლო პროცესის მაქსიმალური ინდივიდუალიზაცია: იუვენალური იუსტიციის ფარგლებში სასამართლო პროცესის ინდივიდუალიზაცია გამოიხატება იმაში, რომ სასამართლო პროცესის ცენტრში არასრულწლოვანის პიროვნებაა და მისი ინტერესების დაცვას ემსახურება მთელი სასამართლო პროცედურა, იმ წესების ჩათვლით, რომელიც არ გამოიყენება საერთო მართლმსაჯულებაში.

ამრიგად, იუვენალური იუსტიციის კონცეფცია ითვალისწინებს, რომ არასრულწლოვანთა მიმართ სამართალწარმოება ატარებს არაფორმალურ ხასიათს, რაც არ ჯდება კანონით მკაცრად რეგლამენტირებულ სასამართლო პროცედურაში. იმ ქვეყნების კანონმდებლობა და სასამართლო სისტემა, სადაც ფუნქციონირებს არასრულწლოვანთა სასამართლოები, ასეთ სამართლებრივ სიტუაციას აფასებს, როგორც ყველაზე ეფექტურს.

"ხალხის პირისპირ"
ეს არის ტელევიქტორინა, რომლისთვისაც თქვენ, მაყურებლები შეადგენთ კითხვებს და მოიგებთ ფულს, თუ თქვენი შეკითხვა ჩაერთვის სტუდიაში მოწვეულ კონკურსანტს.

ხალხის პირისპირ

მაშ ასე, შეავსეთ ბლანკი, ამოჭერით და გამოგვიგზავნეთ, შეკითხვების მიღება უფასოა. (გთხოვთ, გაეცნოთ ქვემოთ მოყვანილ წესებს და ინსტრუქციებს).

ინსტრუქციები კითხვის შედგენისათვის:
[illegible]

კითხვები შეიძლება გაეგზავნოს ქვემოთ ჩამოთვლილ კატეგორიებს:

შეკითხვის ტექსტი:

პასუხის ტექსტი:

[illegible]

სახელი და გვარი:
პირადი მისამართი:
საფოსტო ინდექსი:
ბინის ტელეფონის ნომერი:
სამსახურის ტელეფონის ნომერი:
მობილური ტელეფონის ნომერი:

[illegible] 45, 380077 [illegible]

წესები კითხვის შედგენისათვის:
[illegible]

თუ ეთანხმებით ჩვენს წესებს, გთხოვთ, ხელი მოაწეროთ ბლანკს და მიუთითოთ შევსების თარიღი.

ხელმოწერის გარეშე კითხვა არ მიიღება.

გამონაკლისი სენატორ სემ ბრაუნბექისათვის

საქართველოს მეგობრები აშშ-ს სენატში

გიორგი არეშიძე

მიდლბერი კოლეჯის სტუდენტი
ვერმონტი, აშშ

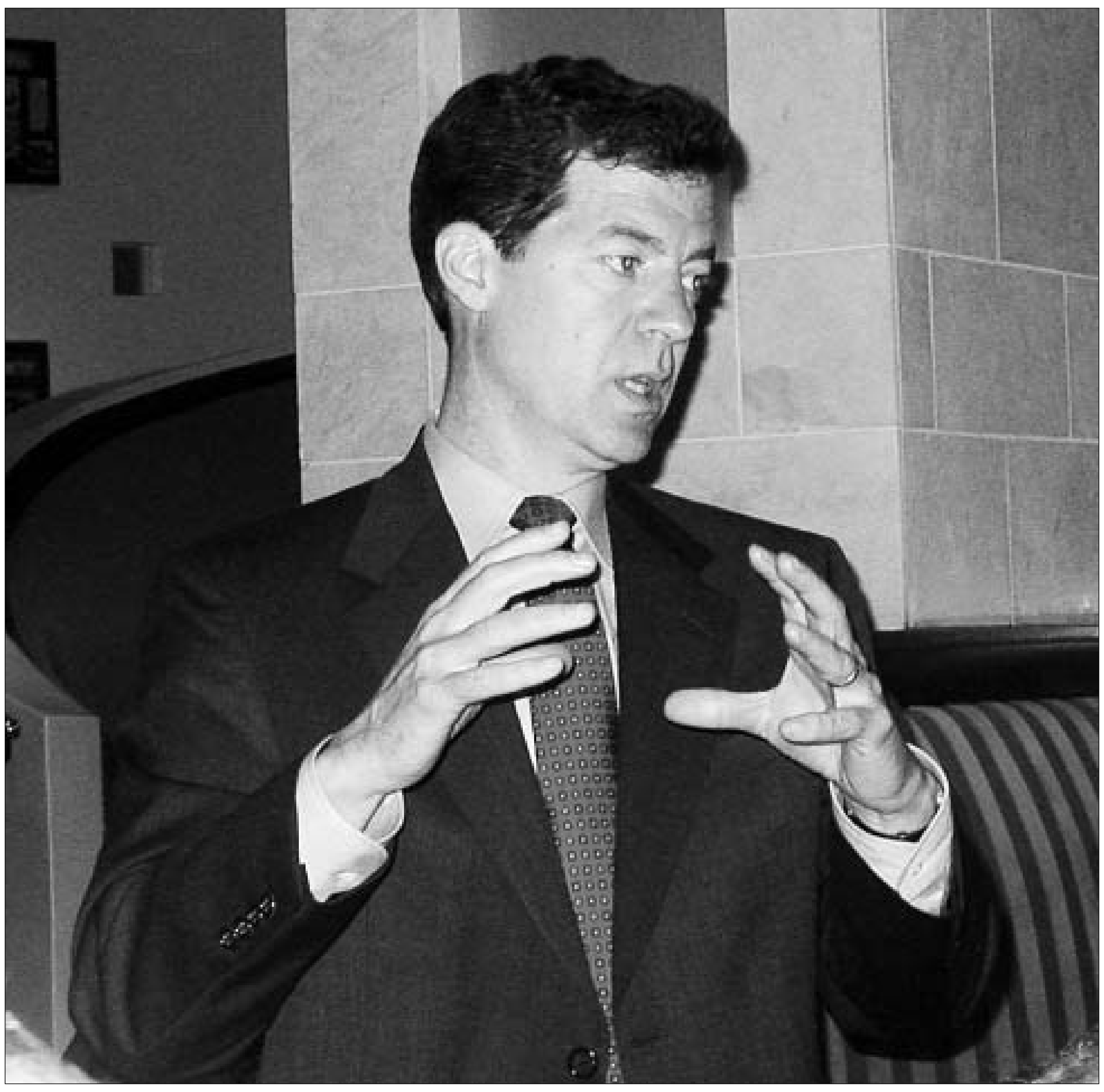

სენატორი სემ ბრაუნბექი

სენატორ სემ ბრაუნბექს (კანზასი) გამონაკლისის სახით მიეცა უფლება გაწევრიანდეს აშშ-ს სენატის ოთხი უმთავრესი კომიტეტიდან ერთდროულად ორში. აშშ-ს სენატის ოციოდე კომიტეტი სამ კატეგორიად იყოფა. ერთ ჯგუფს "სუპერ-A"-ს უწოდებენ; იგი მოიცავს საგარეო ურთიერთობების კომიტეტს, საფინანსო კომიტეტს, განაწილების კომიტეტს (წყვეტს, როგორ და რა პროგრამებზე დაიხარჯება აშშ-ს ფედერალური ფინანსები) და შეიარაღებული ძალების კომიტეტს. ამას გარდა, არსებობს "A" და "B" კატეგორიის კომიტეტები; ჩვეულებრივ, "ანები" უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე "ბანები" (თუმცა საინტერესოა, რომ მეტად მნიშვნელოვანი სადაზვერვო კომიტეტი განეკუთვნება კატეგორია "B"-ს). ჩვეულებრივ, თვითოეული სენატორი სამი-ოთხი კომიტეტის წევრია, რომელთაგან ერთი არის "სუპერ-A", დანარჩენი ორი-სამი კი - "A" და "B" კატეგორიის. რესპუბლიკურ პარტიაში მიღებული არაა, რესპუბლიკელი სენატორის ერთზე მეტ "სუპერ-A" კატეგორიის კომიტეტის წევრობა (დემოკრატებს არ აქვთ ასეთი მკაცრი წესები). კომიტეტებში განაწილებისას ყურადღება, უმეტესად, ექცევა სენატში მოღვაწეობის სტაჟს;

უკანასკნელი რვა წლის განმავლობაში კანზასელი სენატორი სემ ბრაუნბექი საგარეო ურთიერთობების კომიტეტის წევრი გახლდათ. სენატორთა უმეტესობის მსგავსად, მასაც სურდა გაწევრიანება ყველაზე მნიშვნელოვან – განმანაწილებელ კომიტეტში, რადგანაც ამ კომიტეტის წევრობა საშუალებას აძლევს სენატორს, მეტი ფედერალური სახსრებით იქნას დაფინანსებული სხვადასხვა პროგრამები იმ შტატში, რომელსაც იგი წარმოადგენს. წელს ბრაუნბექმა მიაღწია იმ რანგს, რომელიც საკმარისია განმანაწილებელი კომიტეტის წევრობისათვის. დეკემბერში მას კიდეც შესთავაზეს ადგილი ამ კომიტეტში, მაგრამ ამ წინადადების მისაღებად მას უარი უნდა ეთქვა საგარეო ურთიერთობების კომიტეტში მუშაობაზე. ეს კი მნიშვნელოვანი პრობლემაა პროდემოკრატიული და ადამიანის უფლებების დამცავი ამერიკელი აქტივისტებისათვის, რომლებიც სენატორ ბრაუნბექს მიიჩნევენ ერთ-ერთ ძლევამოსილ და მგზნებარე მხარდამჭერად (მაგალითად, ოთხი წლის წინ სენატორმა დიდი წვლილი შეიტანა ანტიტრეფიქინგური კანონის მიღებაში, რომლის თანახმადაც ამერიკამ არ უნდა აღმოუჩინოს საერთაშორისო დახმარება ქვეყნებს, რომლებსაც თავიანთი წვლილი არ შეაქვთ ტრეფიქინგთან ანუ ადამიანებით ვაჭრობასთან ბრძოლის საქმეში). ამავე დროს, ბრაუნბექის მიერ საგარეო ურთიერთობების კომიტეტში ადგილის დათმობა, სერიოზულ პრობლემას წარმოადგენს ცენტრალური აზიისა და კავკასიის რეგიონების ქვეყნებისათვის, რამდენადაც ბრაუნბექი სწორედ იმ ამერიკელ სენატორთა რიცხვს მიეკუთვნება, ვინც მხარს უჭერს ხსენებულ სახელმწიფოებს.

ადამიანის უფლებების დამცველ ნეოკონსერვატორ აქტივისტთა და ცენტრალურ აზიასა და კავკასიაში საქმიანი ინტერესების მქონე ჯგუფების მხრიდან აშშ-ს სენატის ლიდერებზე ზეწოლის შედეგად, რესპუბლიკური პარტიის სენატის ფრაქციამ, გამონაკლისის სახით, ბრაუნბექს ნება დართო, დაიკავოს ადგილი ორივე - საგარეო ურთიერთობებისა და განაწილების კომიტეტებში. ამგვარი უფლება არ მიეცა სენატის უმრავლესობის ახალ ლიდერს ბილ ფრისტსაც კი: იმისათვის, რომ გაწევრიანებულიყო საფინანსო კომიტეტში (რომელშიც სენატის ყველა რესპუბლიკელი ლიდერი გახლდათ წარმოდგენილი), იგი იძულებული გახდას დაეთმო ადგილი საგარეო ურთიერთობების კომიტეტში. ჭეშმარიტად, ბრაუნბექი ერთადერთი რესპუბლიკელი სენატორია, ვინც ერთდროულად ორი სუპერ-A კომიტეტის წევრია.

მოვლენათა ამგვარი განვითარება სენატორ ბრაუნბექის მზარდი პრესტიჟისა და გავლენის დამატებითი დადასტურებაა. სენატორების - ჯეს ჰელმსის (ჩრდილოეთ კაროლინა), სთრომ თურმონდის (სამხრეთ კაროლინა) და ფილ გრემმის (ტეხასი) გადადგომით, აშშ-ს სენატმა დაკარგა იმ ე.წ. "პოლიტიკური რევოლუციის" სამი უმთავრესი ფიგურა, რომლის შედეგადაც რესპუბლიკური პარტია გახდა ბევრად უფრო კონსერვატული, ვიდრე ეს იყო სამი ათეული წლის წინათ, და უმრავლესობის პარტიად გადაიქცა შეერთებულ შტატებში. ამ გადადგომების შედეგად ახალგაზრდა კონსერვატორებს მიეცათ შესაძლებლობა, ადგილი დაიკავონ შეერთებული შტატების პოლიტიკის ფორმირების ცენტრალურ არენაზე. ისე ეტყობა, რომ სემ ბრანუბექი ახალგაზრდა კონსერვატორთა შორის ყველაზე გამორჩეულია (და, ამავე დროს, კონსერვატული მსოფლმხედველობის ყველაზე ერთგულიც). აქედან გამომდინარე, ზოგიერთი ანალიტიკოსი დარწმუნებულია, რომ იგი, ყოფილ სენატორ ჯეს ჰელმსის მსგავსად, შეიძლება, თანდათან იქცეს კონსერვატორობის ბურჯად აშშ-ს სენატში, განსაკუთრებით - საგარეო საქმეების სფეროში. სხვები მიიჩნევენ, რომ ბრაუნბექი, შესაძლოა, ემზადება 2008 წლის საპრეზიდენტო მარათონისთვის. სავარაუდოა, რომ ვიცე-პრეზიდენტი დიკ ჩეინი არ იყრის კენჭს (მას გული აწუხებს). ამდენად 2008 წლისთვის რესპუბლიკური პარტიის კანდიდატის საკითხი ღია იქნება. სავარაუდოა, რომ პარტიის კონსერვატორი წევრები უფრო მეტად დაუჭერენ მხარს პოლიტიკოსს, რომელიც გააგრძელებს ბუშის კონსერვატულ პოლიტიკურ კურსს, ვიდრე უფრო ზომიერი კონსერვატული შეხედულებების კანდიდატს, მაგალითად ისეთს, როგორიცაა ახალდამტკიცებული უსაფრთხოების მდივანი თომ რიჯი, პენსილვანიის შტატის ყოფილი გუბერნატორი (რიჯი აბორტების აკრძალვის მოწინააღმდეგეა და მიუღებელია კონსერვატორებისათვის).

ბრაუნბექი ერთ-ერთია იმ სენატორთაგან, რომლებიც საქართველოს მტკიცედ უჭერენ მხარს. სენატორ ჯონ მაქქეინის (არიზონა) და ბრაუნბექის თანაშემწეები ხშირად კამათობენ იმის შესახებ, თუ ამ ორი სენატორიდან, რომელია საქართველოს უფრო მეტად ერთგული მეგობარი. უფრო მეტიც, ამჟამად, განაწილების კომიტეტში ბრაუნბექის შესვლის შემდეგ, საქართველოს ამ კომიტეტში ჰყავს ორი კარგი მეგობარი (მიჩ მექქონელი და ბრაუნბექი), რომლებსაც ისეთი პოზიცია უკავიათ, რომ შეუძლიათ დაიცვან ამერიკის დახმარების ის წილი, რომელიც საქართველოსთვის გამოიყოფა. ჩვენი ქვეყანა მიიღებს-, ვისაც საქართველო უნდა უმადლოდეს მიღებული დახმარების დიდ ნაწილს და.

ეჭვს არ იწვევს, რომ ბრაუნბექის ავტორიტეტის ზრდა და ასევე რესპუბლიკელების მიერ სენატში უმრავლესობის მოპოვება, მნიშვნელოვნად გააძლიერებს იმ ყურადღებას, რომელსაც აშშ-ს მთავრობა უთმობს საქართველოში დემოკრატიის გაძლიერების საკითხს. ამდენად, ნაკლებ სავარაუდოა, სენატმა თვალი დახუჭოს საქართველოს მთავრობის მცდელობებზე, მოახდინოს პოლიტიკური პროცესებით მანიპულირება.

და ბოლოს, რესპუბლიკური პარტიის მიერ უმრავლესობის მოპოვება სენატში კეთილისმომასწავებელია საქართველოს ცენტრისტულ-მემარჯვენე ოპოზიციური ძალებისათვის, რომელთაც უფრო გაუადვილდებათ რესპუბლიკელებთან საერთო ენის გამოძებნა, ვიდრე იმ ქართველ პოლიტიკოსებს, რომლებიც მხარს უჭერენ რადიკალურად მემარცხენე, თითქმის სოციალისტურ პოლიტიკურ მიმართულებებს.

„კასპიური იოგურტი"

ტაკუია კარუბე

„ჯაპენ თუდეი"

მთელ იაპონიაში - ჰოკაიდოდან ოკინავამდე - იაპონელი მეცნიერის მიერ საბჭოთა კავშირის მიყრუებული სოფლიდან ჩამოტანილი ბაქტერია არანორმალური ტემპით ვრცელდება. თუმცა, ეს ბაქტერია მავნებელი არაა. პირიქით, ამბობენ, რომ ის ჯანმრთელობისთვის სასარგებლოა.

აღნიშნული ბაქტერია ე.წ. "კასპიური იოგურტის" დასამზადებლად აუცილებელი ინგრედიენტია. იმის მიუხედავად, რომ კომერციული პროდუქტის სახით არ იყიდება, იოგურტი (მაწონს უცხოელები იოგურტს უწოდებენ - რედ.) მთელ ქვეყანაში გასაოცარი სისწრაფით გავრცელდა.

"მე გამიმართლა, რომ მისი შოვნა ჩემი მეგობრის დახმარებით შევძელი, - ამბობს 58 წლის იუკო იამაგუჩი, რომელიც სადაზღვევო კომპანიაში მუშაობს ჰიროსიმაში, - **მე თავად, მგონი, ას კაცს მივეცი".**

იოკოჰამელმა დიასახლისმა იკუკო მაედამ იოგურტი თავისი ქალიშვილის მეგობრისგან იშოვა ზაფხულში და მისი თქმით, დღეში ორჯერ მიირთმევს და ყოველ სამ დღეში ერთხელ ნახევარ ლიტრს ამზადებს.

"მას მჟავე გემო არ აქვს და ადვილად იჭმევა. ამას გარდა, ის ჩემი კუჭისათვის მარგებელია, - ამბობს მაედა, - **ახლა ჩემი ქალიშვილი სიეტლში სასწავლებლად მიემგზავრება და ფიქრობს, რომ თან წაიღოს იოგურტი, რათა იქ თავად დაამზადოს ხოლმე".**

მართალია, მაწვნის ბუმი სულ ახლახან დაიწყო, მაგრამ მას, რეალურად, უკვე ოცი წელია, ჩვენთან ამზადებენ.

კიოტოს უნივერსიტეტის პროფესორმა იოკიო იამორიმ საქართველოს რესპუბლიკა საბჭოთა პერიოდში მოინახულა - 1986 წელს.

მას საქართველოს მონახულება სურდა, რათა ადგილობრივი მოსახლეობის რაციონი შეესწავლა. კავკასიონის რეგიონში მცხოვრებნი ხომ სიცოცხლის ხანგრძლივობით გამოირჩეოდნენ მთელ მსოფლიოში.

ქართული იოგურტი - "მაწონი" იაპონიაში გამოსაკვლევად ჩამოიტანეს, რადგან მას დიდი რაოდენობით ჭამენ საქართველოში და თითქმის ყველა ოჯახში ამზადებენ.

ერთ დღეს იამორიმ გადაწყვიტა, რომ ჩვეულებრივი რძით მაწონი თავად შეედედებინა. **"მე იოგურტში არსებულმა ბაქტერიის სიძლიერემ გამაოგნა. საოცრად ადვილი აღმოჩნდა მაწვნის წარმოება",** - აღნიშნავს იამორი.

65 წლის იამორის თქმით, ის ნამდვილად არ ელოდა, რომ იოგურტზე ამგვარი მოთხოვნა გაჩნდებოდა. დიდი ხნის განმავლობაში იგი თავის ოჯახის წევრებთან ერთად შეექცეოდა ხოლმე მას სახლში.

"გულწრფელად რომ გითხრათ, ნამდვილად არ ვიცი, როგორ გავრცელდა იოგურტი ჩვენს ქვეყანაში", - აღნიშნავს იამორი. მისი თქმით, იგი ერთადერთი არ არის, ვინც იოგურტს "კასპიური" უწოდა. არადა, საქართველო კასპიის ზღვას აღმოსავლეთით არ ესაზღვრება. საქართველოს დასავლეთით მხოლოდ შავი ზღვაა.

იამორის თქმით, მისმა ცოლმა, რომელიც ექიმია, 1986 წელს ერთ-ერთ მეგობარს, ოპერაციის შემდეგ, იოგურტი დაუნიშნა, მოგვიანებით კი მათ იოგურტი ექიმთა წრეში გაავრცელეს. თავად იამორი მსოფლიოს ჯანდაცვის ორგანიზაციის ცენტრს ხელმძღვანელობს, რომელიც კარდიოლოგიური დაავადებების პრევენციას იკვლევს.

ახლა იოგურტი მთელ ქვეყანაში მოგზაურობს. როგორც წესი, ქილებზე მიწებებულია რეცეპტი და მოკლე ისტორია.

ზოგიერთები ამტკიცებენ, რომ იოგურტი არამარტო მომნელებელი სისტემისათვის არის სასარგებლო, არამედ ხელს უწყობს სხვადასხვა სახეობის ალერგიისა და ხანდაზმულობასთან დაკავშირებული ავადმყოფობების აღკვეთას.

ზოგიერთებს იოგურტის დამზადების პროცესი მოსწონს – ჩვეულებრივ რძეში იოგურტის მცირე რაოდენობის ჩადება და თავმოხვეულ ჭურჭელში ერთი დღით დატოვება.

ჟურნალებსა და სატელევიზიო შოუებში იოგურტის შესახებ გასულმა პოზიტიურმა მასალებმა მასზე მოთხოვნა გააათმაგა. ხალხმა იოგურტის საშოვნელად ქუჩაში სრულიად უცნობი ადამიანების გაჩერება და ინფორმაციის შეკრება დაიწყო. ამ მიზნით, იაპონელები უკვე ინტერნეტსაც იყენებენ.

რაც შეეხება კომპანიებს, მათ ამ პროდუქტზე მოგების ნახვა ჯერ არ უცდიათ, რადგან მიაჩნიათ, რომ კასპიური იოგურტი შემოსავალს ვერ მოიტანს.

"მე ძალიან შემაშფოთა ამ პროდუქტის უსაფრთხოებამ", - აღნიშნა იამორიმ.

იამორიმ გადაწყვიტა, დახმარებისათვის მოხალისეთა ჯგუფ "კობესათვის" მიემართა, დასავლეთ იაპონიაში ჰიოგოს პრეფექტურაში. აღნიშნული ჯგუფი ოქტომბერში შეიქმნა საკვების უსაფრთხოების სტანდარტების დასაცავად.

ამ ჯგუფმა იოგურტის დასამზადებლად საჭირო რაოდენობის მაწვნის საგანგებო პარკებში ჩადება და "ფუჯიკო კოს" სახელით გაყიდვა დაიწყო.

"ჩვენი ოფისი მოთხოვნამ წალეკა, - აღნიშნავს 75 წლის საბურო კავაჰარა, ერთ-ერთი მოხალისე, - **დაიჯერებთ? ჩვენ დღეში 2000-იდან 3000-მდე შეკვეთას ვიღებთ. ჩვენ კი დასაწყისისათვის სულ 3000 ცალი დავამზადეთ".**

იამორის აზრით, იმის მიუხედავად, რამდენი ხანი გაგრძელდება კასპიური იოგურტის ბუმი, ის, შესაძლოა, ახალგაზრდა იაპონელებში "კალციუმის ნაკლებობის" აღმოსაფხვრელად იქნეს გამოყენებული. მის ხელთ არსებული ინფორმაციით, სკოლის დამთავრებამდე მოზარდ იაპონელთა 40 პროცენტი ფეხს ან ხელს იტეხს.

ის იმედოვნებს, რომ იოგურტი იაპონელთა დღიურ რაციონში ბრინჯის მსგავსად დამკვიდრდება - **"მას უბრალო გემო აქვს. მისი არევა სხვა საკვებთანაც შეიძლება და თანაც იმდენჯერ ჭამე, რამდენჯერაც გსურს".**

დიასპორები - გაქცეულთა სამყარო

ემიგრანტები დიდი ხნის განმავლობაში ცდილობდნენ გავლენის მოხდენას მიმღები სახელმწიფოების მთავრობებზე. ახლა მათი გავლენა სამშობლოშიც შეიგრძნობა.

რატომ არ აქვს მაკედონიას საელჩო ავსტრალიაში? რატომ შეიძლება მიიღოს ჩრდილოეთ საბერძნეთში არსებულმა მთამ 73-მეტრიანი ალექსანდრე დიდის გამოსახულება? როგორ მოახერხა ხორვატიამ საერთაშორისო თანამეგობრობის აღიარების მოპოვება დამოუკიდებლობის ადრეულ ეტაპზევე?

ამ კითხვების მოკლე პასუხია დიასპორა – იმ ხალხის სათვისტომოები, რომლებიც საკუთარი სამშობლოს გარეთ ცხოვრობენ. მაკედონიას იმიტომ არ აქვს საკუთარი საელჩო ავსტრალიაში, რომ ბერძნების აზრით, იუგოსლავიის შემადგენლობაში მყოფმა რესპუბლიკამ, სახელი მათგან მოიპარა. ბერძენი ამომრჩევლების ხმები კი ავსტრალიაში ბევრს ნიშნავს. ასე რომ, ეთნიკური ბერძენი ამომრჩევლების გულის მოსაგებად, რომლებიც თავის დროზე კანბერას მიერ მაკედონიის საერთაშორისო აღიარებამ აღაშფოთა, ავსტრალიის ხელისუფლება უფლებას არ აძლევს სკოპიეს (მაკედონიის დედაქალაქი), დამოუკიდებელი სახელმწიფოს წარმომადგენლობა გახსნას ავსტრალიაში.

საელჩოს ამბავი უკიდურესი, მაგრამ ტიპური მაგალითია იმისა, თუ რაოდენ დიდ გავლენას ახდენენ დიასპორები: ისინი მასპინძელ ქვეყნებში თავიანთი სამშობლოსათვის ხელსაყრელ პოლიტიკას უწევენ ლობირებას. ამჟამად ცვლილებები შეინიშნება: დიასპორები სულ უფრო მეტ გავლენას ახდენენ იმ ქვეყნების პოლიტიკაზე, რომლებიც მათ დატოვეს, მაგრამ ემოციური თვალსაზრისით კვლავ მათთან არიან დაკავშირებული. ამ ტენდენციის კარგი მაგალითია ალექსანდრეს მონუმენტი საბერძნეთში. ბერძნული დიასპორა იმდენად ამაყობს ალექსანდრე დიდით, რომლის მაკედონური სამეფო საბერძნეთის ჩრდილოეთით მდებარე მიწებსაც აერთიანებდა, და იმდენად სურთ ამ ნაწილზე საბერძნეთის სუვერენიტეტის გავრცელება, რომ გადაწყვიტეს მთა კერდილიონზე მაკედონელის სახე გამოსახონ. საბერძნეთის მთავრობა ამ განზრახვით ძალზე შეშფოთებულია, მაგრამ ალექსანდრე დიდის ფონდი, რომელიც ჩიკაგოში მდებარეობს, აცხადებს, რომ მისი წევრები მზად არიან ყველა ხარჯი გაიღონ, რაც ჯამში 45 მილიონ ამერიკულ დოლარს შეადგენს. ამ გეგმის თანახმად, დიდი წინაპრის მონუმენტი ოთხჯერ უფრო დიდი იქნება, ვიდრე ამერიკის პრეზიდენტებისა რაშმორის მთაზე.

საზღვარგარეთ მცხოვრებმა ხორვატებმა ბევრი გააკეთეს თავიანთი სამშობლოსათვის დამოუკიდებლობის მოპოვებამდეც და მას შემდეგაც. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, როდესაც იუგოსლავიის ფედერაციაში დეზინტეგრაციული პროცესები ნელნელა დაიწყო, საზღვარგარეთ მცხოვრებმა ხორვატებმა 30 მილიონი ამერიკული დოლარი მოაგროვეს. ამ თანხით ომი დაფინანსდა. ემიგრანტთა ნაწილი კი სამშობლოში დაბრუნდა და სერბების წინააღმდეგ იბრძოდა. ევროკავშირში ხორვატთა სათვისტომომ ფართო კამპანია გაშალა, რათა ევროპულ სახელმწიფოებს ხორვატიის სუვერენიტეტი ეცნოთ.

აღსანიშნავია, რომ ამგვარი ძალისხმევა დაუჯილდოებელი არ რჩება. ხშირად დიასპორების წარმომადგენლებს მაღალ პოლიტიკურ თანამდებობებს სთავაზობენ სამშობლოში.

როგორც წესი, ემიგრანტები ნაციონალისტები არიან. თუმცა, იმავდროულად, ისინი, შესაძლოა, მიმღები ქვეყნის ლოიალური მოქალაქეები იყვნენ. როგორც ჩანს, ნაციონალისტური განწყობის სიძლიერე იმითაც არის განპირობებული, რომ ემიგრანტებს ერთგვარი დანაშაულის გრძნობა უჩნდებათ სამშობლოში დატოვებული თანამემამულეების წინაშე, რადგან ისინი მათსავით იღბლიანები ვერ აღმოჩნდნენ. ამას გარდა, სამშობლოს შეგრძნება კიდევ უფრო ძლიერდება, როდესაც ქვეყანას ტოვებ. ერთი რამ ცხადია, რომ სამშობლოში არყოფნა გრძნობებს ამძაფრებს.

თუ ამაში ეჭვი გეპარებათ, წარმოიდგინეთ, რა მოხდებოდა ირლანდიაში მის ჩრდილოეთ და სამხრეთ საზღვრებთან, ამერიკაში მცხოვრებ ირლანდიელებს რომ არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება ჰქონდეთ. ამერიკელი ირლანდიელები, ტრადიციულად, რესპუბლიკანიზმის თავგადაკლული მხარდამჭერები არიან და 1970-იან და 1980-იან წლებში ისინი უზარმაზარ თანხებს კრებდნენ ისეთი ტერორისტული ჯგუფებისათვის, როგორიცაა, მაგალითად, ირლანდიის რესპუბლიკური არმია; ან წარმოიდგინეთ, რა მოხდება კუბის პოლიტიკურ ცხოვრებაში სამხრეთ ფლორიდაში მცხოვრებ კუბელებს რომ ხმის მიცემა შეეძლოთ.

გადაჯაჭვულები

წარსულში დიასპორების ძალაუფლება ნელა იზრდებოდა. მსოფლიოში გაბნეული რამდენიმე მილიონი და ყველგან უმცირესობაში მყოფი ეთნოსები სუსტები არიან. ისინი მხოლოდ მაშინ იძენენ გავლენას, როდესაც კომპაქტურად არიან დასახლებულები, მაგალითად, შვედები სამხრეთ ფინეთში; ან სადაც კარგად არიან ორგანიზებულები, როგორც ებრაელები შეერთებულ შტატებში და სომხები - საფრანგეთში. ასე იყო ადრე. პირველად მთელი ისტორიის განმავლობაში ზებგერითმა თვითმფრინავებმა, თანამედროვე კომუნიკაციის საშუალებებმა და, განსაკუთრებით, ინტერნეტმა საშუალება მისცა გაბნეულ თანამემამულეებს, იაფად მოიყარონ ერთად თავი.

აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთი დიასპორა იმაზე ღარიბია, ვიდრე სამშობლოში დარჩენილი თვისტომები. ამის მაგალითია 537 000 იტალიური წარმოშობის არგენტინელი. მათ დასახმარებლად იტალიის ზოგიერთმა რეგიონმა საგანგებო პროგრამებიც კი შეიმუშავა, რათა მათი დაბრუნება გააიოლოს და დასაქმებას შეუწყოს ხელი. თუმცა, საზღვარგარეთ გადახვეწილი ჯგუფების უმრავლესობა შედარებით შეძლებულია. სწორედ ემიგრანტთა შედარებითი სიმდიდრე და განათლების მაღალი დონე აძლევთ მათ საშუალებას, რომ უკანდაბრუნებულებმა სწრაფად მოიპოვონ გავლენა.

ყველა კატეგორიის ემიგრანტი ოფიციალური არხების მეშვეობით ყოველწლიურად, დაახლოებით, 100 მილიარდ ამერიკულ დოლარს აგზავნის სამშობლოში. ამ თანხის 60 პროცენტი განვითარებად სახელმწიფოებში მიდის. სხვადასხვა გათვლებით, ღარიბ ქვეყნებში არაოფიციალური არხებით დამატებით 15 მილიარდი დოლარი მიედინება.

აღსანიშნავია, რომ მრავალი სახელმწიფო ცდილობს, ემიგრანტთა სიმდიდრე, გამოცდილება და ცოდნა ქვეყანას მოახმაროს. თურქეთის ისლამისტურმა პარტიამ, რომელიც ამჟამად ხელისუფლებაშია, წინასაარჩევნო პერიოდში შეგროვებული ფულის სანაცვლოდ დიასპორის ლიდერებს თურქეთში გარანტირებული არჩევითი ადგილები შესთავაზა. ბალტიისპირელები კი ემიგრანტების იმპორტირებას ყველაზე მასშტაბურად აწარმოებენ. 1991 წელს, დამოუკიდებლობის მოპოვებისთანავე, ესტონეთმა დიასპორიდან საგარეო საქმეთა ორი და თავდაცვის ერთი მინისტრი გადმოიბირა, პლუს - ათეულობით საჯარო მოსამსახურე, რომელთა უმრავლესობაც საგარეო საქმეთა სამინისტროში მსახურობს. ლატვიის პოპულარული პრეზიდენტი კანადიდან ჩამოიყვანეს. მათ აგრეთვე ჰყავდათ ლატვიური წარმოშობის ამერიკელი თავდაცვის მინისტრი, საკმაო რაოდენობის პარლამენტარი და რამდენიმე დიპლომატი. ლიტვის უზარმაზარმა დიასპორამ სამშობლო პრეზიდენტით, ამჟამინდელი გენერალური შტაბის უფროსით (ორივე - ლიტვური წარმოშობის ამერიკელები) და რამდენიმე ისტორიკოსით, მწერლითა და პოეტით "მოამარაგა".

დიასპორების წარმოქმნის მიზეზები განსხვავებულია: ემიგრანტთა დიდი ნაწილი ეკონომიკური და პოლიტიკური მიზეზებით იცვლის ადგილსამყოფელს და მათ უმრავლესობას უკან დაბრუნების სურვილი არ აქვს.

აღსანიშნავია, რომ ხშირად დიასპორის საქმიანობა სამშობლოში პრობლემებს ქმნის. კოსოვოდან ემიგრირებულმა ეთნიკურმა ალბანელებმა პარტიზანული ომი დააფინანსეს. ამან გადამწყვეტი როლი შეასრულა ნატო-ს მიერ ჩატარებულ ოპერაციაში, რომლის შედეგად, ფაქტობრივად, კოსოვო სერბეთს ჩამოსცილდა. თუმცა, იმავე ემიგრანტებმა, რომელთა უმრავლესობა მემარცხენე იდეოლოგიის მატარებელი და კრიმინალური წარსულის მქონე იყო, მშვიდობიან პერიოდში საფრთხე შეუქმნა კოსოვოს განვითარებას. ჩრდილოეთ კვიპროსში მცხოვრები თურქები დარწმუნებულები არ არიან, რომ კვიპროსელ თურქთა მრავალრიცხოვანი სათვისტომო ლონდონში ყოველთვის იმ ამოცანების განხორციელებას ცდილობს, რომელსაც კვიპროსელები ისახავენ მიზნად.

11 სექტემბრის შემდეგ, დიასპორები ზეწოლის ქვეშ მოექცნენ. მეცნიერებმა განსაკუთრებული ინტერესით დაიწყეს მათი შესწავლა, ხოლო ანალიტიკურმა ცენტრებმა, მაგალითად, კალიფორნიაში არსებულმა "რანდ კორპორეიშნმა", მთავრობები გააფრთხილა, რომ ზოგიერთმა დიასპორამ, შესაძლოა, მეხუთე კოლონის როლი შეასრულოს. რასაკვირველია, დიასპორები თავინთი სამშობლოსა და მიმღები სახელმწიფოს ინტერესებს ხშირად ერთმანეთში ურევენ. თუმცა, ემიგრანტთა გავლენა შეიძლება გადაჭარბებულადაც კი იყოს შეფასებული. ლონდონის ეკონომიკის სკოლის მეცნიერი ევა ოსტერგაარდ-ნილსენი აღნიშნავს, რომ დიასპორები იშვიათად ახერხებენ, მთავრობებს იმგვარი გადაწყვეტილება მიაღებინონ, რომელიც ამ სახელმწიფოების ეროვნულ ინტერესებს არ შეესაბამება.

"ეკონომისტი"
იანვარი, 2003

ომბუდსმენს შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ შაბათობით.
ტელ.: 20 24 24
ან ნებისმიერ დროს
ელ-ფოსტით:
nladaria@24hours.ge

მომავალ ორშაბათამდე!

ნოდარ ლადარია

ორშაბათის ტრადიციული პუბლიკაცია საქართველოს პრეზიდენტისათვის დაბადების დღის ნაგვიანევი მილოცვით მსურს დავიწყო. “24 საათმა” 25 იანვარს დავით მონავარდისაშვილის A1 გვერდზე გამოსახული კომპოზიციითა და ნინო ჭანიშვილის B2 გვერდზე დაბეჭდილი გონებამახვილი სტატიით უკვე აღნიშნა ეს თარიღი, რომლის თემატიკა ხურჯინივით გადაეკიდა გაზეთის ორივე ბლოკს და თავისუფალი გონების მქონე მკითხველს გაღიმების საბაბი მისცა. მეც გამეღიმა და იმწამსვე 24 იანვარს ტელევიზიით (ბუნებრივია, პირველ არხზე) ნანახი გადაცემა გამახსენდა, სადაც ედუარდ შევარდნაძე ჩიოდა, გაზეთებს რომ გადახედო, ამას ნორმალური კაცი ვერ გაუძლებსო. ცამდე მართალია ბატონი პრეზიდენტი: ნორმალური — ვერ გაუძლებს...

ახლა კი საქმეს მივხედოთ.

ქართული ლიტერატურის ქრესტომათიაში დაბეჭდილ ილია ჭავჭავაძის “ოთარაანთ ქვრივს” სქოლიოს სახით ერთი განმარტება აქვს დართული: “აპეურები — ტაბიკების დასაბმელი თოკები”. საინტერესოა, რაზე ფიქრობდა ამ წიგნის რედაქტორი? ნუთუ მართლა ეგონა, რომ ვისაც “აპეურის” მნიშვნელობა არ ესმის, შეიძლება იცოდეს, რა არის “ტაბიკი”? მაგრამ განმარტებას, როგორც ეტყობა, მაგიური ძალა აქვს და წლების განმავლობაში ეს სქოლიო გამოცემიდან გამოცემაში უცვლელად გადადის და არც არავის უკვირს, რატომ ხმას არ იღებენ ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგები, რომელთაც საკლასო ოთახის გარეთ ხმა მხოლოდ უხელფასობამ ამოაღებინა.

ისე კი, ამ ბოლო წლებში ჩემი პირადი გამოცდილება მათთან ურთიერთობისა ორი შემთხვევით ამოიწურება. ერთი მათგანი მეგობრის დაბადების დღეზე მოწვეული საშუალო სკოლის მასწავლებლისგან გაგონილი ფრაზაა: “ვაიმე, ნუ მაცინებთ, პარასკევია!”. მეორე კი ჩემი საკუთარი ქალიშვილის გამუდმებული გულისრევაა იმის გამო, რომ მისი მასწავლებელი ყოველ გაკვეთილზე გადმოატრიალებდა ხოლმე თვალებს და მეოცნებე ხმით იტყოდა: “ეჰ, ერთი დავით აღმაშენებლის, ან თამარის ეპოქაში მაცხოვრა!”. ნეტა რა უნდოდა იმ დროში? რამდენიმე დღის წინათ პასუხსაც მივაკვლიე. როინ მეტრეველის მონოგრაფიაში “დავით აღმაშენებელი” (1986 წლის გამოცემა) 235-ე გვერდზე წერია, რომ XII საუკუნის საქართველოში დიდად ყოფილა განვითარებული “მემტილეობა-მესამოთხეობა და წალკოტის კულტურა” (ფრჩხილებში შევნიშნავთ, რომ ამ მაღალი შტილის უკან ბაღ-ბოსტანი იმალება). მოუნდებოდა, აბა რა, იმ ჩემი ცოდვით სავსეს: აქ ხომ ვერ გაიხარა და იქ სამოთხეში თუ არა, წალკოტში მაინც გაისეირნებდა!..

სერიოზულად კი აი, რის თქმა მინდა: ნუთუ საჭირო იყო, თბილისის 181-ე საშუალო სკოლაში წელიწადნახევრის განმავლობაში ყოველ კვირას ეცემათ 13 წლის ირაკლი ნიქაბაძე, ვიღაცას რომ მასწავლებლის სავალალო მდგომარეობაზე გაუთავებელი და ჯერ-ჯერობით უნაყოფო ლაპარაკის გარდა აზრად მოსვლოდა მასწავლებლის პასუხისმგებლობის საკითხიც დაეყენებინა? რაც სურთ, ის იფიქრონ ხსენებული სკოლის აღშფოთებულმა პედაგოგებმა, მაგრამ ნამდვილად არ მჯერა, რომ ციალასა და დარეჯანის მსგავსი მასწავლებლები რომელიმე ქვეყანას მაინც სჭირდება. დავუშვათ ერთი წუთით, რომ მათ არაფერი ცუდი არ ჩაუდენიათ: მაპატიეთ ყველასათვის ცნობილი ბანალობის გადამღერება, მაგრამ სწორედ მათი უხმო თანხმობით იყვავილა ბოროტებამ სკოლაში. ვიცეპრემიერის, კახა შენგელიას გადაწყვეტილება, სამსახურიდან გაათავისუფლოს სკოლის დირექტორი, დარეჯან ქადაგიძე და ბიოლოგიის (აზრზე მოდით, სიცოცხლის შესახებ მეცნიერებაა!) მასწავლებელი, ციალა კაციაშვილი, ჩვენს საშუალო სკოლაში ჩვენი შვილების სულიერი და ფიზიკური მდგომარეობის გამო პასუხისმგებლობის დამკვიდრების პრეცედენტად შეიძლება განვიხილოთ.

რა თქმა უნდა, ეთერ მამულაშვილის 22 იანვარს გამოქვეყნებული სტატია, *ცემა-ტყეპა — სწავლის მწარე ძირი*, ძალიან საჭირო და სამართლიანია, მაგრამ იგი მხოლოდ რეაქციაა უკვე მომხდარ სავალალო მოვლენაზე. განა შეკითხვები ადრეც არ არსებობდა? ხომ მართალია, რომ თითოეული ჩვენგანი, ვისაც სასკოლო ასაკის შვილები ჰყავს, ყოველდღე ეხებოდა ქვემოთჩამოთვლილ პრობლემებს და საკუთარ ტყავზე გრძნობს მათ: რამდენად პასუხობს ქართული საშუალო სკოლის დღევანდელი მასწავლებელი თუნდაც ყველაზე ზოგად პროფესიულ და ადამიანურ მოთხოვნებს? შესაძლებელია თუ არა რაგინდ ჭკვიანურად მოფიქრებული რეფორმის წარმატებით ჩატარება, განათლების სისტემაში რეალურად არსებული კადრების საშუალებით?

სამწუხაროდ, ამ ორ კითხვაზე პასუხი მხოლოდ უარყოფითი შეიძლება იყოს. ხომ არ ვცდები? — უბედურება ისაა, რომ ეს საკითხი ჯერ სერიოზულად არ დამდგარა ჩვენს პრესაში. ერთი შეხედვით, ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, თითქოს ყველა მხოლოდ იმას ცდილობს, პოლიტიკურ ძალებს მასწავლებელთა ეკონომიური მდგომარეობით სპეკულაციისა და განათლების სამინისტროზე თავდასხმების საშუალება შეუნარჩუნდეთ. ეს საშუალება მათ ისედაც დარჩებათ: მასწავლებლების სილატაკეც ზღვარგადასულია და განათლების სამინისტროც — საკმარისად უსუსური. და მაინც, საჯაროდ (თუმც კი მხოლოდ ზეპირად და ტელევიზიით) ამ პრობლემათა დასმის პირველობაც და ჯერჯერობით ერთადერთობაც ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალურ დირექტორს, ლევან ბერძენიშვილს ეკუთვნის. სხვები, ასე ვთქვათ, ერთხმად დუმან. რატომ?

ალბათ იმიტომ, რომ ეგრეთ წოდებულ პოლიტიკურ ძალთა კომფორტზე (იგულისხმე პარპაშზე) გაცილებით უფრო ფუნდამენტური საზრუნავი გვაქვს: გვეშინია, რომ საბოლოოდ დაემხობა ჩვენს მიერ ჩვენი თავისთვისვე შექმნილი ყალბი ღირებულებები — აი, თუნდაც უკვე ნახსენები აპეურები და XII საუკუნის მემტილეობა-მესამოთხეობა. მასწავლებელიც (“ზოგჯერ უშვილო, მაგრამ ათასი შვილის მშობელი”) ხომ ერთ-ერთი ასეთი ღირებულებაა, რომელიც რეალობამ უკვე კარგა ხანია ჩააყენა სხვა, თავიდანვე ყალბი ღირებულებების სამსახურში. ჩვენი მასწავლებლის შესახებ ჭეშმარიტების განცხადებისთანავე ხომ ამ ღირებულებებსაც შეიძლება დაუმთავრდეთ საზოგადოებრივი ნდობის კრედიტი. ამიტომაც, იჩივლონ შინ დაბრუნებულმა ბავშვებმა, კბილები აკაწკაწონ და მომზადებაში ფულები ხარჯონ მშობლებმა, ოღონდ ყველაფერი ძველებურად იყოს და მასწავლებლის აბსტრაქტულ ფიგურას ხინჯი არ დაემჩნეს, სიდამპლე არ შეეპაროს.

არის ერთი ამერიკელი სოციოლოგი, ჰაროლდ გარფინკელი, რომელიც წლების განმავლობაში აკვირდებოდა, როგორ უკარგავენ ფსიქიატრები პაციენტებს განკურნების ყოველგვარ შანსს. გარფინკელმა ამაზე წიგნი დაწერა. ნუთუ არ მოიძებნა ჟურნალისტი, რომელსაც ერთი ან ორი კვირა არ დაენანებოდა სტატიის დასაწერად იმის შესახებ, როგორ აქცევენ ქართულის მასწავლებლები ჩვენს შვილებს დაუნებად, როგორ ცლიან კრიტიკული აზროვნების ყოველგვარი ღვთივბოძებული უნარისაგან? ერთხელ, რამდენიმე წლის წინათ, მეც დავიჩივლე პრესაში, ჩემს ფილოლოგ სტუდენტებს, რომლებიც ახლახან ადგნენ სკოლის მერხიდან, მეტაფორა სამღვდელო სამოსი ჰგონიათ, სინეკდოხა კი — ამერიკელ ინდიელთა ტომი. ეს დაჩივლება მხოლოდ ზღვაში წვეთი იყო. სულ სხვა რამაა საჭირო: საჭიროა საერთო დისკუსია ამ თემაზე და ნურავის შეეშინდება, რომ ვიღაცას ეწყინება. ვიღაცას აუცილებლად უნდა ეწყინოს, რადგანაც “მალ გამრთელდების უწამლოდ მისი წყლულების ტკივილი”, ჩვენი სკოლის ბედი კი ბოლოს და ბოლოს თავისი ჭეშმარიტი გადაწყვეტის გზას დაადგება.

ღირებულებები, საზოგადოდ, მოწიწებას შთაგვაგონებს, ყალბი ღირებულებები კი — დაჟინებით მოითხოვს. ამისათვის შეგნებულ და შეუგნებელ მსახურთა მთელი შტატი და აუცილებელი ინფრასტრუქტურა არსებობს. გასულ კვირაში გამოქვეყნებული მასალები საშუალებას იძლევა, კიდევ ერთი ყალბი ღირებულება და მისი შესაბამისი ამაო მოწიწება აღმოვაჩინოთ.

ორშაბათს, 20 იანვარს გამოქვეყნდა ვასილ გულეურის სტატია ბაროკოს სტილში მოფიქრებული უგრძესი სათაურით: *ეკლესიის რესტავრაციასთან დაკავშირებით მართლმადიდებლებს და კათოლიკეებს განსხვავებული მოსაზრება აქვთ*. საინტერესოა, რომ სათაურში ავტორმა ლამის უაპელაციოდ დაადასტურა შემდეგი დებულება: რაც გორის საკათედრო ტაძარში ხდება, რესტავრაციაა. სინამდვილეში კი მხოლოდ ერთი რამის მტკიცება შეიძლება: მართლმადიდებლები გორის ეკლესიას სახეს უცვლიან. სახეცვლილების ბუნების განსაზღვრა კი არც ისე ადვილია. მაგალითად, გორის მთავარი არქიტექტორი, გია სოსანიძე გასული წლის აგვისტოდან ტაძარში მიმდინარე ნგრევით სამუშაოებს 1991 წელს მომხდარი მიწისძვრის შემდეგ (12 წელი გავიდა!) მისი აღდგენის აუცილებლობით ხსნის. ამასთან საოცარ რამეს გვეუბნება: “არქივში მოვიძიეთ ძველი ფოტოები, საიდანაც გამოჩნდა, რომ ტაძრის კედლები არ ილესებოდა *საუკუნეების მანძილზე (ხაზი ჩემია — ნ. ლ.)*”. ბევრს ნუ მოვთხოვთ ბატონ არქიტექტორს... მით უმეტეს, რომ იგი, როგორც სტატიაში ჩანს, კარგა ხანია გაეხვია ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტთან ხანგრძლივ და სპეციალური ტერმინებით გადაჭედილ მოსაწყენ მიმოწერაში. ვასილ გულეურის მიერ მოყვანილი ამ მიმოწერის ფრაგმენტებიც აშინებენ მკითხველს ძნელი და გაუგებარი სიტყვებითა და გამოთქმებით: “პატრონიკენის აივანი”, “ცოკოლი”, “პორტიკი”, “რთული ლავგარდენი”, “არქიტრავი”, “როტინოვის მიერ აგებული სამმალიანი ხიდი”, “ორგანული ჩარევა”, “აფსიდა”. ერთ დროს, 80-იანი წლების დასაწყისში მაღაზია “საბედნიეროსთან” არსებული ახლადდაქორწინებულების საკონსულტაციო კაბინეტში ერთი სანდომიანი ქალი აფრთხილებდა წყვილებს, კერძო გინეკოლოგთან არ მიხვიდეთ, აუცილებლად პატარა ანთებას გიპოვნით, რომ კიდევ რამდენჯერმე გადაუხადოთ ვიზიტის ფულიო. ასე რომ, არქიტექტორის საკითხი გარკვეულია.

შიდა ქართლში პრეზიდენტის რწმუნებული, დავით ქობლიანიძე, თავისი თანამდებობის შესაბამისად, არქიტექტორზე გაცილებით უფრო კატეგორიულია: “ძეგლის დაზიანება კი არ ხდება, არამედ აღდგენა”. ამ პატივცემული ფუნქციონერის პასუხი ჩვენ კი არა, საქართველოს პრეზიდენტს ეკუთვნის, რომლისაგანაც პატივცემულმა ფუნქციონერმა (მასთან ერთად კი კულტურის მინისტრმა, სესილი გოგიბერიძემ) შემდეგი შინაარსის რეკომენდაცია მიიღო: “**შეისწავლეთ საკითხი და იმოქმედეთ კანონის შესაბამისად. ისტორიული ძეგლის ხელყოფა დაუშვებელია**”. მიუხედავად ტონის კატეგორიულობისა და ფორმის სამხედრო ლაკონურობისა, შევარდნაძის მიერ 2002 წლის 20 დეკემბერს ხელმოწერილი ტექსტიდან არაფერი გამომდინარეობს — ეს ტექსტი სრულიად არ იძლევა ცალსახა ინტერპრეტაციის შესაძლებლობას. ამას ფუნქციონერი მშვენივრად გრძნობს და უაზრო ბრძანებაზე ადეკვატურ, უნდა ვიგულისხმოთ, უაზრო პასუხს იძლევა.

გორის რაიონის გამგებელი, შიო კოშაძე თავისი თანამდებობის ნომინალობას ე. ი. უსუსურობას ამტკიცებს და ალალად აღიარებს, რომ ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტის მოთხოვნათა მიუხედავად, “სარემონტო სამუშაოების” შეჩერების არავითარი უფლება არა აქვს.

სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსი ანდრია (გვაზავა), სინდისის უხილავ მოთხოვნას დამორჩილებული, გვაუწყებს, რომ “სამწუხარო ფაქტი მოხდა ფრესკებთან დაკავშირებით — როდესაც დაიწყეს გაწმენდა, ზოგი მათგანი ჩამოიშალა. თუმცა, ფრესკების ნაწილი მოიხსნა და შენახულია”. ნეტა, პროფესიონალი ხელოვნებათმცოდნე რა კვალიფიკაციას მისცემდა მღვდელთმთავრის ამ განცხადებას? ვფიქრობ, გორის ეკლესიურ მოსახლეობას XIX საუკუნის იტალიურ ფრესკათა მოხსნის არც ტექნიკური უნარი ექნებოდა, არც ფული, არც დრო და არც სურვილი. უფრო სარწმუნო ისაა, რომ უბრალოდ ჩაქუჩებით მიადგნენ კედლებს და ყოველგვარი ფილოსოფიის გარეშე ჩამოანგრიეს ყველაფერი. საინტერესო იქნება, ერთხელ ვინმემ გამოიკვლიოს და გამოაქვეყნოს, რა ბედი ეწია რამდენიმე წლის წინათ აწ განდგომილი მღვდლის, ანდრია ბოროდას მიერ შექმნილ სამთავროს დედათა მონასტერის მოხატულობას.

ამასობაში კი სამრევლო მღვდელი, იეჟი პილუსი, რომელიც გორის კათოლიკეთა თემს პატრონობს, შეშფოთებას გამოთქვამს იმით, რომ ეკლესიას სწორედ ისტორიული იერსახე ეკარგება და ამასთან დიდ მადლობას უხდის გორის ეთნოგრაფიული მუზეუმის დირექტორს, თინა სოსანიძეს (მთავარი არქიტექტორის გვარი ხომ გახსოვთ?), რომელმაც კათოლიკურ თემს გადასცა “ქრისტეს ჯვარცმის და ღვთისმშობლის სკულპტურები, ხატები, რომლებიც საფრანგეთსა და იტალიაშია დამზადებული”. სტატიაში არ წერია, რომ ეს ნივთები მუზეუმის სარდაფში ინახებოდა ყოველგვარი აღრიცხვის გარეშე.

ყოველივე ამის გარდა სტატიაში ნახსენები პირები და ხანდახან თვით ავტორიც სრულიად ზედმეტ ინფორმაციას გვაწვდიან, რომელიც გვაბნევს და განვითარებული მოვლენების საზრისს ჩქმალავს: აქ ლაპარაკია ატენის სიონის მდგომარეობაზე, გორში სასულიერო გიმნაზიის გახსნის განზრახვაზე, კომუნისტების მიერ დანგრეულ ეკლესიათა რაოდენობაზე, რასაც, მიუხედავად მოხსენიებული ფაქტების ავკარგიანობისა, არავითარი კავშირი არა აქვს ძირითად სათქმელთან.

მაინც რატომ ვერ გვეუბნება ავტორი ამ სათქმელს? ამას შეიძლება სხვადასხვა მიზეზი ჰქონდეს.

1) ავტორის პირადი გამოუცდელობა: საერთოდ, ეკლესიასთან მიმართებაში ერთგვარი შემცბარი დამოკიდებულება ბევრს შეენიშნება. მახსოვს, როგორ გაუჭირდა ჩვენი საზოგადოების მრავალ წევრს "ბატონოდან" "მამაოზე" გადასვლა. აი, ჩვენი ავტორიც ეპისკოპოსს "ეპარქიის წინამძღვარს" უწოდებს, მერე კი ასე მოიხსენიებს: "სამთავისისა და გორის ეპისკოპოსი მეუფე ანდრია". სიტყვა "მეუფე" ეპისკოპოსისადმი მიმართვის ფორმაა და არა მისი წოდება. არა მგონია, რომელიმე რუსულ გაზეთში, მაგალითად, ასეთი ფორმა შეგვხვდეთ: "митрополит смоленский, владыка Кирилл" — ჟურნალისტებმაც კი იციან, რომ მესამე პირში მოხსენიებისას სიტყვა "владыка" (მეუფე) ზედმეტია. თუ მაინცდამაინც გვსურს მოწიწების გამოხატვა, უნდა გამოვიყენოთ წოდება "ყოვლადუსამღვდელოესი", ან, მთავარეპისკოპოსისა და მიტროპოლიტის შემთხვევაში, "მაღალყოვლადუსამღვდელოესი". გასაგებია, რომ საეკლესიო თემატიკაში ნაკლებად გათვითცნობიერებულ ავტორს მომხდარის ღრმა დეტალები კიდევ უფრო უარესად ესმის.

2. ტაბუ მართლმადიდებელი ეკლესიის კრიტიკაზე: კრიტიკაზე ტაბუ ავტომატურად ნიშნავს სიმართლეზე ტაბუს. რეალურად კი რა ხდება? აქ მრავალი ინტერპრეტაციაა შესაძლებელი. მაგალითად, რომელიმე პოსტმოდერნზე გადარეული ინტელექტუალი იტყოდა, რომ საქართველოში არსებული კათოლიკური წარმოშობის ეკლესიების სახეცვლილებით ხდება წარსულის გადაწერა, რათა კიდევ უფრო გაბრწყინდეს და განცხადდეს იდეა საქართველოს ძირძველი მართლმადიდებლობის შესახებ. თვით იდეა, რა თქმა უნდა, ჭეშმარიტია, მაგრამ ჭეშმარიტზე ჭეშმარიტი ვერაფერი იქნება. სამოქალაქო საზოგადოების მესვეური აუცილებლად (და, შესაძლოა, ბევრი ფიქრის გარეშე) შენიშნავდა, რომ მართლმადიდებლები უხეშად არღვევენ ადამიანთა უფლებებს და რომელიმე პროექტის პრეამბულას შეამკობდა ამ ძვირფასი ინფორმაციით. საღი გონების მოტრფიალე და საქმეში ჩახედული ადამიანი კი იმას იტყოდა, რომ გორელ მართლმადიდებლებს ალალად (ნუ დავაზუსტებთ, ვის რამდენად) ჰგონიათ, რომ 150 წლის წინათ დახატული კათოლიკური ანუ მათი გაგებით ემმაკეული ფრესკები "ცოდვაში აგდებენ" და ლოცვაში ხელს უშლიან.

დიახ, ინტერპრეტაციები მრავალნაირია, მაგრამ უმრავლეს შემთხვევაში ზემოთ დასახელებულთაგან ვერც ერთი ვერ გაბედავს საჯაროდ იმის თქმას, რომ მართლმადიდებელი ეპისკოპოსი ტყუის, როცა ამბობს, რომ ფრესკები მოხსნეს და შეინახეს. რატომ ვერ გაბედავს? იმიტომ, ბატონებო, რომ ისევ ყალბი ღირებულებების დამხობის ეშინიათ. კვლავ მოქმედებს მემტილეობა-მესამოთხეობის ფარული სინდრომი, რომელიც ამ კონკრეტულ შემთხვევაში "კაცი იყავ კაცურის" სახეს იღებს და კვლავ ეპისკოპოს ანდრიას სიტყვებში გამოიხატება. გაუგებარია, რა ვუწოდოთ ამ სიტყვებს — თვალთმაქცობა თუ მიამიტობა: "შემიძლია ვთქვა, რომ მართლმადიდებლურ და კათოლიკურ მრევლს შორის არასოდეს ყოფილა დაპირისპირება, უთანხმოება". მაგრამ თუ საკითხს ოდნავ ჩავუღრმავდებით, აღმოვაჩენთ, რომ 1719 წელს გორის კათოლიკური ეკლესია მართლმადიდებლებმა დაანგრიეს, ხოლო 1755 წლიდან ბერძენი სამღვდელოებისა და სომხების ინიციატივით საქართველოში კათოლიკების დევნა დაიწყო, რომელმაც 1769 წლამდე გასტანა. იქნებ დაგვენებებინა თავი ჩვენი ქვეყნის წარსულში წალკოტებისა და "უცხო სამოთხეების" შენება და სერიოზული კრიტიკული თვალით შეგვესწავლა ის.

ეკლესიასთან დაკავშირებულ საკითხებში გამოცდილების ნაკლებობა, ერთგვარი დაბნეულობა და გაუბედავობა ჩვენს გაზეთსაც ეტყობა. მაგალითისთვის "24 საათის" ერთი ხელმოუწერელი პუბლიკაცია განვიხილოთ: 24 იანვარი, *ეკლესიისა და სახელმწიფოს ინტერესები რამ გაყო*. ეს ტექსტი არც ინფორმაცია არაა და არც რაიმე ანალიზს შეიცავს. მე ვერც ამ ტექსტის აქტუალური მოტივაცია გამოვიცანი. ყველაფერთან ერთად აქ ფაქტობრივი შეცდომებიც შეინიშნება: "გორში ღვთისმშობლის შობის ეკლესიას მართლმადიდებლები და კათოლიკეები ეცილებიან ერთმანეთს". ამას საპატრიარქოს პრესმდივნის, გიორგი ანდრიაძის მიერ ნათქვამი ტყუილი მოსდევს: "1801 წლიდან, მას შემდეგ, რაც საქართველომ დაკარგა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა, ხოლო ეკლესიამ ავტოკეფალია, რუსეთის იმპერიალისტური ძალების მიერ ხელოვნურად ხორციელდებოდა სხვადასხვა ეთნიკური და რელიგიური პროცესი, მათ შორის, სხვადასხვა კონფესიის ტაძრების მშენებლობა, რომელსაც დღეს ეკლესია ვერ ჩათვლის კანონიერად". რაო, საქართველოს ეკლესიამ ავტოკეფალია 1801 წელს დაკარგა? ან ამ დროს რუსეთი *იმპერიალისტური* იყო? ან ის უნდა დავიჯეროთ, რომ "სამოდერჟავნი", "პრავასლავნი" და "ნაროდნი" რუსეთი ცენტრალიზებულად უწყობდა ხელს "სხვადასხვა კონფესიის ტაძრების მშენებლობას"? ამგვარი ციტატის უკომენტაროდ გამოქვეყნება მკითხველის ინტერესების უხეში ხელყოფაა, რადგან მკითხველის უპირველესი ინტერესი ჭეშმარიტების გაგებაა.

გარდა ამისა, იგივე ტექსტში, რომელიც ეხება ყველაფერს და, შესაბამისად, არაფერს, სახელმწიფოსა და ეკლესიას შორის დადებული კონსტიტუციური ხელშეკრულების ყოვლად უადგილო აპოლოგია. ამ საკითხს ამჯერად არ ჩავუღრმავდებით, მაგრამ თვით სტატიის სათაურის თაობაზე უნდა აღვნიშნო, რომ ეკლესიასა და სახელმწიფოს სულ მალე ის წვრილმანი იურიდიული უსწორ-მასწორობები შეექნებათ გასაყოფი, რომლებმაც გორის საკათედრო ტაძრის გარშემო უკვე გარკვეულად დაძაბეს მდგომარეობა საპატრიარქოსა და ძეგლთა დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტს შორის.

ამგვარი საკითხები კიდევ მრავალი წარმოიშობა იურიდიულ დონეზე. ჩვენ კი ერთს დავსძენთ: თუ ეკლესიის მიმართ კვლავ ასეთი გაურკვეველი დუმილი შენარჩუნდება ჩვენს საზოგადოებაში, სანამ ყველა სატკივარი მხოლოდ კერძო დონეზე გამჟღავნდება, სანამ მართლმადიდებლობის დამცველებად ტელეეკრანიდან საბჭოთა ქარხნების ყოფილი პარტკომები მოგვევლინებიან, გაცილებით უფრო ადრე დაინგრევა თვით საქართველოს სამოციქულო ეკლესია, მაგრამ კიდევ უფრო ადრე მის წიაღში გაქრება ქართული მრავალხმიანი გალობა, მას ზურგს შეაქცევენ სხვა მართლმადიდებელი ეკლესიები და ის სხვადასხვა ქვეყნის სქიზმატი ბერების, მეძველსტილეების, საეკლესიო დისიდენტებისა და შეშლილი ფანატიკოსების იდეალად იქცევა.

P. S. ჩვენმა გაზეთმა გარკვეული ადგილი დაუთმო 24 იანვარს ბასილი მკალავიშვილის მრევლის მიერ ჩადენილ ძალადობას. გლდანის ეპარქიის ფენომენზე ბევრი ლაპარაკი შეიძლება. მაგალითად, შეიძლება განვავითაროთ ანტიუტოპია ჰერბერტ უელსის "დროის მანქანის" სტილში: გლდანი *მორლოკების* თავშესაფრად იქცა, ხოლო ჩვენს ეგრეთ წოდებულ ელიტას უკვე გაუჩნდა *ელოების* ნიშნები. მაგრამ მე, როგორც ქრისტიანს და როგორც მოქალაქეს, მხოლოდ ერთი საკითხი მაინტერესებს: ბოლოს და ბოლოს როდის დააპატიმრებენ ამ გარეწარს?

დუდელდაი და თოვლის პაპა ჭავჭავაძის გამზირზე

როგორ გაიხსნა "პარნასში" გერმანული ზღაპრების გუდა

საბავშვო წარმოდგენა "პარნასის" წინ

ანა კორძაია-სამადაშვილი

ჭავჭავაძეზე, წიგნის მაღაზია "პარნასში", გუშინ ქართულ-გერმანული პროექტის პრეზენტაცია შედგა. პროექტის სახელწოდებაა "გერმანული ზღაპრების გუდა", და, შესაბამისად, პრეზენტაციაც ზღაპრული იყო: მოსულ სტუმრებს ახალი წიგნის შეძენა და თოჯინური წარმოდგენის ნახვა შეეძლოთ.

"გერმანული ზღაპრების გუდა" შვიდი ჯუჯის დამსახურება ყოფილა: მათ მიაგნეს ზღაპრულ საგანძურს, რომელიც უამრავ წიგნს მოიცავდა, და თითოეულმა ჯუჯამ გუდისთვის თავისი საყვარელი ზღაპარი ამოარჩია. მას აქეთ, ჯუჯები რიგრიგობით უყვებიან ბავშვებს ამ ზღაპრებს. "ჰენზელი და გრეტელი", ნოველისის "ჰიაცინტისა და როზენბლუტის ამბავი" და "ჰამელნელი ვირთხიჭერია" უკვე გვიამბეს.

გუშინდელ ზღაპარს, თანამედროვე გერმანელი მწერლის - ვერნერის "დუდელდაი და თოვლის პაპას" თურმე ცისფერ ჯუჯას ვუმადლით. Kaukasische Zeitung-მა და New Media Tbilisi-მ ქართულ-გერმანული წიგნი თბილისის გოეთეს ინსტიტუტისა და საქართველოს გერმანული ენის მასწავლებელთა კავშირის მხარდაჭერით გამოსცეს. "დუდელდაი და თოვლის პაპა", როგორც დამოუკიდებელი საკითხავი მასალა, გერმანული ენის შემსწავლელებისთვისაა გათვალისწინებული. ტექსტის გაგებაში ბავშვებს წიგნში შესული სავარჯიშოები დაეხმარება – სწორი პასუხები ბოლო გვერდზეა მოცემული.

"პარნასის" პატარა სტუმრებმა, რომელთათვისაც ეს წიგნი გამოიცა, "დუდელდაი და თოვლის პაპა" უმალვე მოიწონეს – ვფიქრობ, ნინო ფცქიალაძის მშვენიერი ილუსტრაციების გამო. საერთოდ, შეკრებილი საზოგადოების ეს ნაწილი დიდად ხალისობდა – ერთად ყოფნაც უხაროდათ, საჰაერო ბუშტებიც და, რაც მთავარია, წარმოდგენაც. საგანგებოდ ამ დღისთვის ქართულ-გერმანული სკოლის, "ანი-ცეტის" (A-Z) მე-6 კლასის მოსწავლეებმა თოჯინური სპექტაკლი "დუდელდაი და თოვლის პაპა" დადგეს. დეკორაციებიცა და თოჯინებიც ბავშვების ნახელავი იყო, მსახიობებიც, რა თქმა უნდა, თავად იყვნენ. წარმოდგენის მოლოდინში, ბავშვები კარგა ხანს მორჩილად იდგნენ გამზირზე, ხოლო როცა ფარდის მიღმა პირველი თოჯინა გამოჩნდა, რამდენიმე პატარამ მშობლებს მიაშურა, ამიყვანეო.

საბოლოოდ, ყველა კმაყოფილი დარჩა: ორგანიზატორებიც და ბავშვებიც. და თუ პრეზენტაციას არ დასწრებიხართ, "პარნასში" მიბრძანდით, იქ "გერმანული ზღაპრების გუდიდან" ამოღებული უკვე ოთხი ზღაპრის შეძენას შეძლებთ.

ჯიბის თეატრი უპირატესობას ქართულ დრამატურგიას მიანიჭებს

ჯიბის თეატრის რეჟისორი ლელა ჭინჭარაული ახალგაზრდა ქართველი დრამატურგების პიესების მიხედვით სპექტაკლის დადგმას აპირებს. რეჟისორმა სამი დრამატურგის: ლაშა ბუღაძის, დათო ტურაშვილისა და ბასა ჯანიკაშვილის პიესები გააერთიანა და მათ პირობითად „სამი პიესა" უწოდა. როგორც ლელა ჭინჭარაულმა აღნიშნა, მიუხედავად იმისა, რომ პიესები შინაარსობრივად ერთმანეთისაგან განსხვავებულია, მათი ძირითადი თემა ქალისა და მამაკაცის ურთიერთობებია. "სამი პიესა" სხვადასხვა ჟანრის - კომედიურ-დრამატული, აბსურდისა და ავანგარდის ელემენტებს შეიცავს. ლელა ჭინჭარაული მიიჩნევს, რომ რეჟისორები თანამედროვე დრამატურგიას გვერდს უვლიან, სპექტაკლებს უცხოეთის დრამატურგების ნაწარმოებთა მიხედვით დგამენ. "ჩვენი ძირითადი მიზანია თეატრის მოყვარულებს ვაჩვენოთ, რომ ქართული თანამედროვე დრამატურგია არსებობს", - თქვა ლელა ჭინჭარაულმა.

სპექტაკლში მონაწილეობენ მსახიობები: მაია გიგაური, ირაკლი კონტრიძე, ნათია ვარდანაძე, კოტე თოლორდავა და სხვები. ჯერჯერობით არ არის ცნობილი პექტაკლის მუსიკალური გამფორმებლის ვინაობა. "სამი პიესის" პრემიერა 1 მარტს თავისუფალ თეატრში გაიმართება. ჯიბის თეატრში, რომლის რეპერტუარშიც უკვე სამი სპექტაკლია, მომავალში ქართველი დრამატურგების პიესები დაიდგმება. **(მედია-ნიუსი)**

კალენდარი

27 იანვარი

მსოფლიო ლიტერატურის ისტორიაში ლუის კეროლის სახელი ორი უკვდავი საბავშვო წიგნით ჩაიწერა: "ალისა საოცრებათა ქვეყანაში" და "სარკის მიღმა"

ისე კი, დიდმა ბრიტანელმა მწერალმა, რომელიც 66 წლის ასაკში გარდაიცვალა, 10-ზე მეტი წიგნი დაწერა - საბავშვო მოთხრობები და მნიშვნელოვანი სამეცნიერო ნაშრომები მათემატიკისა და ლოგიკის სფეროში (ლუის კეროლი ხომ პროფესიით მათემატიკოსი იყო და 26 წლის განმავლობაში კითხულობდა მათემატიკის ლექციების კურსს ოქსფორდში).

"ამბიცია, განხეთქილება, დამახინჯება, დაცინვა - ეს არითმეტიკის სხვადასხვა განშტოებებია," – წერს ერთგან ლუის კეროლი.

ის ისეთივე პარადოქსული და უცნაური პიროვნება იყო, როგორც მისი უჩვეულო გმირები და უშინაარსო ლექსები. კეროლის ორიგინალურ სტილზე მკითხველს წარმოდგენა რომ შეექმნას, მისი ერთი წერილის წაკითხვაც საკმარისია; იმ წერილისა, რომელიც მწერალმა ერთ თავის პატარა მეგობარს მიუძღვნა - ამ წერილს "სამი პატარა კატა" ჰქვია.

კეროლის მწერლური ფილოსოფია მთლიანად თამაშზეა აგებული. ფანტაზია, იუმორი, კომიკური ელემენტები, მოულოდნელობა – მოხერხებულად ერწყმის ერთმანეთს მის ნაწარმოებებში.

ლუის კეროლი (ნამდვილი სახელი ჩარლზ ლუთვიჯ დოჯსონი) ინგლისელი მღვდლის ოჯახში დაიბადა, მის მშობლებს 11 შვილი ჰყავდათ, ჩარლზი მესამე იყო. ბავშვობიდანვე გამოირჩეოდა თავისი უცნაურობებით. ოჯახის წევრებს ყოველდღიურად აოცებდათ მისი სიურპრიზები: მას საკუთარი თოჯინების თეატრი ჰქონდა და ხშირად დგამდა წარმოდგენებს (მაყურებელი მისი დიდი ოჯახი იყო), გამოსცემდა გაზეთს, წერდა ლექსებს და ამ ლექსებს თავისივე გაზეთში "აქვეყნებდა"...

"ალისა საოცრებათა ქვეყანაში" 1865 წელს გამოქვეყნდა. 1872 წელს მას მოჰყვა "სარკის მიღმა". პოპულარული საბავშვო რომანის მთავარი გმირი – ალისა რეალობიდან შეიქმნა. პატარა ალისა ლიდელი დეკანის შვილი იყო... ალისას ფოტოები მრავლად არის შემონახული მწერლის მდიდარ ფოტოარქივში (ფოტოგრაფია ხომ ლუის კეროლის სერიოზული გატაცება იყო). ალისას ზღაპრულ-ფანტასტიკური ისტორია ავტორმა ექსპრომტად შეთხზა, ნავით სეირნობის დროს, სამი პატარა გოგონას გასართობად. ასევე იმპროვიზაციულად დაიბადა კეროლის ცნობილი ლექსი – Jabberwocky, რომელიც უშინაარსო სიტყვებისა და ბგერათა ჯგუფების სხვადასხვა კომბინაციებისგან შედგება.

ლუის კეროლი 171 წლის წინ, 1832 წლის 27 იანვარს დაიბადა.

მე ამისგან გავაკეთებ...

ელდარ შენგელაია 70 წლისაა

A1 გვერდიდან

თანდათანობით ჩვენი ცხოვრების, ჩვენი კინოხელოვნების გარდაქმნის მოწმენი ვხდებოდით. ჩამოდიოდნენ და ვეცნობოდით გამოჩენილ რეჟისორებს, სცენარისტებს, ეწყობოდა მოსკოვის ფესტივალები. გავიცანით ფელინი და ანტონიონი და ლორენს ოლივიე, რედგრეივი და სხვები და სხვები. და ვაი, რომ ყველაფერი ეს წამიერი სიხარული და თავისუფლება იყო. მალე, უკვე ჩუმად, რადიოდან გავიგეთ, რომ საბჭოთა ტანკები შევიდნენ ჩეხოსლოვაკიაში, რასაც წინ უსწრებდა უნგრეთის ამბები; დაიწყო ნადირობა "დისიდენტებზე", აგორდა ემიგრაციის დიდი ტალღა, ისევ უკუღმა დატრიალდა ჩვენი ცხოვრება და ქვეყანა მოიცვა ბრეჟნევისეულმა "უძრაობამ".

ამ დროისათვის ჩვენ უკვე ვიცოდით, რომ ეკრანი მთელი ცხოვრების განმავლობაში გვატყუებდა.

აი, სწორედ მაშინ მახსოვს არაჩვეულებრივი განცდა, როდესაც მალულად, კინოსტუდიის პატარა დარბაზში, ვნახე 26 წლის ნიკოლოზ შენგელაიას ფილმი "ელისო".

რა იყო ეს? რატომ გვაგდებდა საგონებელში ავტორის ჩანაფიქრი? ჩვენ, დადგენილებებით და მოწოდებებით გადაღებულ ფილმებს შეჩვეულები, ვერ ვიგებდით, რა იყო საავტორო კინო.

ერთხელ ვიღაცამ თქვა, რომ დასაბამიდან მამაშვილს უტოვებს მემკვიდრეობას, უტოვებს არა მარტო სახლს, ბაღს, დრო-ჟამისგან გაყვითლებულ წიგნებს და ქაღალდებს, ვაჟიშვილი მემკვიდრეობით იტოვებს მამის ადგილს ამ მიწაზე. მემკვიდრეობით იღებს ცხოვრების ტვირთს, მამის შემდგომ პირველ ნაბიჯს ცხოვრებაში.

ელდარ შენგელაია და მისი უმცროსი ძმა გიორგი შთამომავლობით კინემატოგრაფისტები არიან. კინოს ისტორია ჯერ კიდევ იმდენად მცირე ხნისაა, რომ პირველი თაობის წარმომადგენლები (რომელსაც შესანიშნავი რეჟისორი ნიკოლოზ შენგელაია და ლეგენდარული ნატო ვაჩნაძე მიეკუთვნებიან) კინოს სათავეებთან იდგნენ, მეორე თაობისა კი, ჯერ შედარებით ახალგაზრდა ადამიანები, ჩვენი თანამედროვენი არიან და ქმნიან სურათებს, რომლებიც დღესაც გამოდის ეკრანზე.

ელდარ და გიორგი შენგელაიების დედა, ნატო ანდრონიკაშვილი-ვაჩნაძისა, კახეთში, სოფელ გურჯაანში გაიზარდა. წარმომავლობით თავადის ქალი იყო. თვალისმომჭრელი სილამაზითა და არნახული ხიბლით შემკული გოგონა ეკრანზე გამოჩენისთანავე ვარსკვლავი გახდა.

ელდარ შენგელაიას სახელი პირველად ძმიმე, 60-იან წლებში გახდა ცნობილი. იმ დროს პატიოსანი ფილმის გადაღება გმირობის ტოლფასი იყო. პირველი ფილმი "თოვლის ზღაპარი" მან 1957 წელს გადაიღო ალექსანდრ სახაროვთან ერთად. ეს იყო თავგადასავლებით და გარდასახვებით სავსე საბავშვო ზღაპარი. გზა ჭეშმარიტად ახალი ფილმისკენ შვიდი წლის სავალი აღმოჩნდა. "თეთრი ქარავანი", რომელიც თამაზ მელიავასთან ერთად გადაიღო, მწყემსების ცხოვრებაზეა. ფილმის გმირს - გელას ბეზრდება მწყემსური ყოფა, იქვე გვერდით, ქალაქში, ხომ ყველაფერი სხვაგვარადაა?!

თავის პირველ დამოუკიდებელ ფილმში "მიქელა" ელდარ შენგელაია ერთგულად ავითარებს არჩეულ თემას, რომელიც სხვადასხვა სახით ვლინდება მის შემოქმედებაში – ადამიანი პასუხისმგებელია თავისი ბედის წინაშე.

უკვე შემდეგ ფილმში "არაჩვეულებრივი გამოფენა" ტრაგიკომედიის ფორმითაა წარმოდგენილი ცხოვრებისეულ გარემოებათა მიერ დათრგუნული მოქანდაკის, აგული ერისთავის ამბავი. აქ სტილისტური ხაზები გამიჯნულია. ფილმი არამარტო აგული ერისთავის ისტორიაა, ხელოვნების ღალატია, ეს ის იგავია, რომელიც მრავლის განჭვრეტის საშუალებას იძლევა.

მორჩილება და საკუთარი თავის ღალატი კლავს ხელოვნებას. რა ფორმითაც უნდა გამოვლინდეს ღალატი – ეს იქნება ყოველდღიური საზრუნავის გამო საკუთარ მოწოდებაზე უარის თქმა ("არაჩვეულებრივი გამოფენა"), დახავსებული ადათ-წესების ჯიუტად დაცვა ("მიქელა"), თუ პირადი კეთილდღეობისათვის საქმისაგან განსდგომა ("თეთრი ქარავანი"), ბოლო ერთია – პიროვნება მარცხდება, კრახს განიცდის.

ელდარ შენგელაიას ყველა გმირი ზნეობრივ გამოცდას გამოივლის. "შერეკილების" გმირები თავიანთი ჯადოსნური ჩანაფიქრის რეალურობას ამტკიცებენ და ილაშქრებენ ობივატელური, შეზღუდული წარმოდგენების წინააღმდეგ.

"შერეკილები" ზღაპრისათვის

ელდარ შენგელაია

დამახასიათებელ მოვლენათა უჩვეულობით ვითარდება, მაგრამ თავს აღწევს პრიმიტიულ ტრადიციებს და უმეცრებაზე გამარჯვებულ, მიწიერ ყოფაზე ამაღლებულ ადამიანთა სულის სადიდებელ ოდად ჟღერს...

ეს ფილმი მეოცნებე, შემოქმედი ადამიანის ჰიმნია, ჰიმნი ვაჟკაცობისა და სულიერი სიმტკიცის, რომელიც ცივ გონებას და უბადრუკ მეშჩანურ მსჯელობას არ ეპუება. რეჟისორმა იპოვა თავისი სტილი, მიაგნო თავისი სათქმელის ხორცშესხმის შესატყვის მოდელს და ამავე დროს, "შერეკილებით" ელდარ შენგელაიამ ახალი შესაძლებლობები გადაგვიშალა. რეჟისორს აქ მაყურებლის გაოცების სურვილი კი არ ამოძრავებს, არამედ წინსწრაფვისა და სიახლეთა ძიების შინაგანი მოთხოვნილება. სწორედ ამითაა გამორჩეული და მრავლისმთქმელი ამ ხელოვანის მოღვაწეობა. მისი ყოველი ნამუშევარი სამყაროს შეცნობის ახალი საფეხურია. შემოქმედება დანახვა როდია, ესაა უნარი დაანახო სხვებს, გჯეროდეს თავად და აიძულო სხვებიც, რომ დაგიჯერონ. აქ კი, ან გაიმარჯვებ, ან დამარცხდები – ესაა მხატვრის პატიოსნების, სინდისის მოთხოვნილება.

დიდხანს მუშაობდა ელდარ შენგელაია ფილმზე "ცისფერი მთები ანუ დაუჯერებელი ამბავი" – ესაა ახლებური, ორიგინალური და, უპირველეს ყოვლისა, თანამედროვე კომედია, არა მარტო მასალით, არამედ ჟანრის თავისებურებებითა და ადამიანის ბუნების შეცნობით. ფილმის სამყაროში ცხოვრობენ ადამიანები, თავის მარშრუტით დადის ტრამვაი, სახეს იცვლის ბუნება, გამომცემლობის შენობაში კი ყველაფერი უცვლელია – ისევ ის კომიკური უწესრიგობა და აბსურდი მეფობს. ფილმის თითოეული პერსონაჟი პიროვნებაა. როდესაც ფილმში მონაწილეობის მისაღებად რეჟისორი იწვევდა ცნობილ მსახიობებს – სესილია თაყაიშვილს, ახალგაზრდა რამაზ გიორგობიანს, თუ არაპროფესიონალ შემსრულებლებს, ყოველ მათგანში ეძებდა ცოცხალ, იოლად საცნობ სახეს, მკვეთრ ხასიათს. ჟანრის მკაცრ ჩარჩოებში მოქცეული უნდა ყოფილიყო ნათელი, მეტყველი თავისებურებებითა და განსაკუთრებული კომედიური გამომსახველობით.

ჭკვიანური, უაღრესად გონიერი და სასაცილო ფილმი გადაიღეს კინოს ოსტატებმა – ეკრანს დაუბრუნეს კომიკური სტიქია და კომიზმის თანამედროვე ნიმუში შექმნეს. დაგვაჯერეს, რომ ამ ჟანრის რესურსები ამოუწურავია და ყოვლისმომცველია მისი ზემოქმედების ძალა.

90-იანი წლები ჩვენს ცხოვრებაში არსებითად ყველაზე უგუნური და შავბნელი წლები აღმოჩნდა. სიბნელემ, უმეცრებამ, ბურუსმა, დარდმა და სინანულმა მოიცვა საზოგადოება. თეატრი, კინო, მხატვრობა და ლიტერატურა გაუჩინარდა ჩვენი ცხოვრებიდან. აურზაურმა და უმეცრებამ გაუსაძლისი გახადა ჩვენი ცხოვრება. მიუხედავად ამისა, გამოჩნდნენ გმირები, რომლებიც, მომავლისა და სამართლიანობის იმედით გულანთებულნი, გოლგოთის გზას უშიშრად შეუდგნენ. ასეთი აღმოჩნდა ელდარ შენგელაია, რომელიც მუდამ მყარად იდგა მიწაზე, საკუთარი პრინციპების ერთგული იყო, მხოლოდ თავის თავს ჰგავდა და სხვას არავის. ამ ჭეშმარიტად თვითმყოფად შემოქმედს თავისი ერთიანი და შეკრული სამყარო აქვს. თუკი ვინმემ შეძლო და ამ სამყაროს კარი შეაღო, ბოლომდე შეიცნობს მას.

ელდარ შენგელაიას ფილმებში ყოველთვის შეიმჩნევა ავტორის ფარული პოლიტიკური პოზიცია – სტილისტიკა, სახოვანი სისტემა, თუ იმ რთული წლების პრობლემატიკა. აი ის, რაც მიგვანიშნებს რეჟისორის მოქალაქეობრივ პოზიციაზე.

მაშინ, იმ საშინელ პერიოდში, როდესაც ყველაფერი ნადგურდებოდა, იწვოდა და იმსხვრეოდა, მან გადაიღო ფილმი "ექსპრეს-ინფორმაცია". მე ამ ფილმს პუბლიცისტურს დავარქმევდი. რბილი და დამთმობი გამომეტყველების რეჟისორს რკინის ხერხემალი აღმოაჩნდა. ბოლო დრომდე ჩვენში არ არსებობდა პროფესია "პატრიოტიზმი", ყველანი შრომობდნენ და იბრძოდნენ თავისი სამშობლოსათვის. ეს ნათლად ჩანს ამ რეჟისორის უწინდელი ცხოვრებიდან და მითუმეტეს ნათლად ჩანს დღეს.

"ექსპრეს-ინფორმაცია" – ეს არის თვალხილულის მცდელობა, ჩასწვდეს ბრმის ფსიქოლოგიას. ეს არის საერთო, კოლექტიური სიგიჟე, ტოტალური სიცრუე, სამყარო, სადაც ერთმანეთს ყიდიან, ატყუებენ. ამ თამაშში მონაწილეობს ყველა, სახელმწიფო ჩინოვნიკიც და მოხელეც. ინდივიდუალობა, პატიოსნება, გონიერება გაქრა. ყველანი ჩართული ვართ ამ გიჟურ ფერხულში. აქ არის ერთადერთი მოხუცი, რომელიც არ მონაწილეობს ამ "კარნავალში", საბოლოოდ კი ისიც ჩაიფერფლება სიცრუის ვაკხანალიაში. და მაინც, ადამიანი ელდარ შენგელაიასთვის არის ის ამომავალი ღერძი ცხოვრებაში, რომლის ირგვლივაც ბრუნავს სამყარო.

რას აკეთებს ახლა რეჟისორი? ისე როგორც ყოველთვის, ახლაც იქაა, სადაც საჭიროა; სხვადასხვა ქვეყნებში მისი ფილმების განუწყვეტლად ჩვენებები, მთელი მათი ოჯახის კინოს რეტროსპექტივები, საზეიმო შეხვედრები, ფესტივალები, ლექციები და ა.შ.

მაგრამ ის მაინც არ იცვლება, ისევ თავის მე-15 სართულზე ცხოვრობს და შინ მოსახვედრად, ყოველ საღამოს ფეხით ადის "გამარჯვების" პიკზე:

- მე ჩემ დროში ვცხოვრობ და ჩემი ხალხის შვილი ვარ. რასაკვირველია, ძალზე ძნელი იყო იმ საშინელი ისტორიისაგან თავის დახსნა, მაგრამ ღმერთი მოწყალეა.

კინემატოგრაფი უკვე ერთი საუკუნეა არსებობს, თუმცა უკვე დიდი ხანია ლაპარაკობენ მის კრიზისზე...

- ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ ეს საუკუნეც კინოს საუკუნეა. ეს აუცილებლად ასე იქნება. შეუძლებელია ასე არ იყოს. იმიტომ რომ, ჯერ ერთი, თვითონ კინოს ძალზე დიდი, ღრმა ტრადიციები აქვს. მეორეც, მას დღეს გაუჩნდა ახალი შესაძლებლობები, რომლებსაც კინემატოგრაფისტთა მომდევნო თაობები, რასაკვირველია, შეისისხლხორცებენ და ახალ ესთეტიკას შექმნიან. მე საერთოდ არ ვიცნობ ისეთ ხელოვნებას, რომელიც შეიძლება მოკვდეს. ბევრმა თეატრის სიკვდილი იწინასწარმეტყველა. მაგრამ როგორ შეცდნენ ისინი! ხელოვნება არ ქრება. ცხოვრებისაგან შობილი ყველა მხატვრული ფორმა, თვით სიცოცხლესავით უსასრულოა. კინო ხომ შემთხვევით, სხვათაშორის არ შობილა ამ ასი წლის წინათ.

შეავსეთ ანკეტა და გამოგვიგზავნეთ

გთხოვთ, შეავსოთ გარკვევით. ბლანკი უფასოა.

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2" არ არის ვალდებული, გაცნობოთ მიიღებთ თუ არა მონაწილეობას შოუში "ხალხის პირისპირ". თქვენი შერჩევის შემთხვევაში, დაგიკავშირდებათ გადაცემის კოორდინატორი ამ ანკეტის შევსებით თქვენ ეთანხმებით შოუს "ხალხის პირისპირ" წესებსა და პირობებს.

ანკეტა გამოგვიგზავნეთ ფოსტით ან მოიტანეთ მისამართზე:

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2",
ტელევიქტორინა "ხალხის პირისპირ",
ვაჟა-ფშაველას 45, 300077 თბილისი

კონკურსანტები ტელევიქტორინისთვის "ხალხის პირისპირ" შეირჩევიან ანკეტის საფუძველზე, ამიტომ გთხოვთ, ყურადღებით შეავსოთ ანკეტა.

სახელი და გვარი

ოჯახური მდგომარეობა:
დაქორწინებული, დაუქორწინებელი, გაყრილი, ქვრივი

მისამართი:

შვილები: (თუ გყავთ)

საფოსტო ინდექსი:

განათლება:
საშუალო, უმაღლესი, ტექნიკური

საკონტაქტო ტელეფონის ნომრები:

პროფესია:

ასაკი:

სამუშაო ადგილი

დამხმარე კატეგორია: (მიუთითეთ კატეგორია, რომელშიც კარგად ერკვევით, შეგიძლიათ აირჩიოთ ნებისმიერი. მაგალითად, საფეხბურთო კლუბი "არსენალი" ან ევროპის ქვეყნების დედაქალაქები, ან 60-იანი წლების მუსიკა, და ა.შ.)

შინაური ცხოველები: (თუ გყავთ)

გთხოვთ, დააკრათ ახლანდელი ფოტოსურათის, სასურველია ზომით 3/4, თუ ამ ზომის ფოტოსურათი არ გაქვთ, შეგიძლიათ დააკრათ ნებისმიერი ზომის, რომელზეც მხოლოდ თქვენ ხართ გადაღებული. ფოტოსურათზე სახე გარკვევით უნდა ჩანდეს. გთხოვთ, ფოტოსურათს უკან მიაწეროთ თქვენი სახელი და გვარი.

თქვენი ინტერესები და ჰობი:

შეხვედრიხართ თუ არა, პირადად, ცნობილ ადამიანს? ვის, სად და როდის?

როგორ გაატარებდით თქვენს იდეალურ დასვენების დღეს?

გიყვართ თუ არა მოგზაურობა? (თუ გიმოგზაურიათ საქართველოს გარეთ და სად?)

არჩევანი რომ გქონდეთ, რომელ ცნობილ ადამიანთან ისურვებდით შეხვედრას, სად წაჰყვებოდით მასთან ერთად და რატომ?

რომელი სატელევიზიო გადაცემები მოგწონთ და რატომ?

არჩევანი რომ გქონდეთ, სად წახვიდოდით სამოგზაუროდ და რატომ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი რამის შეცვლა საკუთარ გარეგნობასა ან ხასიათში, რას შეცვლიდით და რატომ?

რომელია თქვენი საყვარელი მწერალი და საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოები?

გაქვთ თუ არა მიზანი, რომლის მიღწევაზეც ოცნებობთ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი ნატვრის ასრულება, რას ინატრებდით და რატომ?

როგორი მუსიკა გიტაცებთ და თავად გაქვთ თუ არა მუსიკალური ნიჭი?

მიგიღწევიათ ან გაგიკეთებიათ თუ არა ისეთი რამ, რითაც ამაყობთ?

თქვენი აზრით, რომელ ზღაპრულ პერსონაჟს ჰგავხართ ყველაზე მეტად და რატომ?

რა ჟანრის ფილმები მოგწონთ და რომელია თქვენი საყვარელი ფილმები?

გაქვთ ან გქონიათ თუ არა რაიმე მეტსახელი? კონკრეტულად რა?

ფილმი რომ გადაეღოთ თქვენზე, რომელი ცნობილი მსახიობი შეასრულებდა თქვენს როლს?

გამოსულხართ თუ არა ტელევიზიით? (თუ კი, როდის და რა ამპლუაში?)

გაქვთ თუ არა უჩვეულო ნიჭი? (მაგალითად, შეგიძლიათ თუ არა სტვენით ბეთჰოვენის "მთვარის სონატის" შესრულება, ან ასკინკილით მარათონული დისტანციის გავლა?)

ყველაზე უხერხული სიტუაცია თქვენს ცხოვრებაში:

რატომ გინდათ მიიღოთ მონაწილეობა ჩვენს თამაშში?

უჩვეულო ან საინტერესო რამ თუ გადაგხდენიათ თავს? კერძოდ რა?

ყველაზე ცუდი სამუშაო თქვენს ცხოვრებაში:

დღეს რომ მოგცენ 2000 ლარი, რას გააკეთებდით?

მოკლედ

ფეხბურთი. ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევ ციკლში საქართველოს ნაკრების მეტოქეს, ირლანდიის გუნდს, ხუთშაბათამდე ახალი მწვრთნელი ეყოლება. ირლანდიის ფეხბურთის ასოციაციის ინფორმაციაზე დაყრდნობით, საagentო Reuters-მა გაავრცელა ცნობა, რომ ახალ დანიშვნას ირლანდიელები სამშაბათს ან ოთხშაბათს გაახმაურებენ.

სავარაუდო კანდიდატთა შორის ასახელებენ ბრაიან რობსონსა და ფილიპ ტრუსიეს. თუმცა, ბევრი სხვა წყაროს ცნობით, ყველაზე მეტი შანსი აქვს 49 წლის ირლანდიელ ბრაიან კერს. დუბლინის "სენტ-პატრიკის" ყოფილმა მწვრთნელმა ამ კლუბთან ერთად ორჯერ შეასრულა დუბლი.

ამას გარდა, კერი ქვეყნის სხვადასხვა ასაკის ახალგაზრდულ ნაკრებებს ხელმძღვანელობდა. 1999 წელს კი მალაიზიაში გამართულ ახალგაზრდულ ნაკრებთა (18 წლამდე ასაკი) მსოფლიო ჩემპიონატზე, კერის ხელმძღვანელობით, ირლანდიის ნაკრები მესამე ადგილზე გავიდა.

▪ ▪ ▪

ფეხბურთი. მოსკოვში დასრულდა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ჩემპიონთა თასის გათამაშება ფეხბურთში. ფინალში ერთმანეთს შეხვდნენ მოლდოვის "შერიფი" და ლატვიის "სკონტო". დაძაბულ ბრძოლაში ვაჟა თარხნიშვილის "შერიფმა" 2:1 დაამარცხა მეტოქე და პირველად დაეუფლა ტურნირის მთავარ ჯილდოს.

ანგარიში პირველივე წუთზე გახსნა ტუდორმა. მას, 34-ე წუთზე, კორლაიძის თანაგუნდელმა ზემლინსკიმ პენალტით უპასუხა. გადამწყვეტი გოლი კი მატჩის უკანასკნელ წუთზე ტესტემიციანუმ გაიტანა.

▪ ▪ ▪

ფეხბურთი. რუმინული პრესის ცნობით, რუმინეთის ნაკრების ყოფილი მწვრთნელი, ლეგენდარული რუმინელი ფეხბურთელი გეორგე ჰაჯი შეიძლება დონეცკის "მეტალურგს" ჩაუდგეს სათავეში და ამ პოსტზე სემიონ ალტმანი შეცვალოს. ამჟამად უკრაინელებმა ჰაჯის, რომელმაც ეროვნულ ნაკრებში 125, ხოლო საკლუბო დონეზე ("ფარულში", "სპორტულში", "სტიაუაში", "რეალში", "ბრეშაში", "ბარსელონასა" და "გალათასარაიში") 550 მატჩი ჩაატარა, სთხოვეს, საწვრთნელი პროცესის გეგმა წარმოადგინოს.

▪ ▪ ▪

ფეხბურთი. ამსტერდამის "აიაქსის" ბერძენი ფორვარდი, ნიკოს მახლასი, იჯარის წესით "სევილიაში" ითამაშებს. მახლასი ესპანურ კლუბში სეზონის ბოლომდე დარჩება, შემდეგ კი "სევილიას" საშუალება ექნება, ბერძენი ფეხბურთელი მთლიანად გამოისყიდოს. დღეს მახლასი სამედიცინო შემოწმებას გაივლის და პრესკონფერენციას გამართავს.

▪ ▪ ▪

ფეხბურთი. ინგლისური პრემიერლიგის კლუბი "ვესტ ბრომვიჩი" ახლოს არის იმასთან, რომ კონტრაქტი გაუფორმოს ლონდონის "ტოტენჰემის" ნახევარმცველს, ტიმ შერვუდს. ფეხბურთელის აგენტმა საზოგადოებას დაუდასტურა, რომ მოლაპარაკება უკვე მიმდინარეობს, მაგრამ უფრო კონკრეტული ინფორმაციის გახმაურებისგან თავი შეიკავა. პრემიერლიგის აუტსაიდერის რიგებში მეორე ახალწვეული შეიძლება გახდეს მაკედონიელი არტიმ საკირი, რომელიც ახლა სოფიის ცსკას ღირსებას იცავს. ინგლისელები 29 წლის ფეხბურთელის სატრანსფერო თანხასაც ასახელებენ - 750 ათასი გირვანქა სტერლინგი.

▪ ▪ ▪

ფეხბურთი. ფრანგული "ბორდოს" მწვრთნელმა ჟან-ლუი ტრიომ განაცხადა, რომ არ აპირებს საფრანგეთის საფეხბურთო ლიგის საუკეთესო ბომბარდირის, პორტუგალიელი პედრო პაულეტას გაყიდვას. პაულეტაზე ყველაზე დიდ პრეტენზიას აცხადებს ინგლისური "მანჩესტერ სიტი", რომელმაც "ბორდოს" ერთი ფეხბურთელი - დავიდ სომეია უკვე შეიძინა. კევინ კიგანმა ფრანგებს 4 მილიონი გირვანქა შესთავაზა, მაგრამ ფრანგებმა 2,5-ჯერ მეტი - 10 მილიონი მოითხოვეს.

"მანჩესტერ სიტიში" მიაჩნიათ, რომ "ბორდოსთვის" ფეხბურთელთა გაყიდვის პერიოდი დაიწყო, მაგრამ ეს სულაც არ არის ასე, - განაცხადა ფრანგული კლუბის მწვრთნელმა ჟან-ლუი ტრიომ, - პაულეტა ჩვენს კლუბში ძალიან კარგად გრძნობს თავს და მისი დატოვება არასოდეს უფიქრია". ტრიო აპირებს, შეხვდეს ფეხბურთელის აგენტს, ჟორჟ გამას და პაულეტასთან ახალი კონტრაქტის პირობებზე ესაუბროს.

▪ ▪ ▪

კალათბურთი. იუტელ "ჯაზმენებს" "გოლდენ სტეიტთან" მატჩში ძალიან გაუჭირდათ და წააგეს კიდეც. 13 ქულა თითქოს არც ისე დიდი სხვაობაა, მაგრამ "იუტამ" ვერაფრით შეძლო ამ დეფიციტის აღმოფხვრა, რადგან გუნდის ლიდერებმა კარლ მელოუნმა და ჰარპრინგმა თამაში ვერ დაალაგეს. საბოლოოდ იუტელებმა მხოლოდ 95 ქულა მოიპოვეს. აქედან 40 სწორედ მელოუნ-ჰარპრინგის ანგარიშზეა.

▪ ▪ ▪

კრივი. WBC-ს ვერსიით საშუალო წონაში მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულისთვის ბრძოლაში რიკარდო მაიორგამ დაამარცხა ვერნონ ფორესტი. ნიკარაგუელმა, მესამე რაუნდში, მარჯვნიდან უძლიერესი დარტყმით, ფორესტი ნოკაუტში გაგზავნა. ახლა მაიორგა კრივის ორი ვერსიით ფლობს მსოფლიო ჩემპიონის წოდებას. ახლახან მოგებული ტიტულის გარდა, იგი WBA-ს ვერსიითაც პირველია.

ისტორიული ფოტო

ეს იყო 22 წლის წინათ...

1981 წლის იანვარი. მონტევიდეო. არგენტინისა და გერმანიის ნაკრები გუნდების ამხანაგური მატჩი (2:1). ჰანს პეტერ ბრიგელი და დიეგო მარადონა.

ფეხბურთი

შოთა არველაძეს მოლდოვასთან ძველი ანგარიში აქვს

მიხეილ აბაიშვილი

შოტლანდიის თასის გათამაშების მეთექვსმეტედფინალში "გლაზგო რეინჯერსი" ქვედალიგელ "არბროთს" მისსავე მოედანზე ეთამაშა, დიდი ანგარიშით (3:0) გაიმარჯვა და მერვედფინალში გავიდა. ამ მატჩში მონაწილეობა მიიღო შოთა არველაძემაც. "რეინჯერსის" მესამე გოლი სწორედ მის ანგარიშზეა. გუშინ გლაზგოში ტელეფონით დავუკავშირდით ქართველ ლეგიონერს და ამ თამაშზე კომენტარი ვთხოვეთ.

შოთა არველაძე

- პირველი გოლის გატანაშიც აქტიური მონაწილეობა მივიღე. დე ბურის დარტყმის შემდეგ ბურთი, დაბალი ტრაექტორიით, ჩემკენ წამოვიდა, თუმცა, მე აღარ შევეხე და ფეხებს შორის გავატარე. მეკარე დაიბნა და რეაგირება ველარ მოახდინა.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი მეტოქე შოტლანდიის პრემიერლიგას არ წარმოადგენდა, მაინც დიდი წინააღმდეგობა გაგვიწია. თამაშს ართულებდა ამ პერიოდისთვის ბრიტანეთისთვის დამახასიათებელი ამინდიც – ქარი, წვიმა და სიცივე. ასეთ პირობებში დიდი ძალისხმევა დაგვჭირდა გამარჯვებისთვის.

- რამდენად მნიშვნელოვანია "გლაზგო რეინჯერსისთვის" შოტლანდიის თასის ტურნირში წარმატებით გამოსვლა?

- რა თქმა უნდა, გუნდის უპირველესი მიზანი ქვეყნის ჩემპიონობის მოპოვებაა და ამის კარგი შანსიც გვაქვს. თუმცა, ვერც თასის გათამაშებას მივიჩნევ მეორეხარისხოვან ტურნირად. შოტლანდიაში ეროვნული თასის გათამაშებას დიდი ტრადიცია აქვს, ბრიტანეთში კი, მოგეხსენებათ, ტრადიციებს დიდ პატივს სცემენ. ხშირად ეს ტურნირი უფრო დაძაბულად მიმდინარეობს, ვიდრე ჩემპიონატი. მით უმეტეს, რომ მასში ქვედა ლიგების წარმომადგენლებიც მონაწილეობენ. ამჯერადაც, მეთექვსმეტედფინალში, პირველი დივიზიონის რამდენიმე წარმომადგენელმა პრემიერლიგის გუნდი გამოთიშა ტურნირს, რაც სულაც არ არის სენსაცია. ასე რომ, ჩემპიონატში გამარჯვებასთან ერთად, თასის მოგება და "დუბლის" შესრულება ნამდვილად არ იქნება ურიგო.

- კოჭის ოპერაციას გადაურჩი. გაიარა თუ არა რეაბილიტაციის პერიოდმა?

- ამის გამო მთელი ევროპა მოვიარე. ვიყავი ამსტერდამის კლინიკაში, შემდეგ – ჩემს მკურნალ ექიმთან, გერმანიაში, სულ ბოლოს კი ლონდონელმა ქირურგებმა გამსინჯეს. სამივე ექიმის დასკვნა ერთმანეთს დაემთხვა – ოპერაცია ამ ეტაპზე და, იმედი მაქვს, საერთოდაც, საჭირო არ არის. თუმცა, რეაბილიტაციის კურსი ჯერ კიდევ დიდხანს გასტანს. ისევ ექიმების მეთვალყურეობის ქვეშ ვვარჯიშობ და ვთამაშობ.

- 12 თებერვალს საქართველოს ეროვნული ნაკრები ამხანაგურ მატჩს მართავს. აპირებ თუ არა მონაწილეობის მიღებას?

- ძალიან მინდა, რომ ვითამაშო. როგორც ვიცი, ალექსანდრე ჩივაძე ბევრი ახალი ფეხბურთელის გამოცდას აპირებს. მათთან ერთად შეკრების გავლა, ვარჯიში, და გვერდიგვერდ თამაში ნამდვილად არ მაწყენდა. მით უმეტეს, რომ უახლოეს მომავალში სამი ურთულესი შესარჩევი მატჩი გველის. "გლაზგო რეინჯერსი" 15 თებერვალს თამაშობს და, პრინციპში, ნაკრებში ჩემი გაშვება დიდი პრობლემა არ უნდა იყოს.

- თავად მეტოქე, მოლდოვას ნაკრები, საქართველოს ეროვნული გუნდისთვის უხერხული მეტოქეა. რამდენად სასარგებლო იქნება მოლდოვასთან ტესტ-მატჩი?

- მოლდოველებთან ძველი ანგარიში გვაქვს. რადგან გრანდებთან თამაშს ვერ ვახერხებთ, მოლდოვასთან მატჩი ერთადერთი სწორი არჩევანი მგონია. ბოლო დროს ეს გუნდი საგრძნობლად გაძლიერდა და მასთან მატჩი საქართველოს ნაკრებს ნამდვილად სარგებელს მოუტანს.

"დინამოს" მოუგებელი სერია გრძელდება

შუშაკი უკმაყოფილოა საგოლე მომენტების რეალიზაციის დაბალი მაჩვენებლით

მიხეილ აბაიშვილი

გუშინ კვიპროსზე, საწვრთნელ შეკრებაზე მყოფმა თბილისის "დინამომ" მორიგი ტესტ-მატჩი გამართა. ამჯერად მისი მეტოქე იყო უკრაინის უმაღლესი ლიგის გუნდი "კრივბასი", რომლის შემადგენლობაშიც ქართველი ზურაბ ფოფხაძე ირიცხება. 1:0 - გაიმარჯვეს უკრაინელებმა.

როგორც თბილისის "დინამოს" პრეს-ატაშემ, ლევან სალუქვაძემ გვაცნობა, ქართულმა გუნდმა ეს მატჩი ასეთი შემადგენლობით ჩაატარა: გვარამაძე (ზოიძე), შაშიაშვილი, ვაშაკიძე (ხიზანეიშვილი), ამისულაშვილი, კარლოსი, სახვაძე, კანდელაკი (კვირკველია), ბურდული, ანჩაბაძე (სამხარაძე), დარასელია (იაშვილი), გოგობერიშვილი.

პირველ ტაიმში შუშაკმა გუნდი 3-4-3 ტაქტიკური სქემით ათამაშა, მეორე ნახევარში კი გუნდი ტრადიციულ 3-5-2-ს დაუბრუნდა. მცირე ტრავმების გამო მონაწილეობა არ მიიღეს ახალაიამ და გოგობერიშვილმა (ასევე, ვარჯიშის დროს ტრავმები მიიღეს მიქაძემ და ბობოხიძემ). თამაში ლიმასოლში გაიმართა. თანამემამულეთა მხარდასაჭერად, მას თემურ ქეცბაიაც დაესწრო. სხვათა შორის, ახლა ის კარგ სპორტულ ფორმაშია, რაც ერთი დღის წინ გამართულ მატჩშიც დაამტკიცა. ქეცბაიას გუნდმა, "ანართოსისმა", კვიპროსის თასის გათამაშებაში 3:0 გაიმარჯვა. ორი გოლი ქართველმა ლეგიონერმა გაიტანა.

"თბილისის "დინამოსა" და "კრივბასის" შეხვედრის პირველ 15 წუთში ტერიტორიულ უპირატესობას უკრაინელები ფლობდნენ. ისინი დამკვიდრდნენ "დინამოს" ნახევარზე და ჩვენს გუნდს კონტრთამაშის საშუალებას არ აძლევდნენ. მე-15 წუთზე დინამოელებმა პირველი სერიოზული იერიში მიიტანეს მეტოქის კარზე: სახვაძის ფლანგური გარღვევის შემდეგ ბურთი მიუვიდა "კრივბასის" საჯარიმოში ეულად მყოფ ალექსიძეს, რომელმაც კარის მიმართულებით დაარტყა, მაგრამ მიზანს ააცილა. ამის შემდეგ "დინამო" სრულ ტერიტორიულ და სათამაშო უპირატესობას დაეუფლა.

გოლი საკმაოდ კურიოზულ ვითარებაში გავიდა: "დინამოს" კარიდან, დაახლოებით, 25 მეტრის მოშორებით დაინიშნა ჯარიმა. მსაჯმა ფეხბურთელები გააფრთხილა, რომ მისი სასტვენის გარეშე ბურთი თამაშში არ შეეყვანათ. თუმცა, "კრივბასის" ფეხბურთელები სასტვენს არ დაელოდნენ, ბურთი გაათამაშეს და დაარტყეს კიდეც. ეს დარტყმა გოლად იქცა. მსაჯმა დინამოელთა პროტესტს ყურადღება არ მიაქცია და გოლი ჩათვალა. ამის შემდეგ "კრივბასის" ფეხბურთელებს "დინამოს" კარისკენ ხეირიანად ერთხელაც აღარ დაურტყამთ.

რაც შეეხება "დინამოს", გუნდი საპასუხო იერიშზე გადავიდა. ბურდულის წინააღმდეგ უხეში თამაშისთვის "კრივბასის" კარში დაინიშნა თერთმეტმეტრიანი. პენალტის დარტყმა რატი ალექსიძემ ითავა, მაგრამ მეკარე ვერ მოატყუა – მან კუთხურზე მოიგერია ბურთი. 36-ე წუთზე ალექსიძეს კიდევ ერთხელ მიეცა ანგარიშის გაქვითვის შანსი, მაგრამ, მეტოქის კარიდან 3 მეტრით დაშორებულმა, თავით ზუსტად ვერ დაარტყა.

მეორე ტაიმში "დინამომ" იმავე სტილში განაგრძო თამაში. უკრაინელთა კართან მუდმივად იქმნებოდა დაძაბულობა, მაგრამ ჩვენი ფეხბურთელები დამაგვირგვინებელ ფაზაში სცოდავდნენ. სულ ბოლოს თამაშის გადარჩენის შანსი ხელიდან გაუშვა ახალგაზრდა თავდამსხმელმა სანდრო იაშვილმა. 89-ე წუთზე, მეკარესთან პირისპირ დარჩენილმა, ბურთი მიზანს ააცილა. ორიოდე წუთით ადრე კი ბურდულის დარტყმა "კრივბასის" კარის ძელმა მოიგერია", - გვითხრა გუშინდელი მატჩის თაობაზე ლევან სალუქვაძემ.

ივო შუშაკი: "შედეგით უკმაყოფილო ვარ, თუმცა, ჩემს ბიჭებს ურიგოდ არ უთამაშიათ. ჩვენს მიერ შექმნილი საგოლე მომენტების მესამედიც რომ გამოგვეყენებინა, სოლიდური ანგარიშით გავიმარჯვებდით. ხელსაყრელი მომენტების რეალიზაციის ასეთი დაბალი მაჩვენებელი შემაშფოთებელია და ამ მხრივ ბევრი მუშაობა გვმართებს".

ხვალ "დინამო" კვიპროსული შეკრების უკანასკნელ საკონტროლო მატჩს გამართავს. ჩვენი მეტოქე იქნება ჩეხეთის "სინოტი". შეხვედრა თბილისის დროით 17 საათზე დაიწყება. შეგახსენებთ, რომ ამ შეკრებაზე, ორი კვირის განმავლობაში, გუნდმა ხუთი საკონტროლო მატჩი გამართა - სამი ფრედ დაასრულა, ორში კი დამარცხდა.

28 იანვარს "დინამო" თბილისში დაბრუნდება.

რაგბი

მომჩივანნი

პარასკევს რუსეთის რაგბის კავშირმა რაგბის საერთაშორისო საბჭოში (IRB) ამ ორგანიზაციის მიერ ოთხი დღის წინ მიღებული გადაწყვეტილება გააპროტესტა. რუსეთის რაგბის კავშირი ეროვნული ნაკრების მსოფლიო თასის შესარჩევ ეტაპზე დაშვებას ითხოვს.

პაატა თოთაძე

"იმას, რაც ჩვენ გადაგვხდა, შეთქმულება ჰქვია. სხვა სახელი ამას არ მოეძებნება", - რუსეთის რაგბის კავშირის პრეზიდენტი იგორ ნიკოლაევი აღშფოთებას ვერ მალავდა თანამემამულე ჟურნალისტებთან საუბარში. რუსეთის ნაკრები უკვე ტუნისში გასაფრენად ემზადებოდა, როცა IRB-მ გუნდი გათამაშებიდან მოხსნა. მიზეზი ის იყო, რომ სლავთა რიგებში სამი სამხრეთაფრიკელი (რენე ფოლსხენკი, ვერნერ პიტერსი და იოჰან ჰენდრიკსი) თამაშობდა. IRB-ს აზრით, აფრიკელებს რუსეთის სახელით თამაშის არავითარი უფლება არ ჰქონდათ. მაშ, რატომ მიიწვიეს ისინი თავის დროზე ნაკრებში? ნუთუ რუსეთის რაგბის კავშირის ხელმძღვანელობამ არ იცოდა, რა შეიძლებოდა მოყოლოდა ამას?

კავშირის პასუხისმგებელი მდივნის, ნიკოლაი მოროზოვის განცხადებით, რუსეთის რაგბის კავშირს კანონი არ დაურღვევია: "ჩვენ წარმოგვიდგინეს ამ მოთამაშეთა რუსული წარმომავლობის დამამტკიცებელი დოკუმენტები. ეს დოკუმენტები ჩვენ გავგზავნეთ IRB-ში და მსოფლიო რაგბის მმართველთაგან აფრიკელთა თამაშზე დასტურიც მივიღეთ. ამის შემდეგ IRB-მ კიდევ სამჯერ დაადასტურა, რომ მორაგბეებს რუსეთის ნაკრებში თამაშის უფლება ჰქონდათ. ახლა რაგბის საერთაშორისო საბჭო აზრს იცვლის და აცხადებს, რომ მორაგბეებს რუსეთის სახელით თამაშის უფლება არ ჰქონდათ. არ ვიცი, რა ვუწოდო ამ გადაწყვეტილებას. განა ეს საგანგებოდ არ არის მოწყობილი? რუსეთის რაგბის კავშირმა IRB-ს გადაწყვეტილება გუშინ გააპროტესტა. საქმეს, ალბათ, ახლო მომავალში განიხილავენ და შევეცდებით, ჩვენი სიმართლე დავამტკიცოთ".

მართლაც, რატომ შეცვალა IRB-მ თავისი ადრინდელი გადაწყვეტილება? როგორც რაგბის მმართველ ორგანიზაციაში ამბობენ, IRB-ს არავითარი თანხმობა არ მიუცია რუსეთის რაგბის კავშირისთვის აფრიკელთა თამაშის თაობაზე. თუ ასეა, მაშინ რატომ არ გაითვალისწინეს IRB-ს ხელმძღვანელებმა რუმინელთა და პორტუგალიელთა პროტესტები? ეს ყველაფერი დიდ გაუგებრობასთან არის დაკავშირებული და რაგბის მმართველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა უთავბოლობაზე მეტყველებს.

ეს ერთი. სხვა საქმეა, როგორ უნდა ჰყოლოდათ აფრიკელებს რუსი ბებია-პაპა. ესპანელთა მტკიცებით, ასეთი რამ გამორიცხულია. საქმე ის არის, რომ, თავად რუსების განცხადებით, მორაგბეთა წინაპარი რუსები სამხრეთ აფრიკაში მე-19 საუკუნის ბოლოს და მე-20 საუკუნის დასაწყისში წავიდნენ, სამოქალაქო ომში ბურების დასახმარებლად. ამ ვერსიით, ფოლსხენკს, პიტერსსა და ჰენდრიკსს ხანდაზმული მშობლები უნდა ჰყავდეთ. მორაგბეთა დაბადების დროს ისინი, სულ ცოტა, ორმოცი წლისანი მაინც უნდა ყოფილიყვნენ. გამორიცხული, რა თქმა უნდა არაფერია, თუმცა, მაინც ნაკლებად სარწმუნოა.

და კიდევ: გაუგებარია, რას ნიშნავს მორაგბეთა რუსული წარმომავლობის დამამტკიცებელი დოკუმენტი. რუსების თქმით, მათ ის დოკუმენტი წარუდგინეს IRB-ს, რომელიც მათ მორაგბეთა აგენტმა მისცა და რომელიც იურიდიულად არის დამტკიცებული. რაგბის მმართველთა განცხადებით კი, რუსებმა ასეთი დოკუმენტები მათ მიერ მოთხოვნილ დროში ვერ წარადგინეს და ახლა გვიანია თითზე კბენანიო...

ერთი სიტყვით, ამ საკითხის ირგვლივ დიდი ბურუსია და, საქმეს ისეთი პირი უჩანს, ახლო მომავალში არც გაირკვევა. თუ გაირკვევა, სავარაუდოდ, რუსებისთვის სასიკეთოდ არაფერი შეიცვლება.

ჩოგბურთი

შუტლერის განადგურებით აგასიმ ნიჟლავიც მოიგო

Australian Open
ფინალი
ანდრე აგასი – რაინერ შუტლერი
6:2, 6:2, 6:1

ანდრე აგასი და რაინერ შუტლერი

რაინერ შუტლერს ოცნება არ აუსრულდა - ანდრე აგასის წინააღმდეგ Australian Open-ის ფინალში გერმანელ ჩოგბურთელს გამარჯვების იოტიოდენა შანსიც კი არ ჰქონია. ფინალი მხოლოდ 1 საათსა და 16 წუთს გაგრძელდა - ანდრე აგასიმ მეტოქე ლამის სარეკორდო დროში გაანადგურა. რაინერ შუტლერმაც თავისებური რეკორდი დაამყარა: აქამდე არც ერთ სხვა ჩოგბურთელს არ მოუგია Australian Open-ის ფინალში გერმანელივით ცოტა გეიმი – მხოლოდ 5. რეკორდი დაამყარა ანდრე აგასიმაც: Australian Open-ის ტურნირში მან შვიდჯერ მიიღო მონაწილეობა და მეოთხედ მოიგო – ამდენჯერ მელბურნში სხვას არავის გაუმარჯვებია.

ამ მარცხის მიუხედავად, რაინერ შუტლერს იმედი არ გაცრუებია - პირიქით: როგორც თვითონ ამბობს, ძალიან გაუკვირდებოდა, თავისი შედეგით უკმაყოფილო რომ დარჩენილიყო. 26 წლის გერმანელისთვის გასული კვირა ყველაზე წარმატებული იყო მის კარიერაში. შუტლერმა თავისი ცხოვრების საუკეთესო ჩოგბურთი ითამაშა, თუმცა, ფინალში ის შეხვდა მეტოქეს, რომელიც ასევე არაჩვეულებრივად თამაშობს, შუტლერზე ბევრად უკეთესად.

"აგასი სულ სხვა ლიგაში თამაშობს", - განაცხადა მატჩის შემდეგ შუტლერმა. შტეფი გრაფის მეუღლეს სენსაციური ტურნირი ჰქონდა. შვიდ მატჩში მან მხოლოდ ერთი სეტი წააგო. ფინალამდე შთამბეჭდავი გზა გაიარა გერმანელმაც: მერვედფინალში ბლეიკის, მეოთხედფინალში ნალბანდიანის და ნახევარფინალში როდიკის წინააღმდეგ მატჩებში მან თითქმის უშეცდომოდ ითამაშა, თუმცა, აგასის წინააღმდეგ მისი შემართება საკმარისი არ აღმოჩნდა. მიუხედავად იმისა, რომ გუშინდელი ფინალი მეტისმეტად მოკლე იყო, 23-გეიმიანი მატჩები "დიდი სლემის" მხოლოდ 1923 და 1926 წლების ტურნირებზე შედგა. შუტლერმა განაცხადა, რომ "ძალიან დაიღალა". ანდრე აგასიმ მეტოქის მისამართით ქების სიტყვები არ დაიშურა და განაცხადა, რომ შუტლერი თანამედროვე ჩოგბურთელებს შორის ყველაზე შრომისმოყვარეა.

თავად შუტლერმა კი იხუმრა, რომ მის დამარცხებაში დადებითი შტრიხიც არის და ტრიბუნაზე მჯდომ შტეფი გრაფს ახედა – "ახლა ყველა "სიყვარულის მატჩს" ველოდებით". საქმე ის არის, რომ აგასიმ ტურნირის წინ განაცხადა: ის და მისი მეუღლე შეთანხმდნენ - თუ ის Australian Open-ზე გაიმარჯვებდა, მაშინ საფრანგეთის მომავალ ღია ტურნირზე, პარიზში, ცოლ-ქმარი წყვილად ითამაშებდა. ვიხილავთ თუ არა პარიზში აგასი-გრაფის წყვილს, ჯერჯერობით, სათუოა, რადგან მეუღლის ამ განცხადებამ გრაფი მეტად გააღიზიანა. "ანდრემ ეს ხუმრობით, ჩემთან შეუთანხმებლად თქვა, რაც არაფრით არ უნდა გაეკეთებინა", - განაცხადა გრაფმა. ყველა დროის საუკეთესო ჩოგბურთელმა ქალმა, მძიმე ტრავმების გამო, 1999 წელს თამაშს თავი დაანება და კორტზე დაბრუნებას არ აპირებს. აგასის მცდელობა, რომ მეუღლე როგორმე ჩოგბურთს დაუბრუნოს, ოჯახური უსიამოვნებით დასრულდა. "შტეფი ძალიან გაბრაზებულია იმის გამო, რაც მე ვთქვი. ამას ის სულელურად მიიჩნევს და მე დიდი ძალისხმევა დამჭირდება, რომ ის თამაშზე დავითანხმო. შტეფი, მართლაც, ნაწყენია ჩემზე, მაგრამ ეჭვი არ მეპარება, რომ მომავალი 50 წლის მანძილზე ის კიდევ ბევრჯერ იქნება ჩემზე ნაწყენი", - თქვა აგასიმ.

კომენტარები მატჩის შემდეგ

რაინერ შუტლერი: *ის, უბრალოდ, ჩემზე ბევრად ძლიერია. ფინალი სულ სხვაგვარად წარმომედგინა, მაგრამ მე "ვილაცასთან" არ დავმარცხებულვარ. თუ რამდენიმე კვირით უკან დავბრუნდებით, მივხვდებით, რომ დიდ წარმატებას მივაღწიე.*

ანდრე აგასი: *დღეს ყველაფერი გეგმით წარიმართა. მიჭირს იმის დაჯერება, რომ გავიმარჯვე. ვიცი, თუ რას ნიშნავს ეს ყოველივე და ძალიან ვამაყობ. უკვე შეიძლება, მიმდინარე წელი წარმატებულად ჩავთვალო.*

შტეფი გრაფი: *ამ ტურნირზე ანდრე საუცხოო ფორმაში იყო. ასე კარგად მოთამაშე იშვიათად მინახავს. კარგი სიურპრიზი იყო, რომ ფინალში რაინერ შუტლერი გავიდა - მე დღემდე ვქომაგობ გერმანულ ჩოგბურთს. იმედი მაქვს, შუტლერი ახლანდელ ფორმას შეინარჩუნებს.*

დირკ ჰორდოფი (შუტლერის მწვრთნელი): *რაინერმა დიდი, კარგი და მისთვის უმნიშვნელოვანესი ტურნირი ითამაშა. ფინალი უიღბლო გამოდგა. რაინერმა ვერც ერთხელ ვერ შეძლო, აგასისთვის შეეტია.*

ჯონ მაკინროი (ჩოგბურთის ყოფილი ვარსკვლავი): *ანდრემ შუტლერს "გადაუარა". საკითხავია, მიეცემა თუ არა გერმანელს ოდესმე კიდევ ერთი შანსი.*

კრივი

თავმოუზმელნი

დიდი ხანი არ გასულა მას შემდეგ, რაც უკრაინული ტელეარხის სრ-1-ის პროგრამა "Саме той"-ში სტუმრად მყოფმა ვიტალი კლიჩკომ განაცხადა, ლენოქს ლუისთან საბრძოლველად ვემზადებიო. როცა გვეგონა, ბოლოს და ბოლოს, მათი ორთაბრძოლა შედგებოდა, გაირკვა, რომ არც ეს ყოფილა სანდო წყარო.

გიგა გურასაშვილი

კრივის სამყაროში ბოლო დროის ერთ-ერთი შესაძლო საინტერესო შერკინება, რომლის მთავარი პერსონაჟებიც WBC-ის (საბჭოს) ვერსიით მსოფლიო ჩემპიონი, ბრიტანელი ლენოქს ლუისი და WBA-ს (ასოციაციის) ვერსიით მსოფლიო ჩემპიონი, უკრაინელი ვიტალი კლიჩკო უნდა ყოფილიყვნენ, ეტყობა, კვლავ განსჯის საგანი იქნება. არადა, კლიჩკოს თქმით, ბრძოლის კონტრაქტზე, რომელიც 12 აპრილს ლას ვეგასში, "მენდელეი ბეის" სასტუმროში უნდა გამართულიყო, პრომოუტერებს ხელი ჰქონდათ მოწერილი. თუმცა, თუ ლუისის წარმომადგენლის ჯად ბურნშტეინის განცხადებას ვენდობით, ირკვევა, რომ მოლაპარაკება უშედეგოდ დასრულებულა. ერთი სიტყვით, კლიჩკო-ლუისის ორთაბრძოლა, რომელიც, შეიძლებოდა, WBC-სა და WBA-ს საჩემპიონო ქამრების გამაერთიანებელი შერკინებაც ყოფილიყო, არ გაიმართება. ყოველ შემთხვევაში, ჯერჯერობით, ასეა.

ახლა, როცა კლიჩკოსა და ლუისს შორის სააპრილო დაპირისპირება ჩაშლილია, ლუისს ივნისამდე რინგზე ველარ ვიხილავთ. ბურნშტეინის ცნობით, სავსებით შესაძლებელია, ახლო მომავალში მოეწყოს ლუისისა და ტაისონის განმეორებითი ორთაბრძოლა. საქმე ის არის, რომ შარშანდელი 8 ივნისის მატჩის შემდეგ, როდესაც ლუისმა ტაისონი დაამარცხა, წინასწარ დადებული კონტრაქტი ორივე მხარეს მატჩ-რევანშს აიძულებს.

"აპრილში არავითარი ბრძოლა არ იქნება. კონტრაქტის თანახმად, მატჩი ივნისში უნდა გაიმართოს", - განაცხადა ბურნშტეინმა.

სანამ ლუისი ტაისონთან შესარკინებლად მოემზადება, მას საშუალება აქვს, 22 თებერვალს, მემფისში, ტაისონისა და კლიფორდ ეტენის ორთაბრძოლას დაესწროს.

ხელბურთი

როლანდ ერაძე მერვედფინალში

პორტუგალია
მსოფლიოს ჩემპიონატი
ჯგუფური ტურნირი
მეოთხე ტური

A ჯგუფი: *ესპანეთი - კუვეიტი 45:18, იუგოსლავია - ტუნისი 28:27, პოლონეთი - მაროკო 35:29*

B ჯგუფი: *პორტუგალია - გერმანია 29:37, ისლანდია - კატარი 42:22, გრენლანდია - ავსტრალია 21:26*

C ჯგუფი: *არგენტინა - უნგრეთი 23:35, ხორვატია - საფრანგეთი 23:22, რუსეთი - საუდის არაბეთი 34:17*

D ჯგუფი: *ალჟირი - შვედეთი 28:32, სლოვენია - ბრაზილია 30:27, დანია - ეგვიპტე 35:26.*

პორტუგალიაში მიმდინარე მსოფლიო ჩემპიონატის ჯგუფური ეტაპი გადამწყვეტ ფაზაში შევიდა. სათამაშო დარჩა მხოლოდ ერთი ტური, რომელიც გაარკვევს კიდეც საუკეთესო 16 გუნდს - ტურნირის მერვედფინალისტებს (ამ ეტაპზე თითო ჯგუფის ოთხი საუკეთესო გუნდი იასპარეზებს). ამ დროისთვის ცნობილია მერვედფინალისტთა თითქმის ორი მესამედი.

ტრიუმფალურ სვლას აგრძელებს როლანდ ერაძის ისლანდიის ნაკრები. ჩანს, რომ ისლანდიელებს ჯგუფში ბადალი არ ჰყავთ. თუ მეხუთე ტურის მატჩსაც მოიგებენ, კუნძულელები დამსახურებულად გაიმარჯვებენ ჯგუფურ ეტაპზე და მერვედფინალში შედარებით სუსტ მეტოქესთან ექნებათ საქმე. მეოთხე ტურში ისლანდიის ნაკრებმა კატარის გუნდი დაამარცხა. ამავე ჯგუფის მეორე ფავორიტმა, გერმანიის ნაკრებმა, დამაჯერებლად სძლია მასპინძელ პორტუგალიას და, ისლანდიელებთან ერთად, სათავეში უდგას B ჯგუფს.

მორიგი გამარჯვებები იზეიმეს ტურნირის სხვა ფავორიტებმაც. ესპანელებმა კუვეიტი არ დაინდეს, ხოლო "იუგებმა" დრამატული მატჩი მოუგეს ტუნისს და, პრაქტიკულად, გაინაღდეს მეორე ეტაპის საგზური. C ჯგუფში კი, როგორც ჩანს, მთელი ძალით ათამაშდა ხორვატიის ნაკრები. უაღრესად დაძაბულ შეხვედრაში ხორვატებმა 23:22 დაამარცხეს მსოფლიოს ახლანდელი ჩემპიონი საფრანგეთის ნაკრები.

უნგრეთის გუნდმა კი რუსებს შესანიშნავი საჩუქარი მიუძღვნა - დაამარცხა არგენტინა და ამით ჩვენს ჩრდილოელ მეზობლებს მერვედფინალის საგზური გაუნაღდა. ამრიგად, მომდევნო ეტაპზე ფრანგები, ხორვატები და რუსები ითამაშებენ. მეოთხე საგზურის ბედი კი უკანასკნელ ტურში გაირკვევა. ამ საგზურზე უნგრეთი და არგენტინა აცხადებს პრეტენზიას.

დანიის ნაკრებმა კვლავ დაამტკიცა, რომ ტურნირის ერთ-ერთი ფავორიტია. ამჯერად სკანდინაველებმა ეგვიპტეს ჩაუტარეს ხელბურთის გაკვეთილი - 35:26 დანიელთა სასარგებლოდ. მომდევნო ეტაპის საგზური გაინაღდა მეორე სკანდინავიურმა გუნდმაც - შვედეთის ნაკრებმა, რომელმაც ალჟირის სიმპათიური გუნდი დაამარცხა. შვედების მძლეველმა სლოვენიამ ბრაზილიას მოუგო და მერვედფინალში გასვლის შანსი შეინარჩუნა.

ჭადრაკი

პოლგარი არ ნებდება და შანსს ინარჩუნებს

საჭადრაკო სუპერტურნირი
(ვეიკ-ან-ზეე, ჰოლანდია)
მე-12 ტური

ბარეევი - ივანჩუკი	1:0
პონომარიოვი - კარპოვი	1:0
კრამნიკი - ტიმანი	1:0
კრასენკოვი - ვან ველი	0.5:0.5
შიროვი - ტოპალოვი	0.5:0.5
გრიშჩუკი - რაჯაბოვი	1:0
პოლგარი - ანანდი	0.5:0.5

იუდიტ პოლგარი

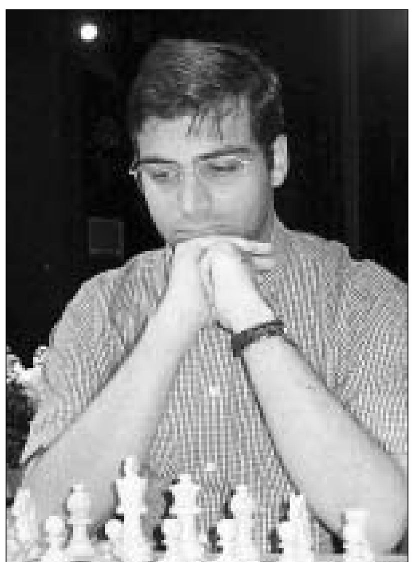

ვისვანათან ანანდი

მას შემდეგ, რაც შიროვისა და ანანდის შეხვედრა ყაიმით დასრულდა, ჭადრაკის მოყვარულები მოუთმენლად ელოდნენ ანანდისა და პოლგარის დაპირისპირებას, რომელსაც შეიძლებოდა ვეიკ-ან-ზეეს ტურნირის გამარჯვებული დაესახელებინა. სიმართლე რომ ითქვას, იუდით პოლგარი ბევრს ეცადა, ინდოელს მძიმე ბრძოლა გაუმართა, მაგრამ ყაიმის მეტი ვერაფერი მოიმკო.

უნგრელი დიდოსტატი დებიუტშივე თავზეხელაღებულ იერიშზე გადავიდა. თუმცა, ინდოელი, თითქოს ელოდაო, დინჯად იცავდა თავს და საქმე მუდმივ ქიშამდე მივიდა. მეტოქეები მიღწეულით კმაყოფილნი დარჩნენ. ბოლო ტურის წინ ანანდს 8 ქულა აქვს. პოლგარი ნახევარი ქულით ჩამორჩება ლიდერს. დასკვნით ტურში ანანდი, თეთრი ფიგურებით, ბარეევს შეხვდება, პოლგარი კი შავებით შეებმება 15 წლის აზერბაიჯანელ რაჯაბოვს.

მე-12 ტურში, ამ შეხვედრის გარდა, ბევრი საინტერესო პარტია გათამაშდა. ევგენი ბარეევმა ივანჩუკს მოუგო და დაეწია ჰოლანდიელ ვან ველს, რომელთანაც მესამე ადგილს იყოფს. FIDE-ს ვერსიით მსოფლიო ჩემპიონმა, უკრაინელმა რუსლან პონომარიოვმა კი ზედიზედ მესამე პარტია მოიგო. ამჯერად მან ანატოლი კარპოვს სძლია.

შესანიშნავი პარტია გაითამაშეს შიროვმა და ვესელინ ტოპალოვმა. შემოქმედებითმა თამაშმა მეტოქეებს ნახევარ-ნახევარი ქულა არგუნა. ამდენივე გაინაწილეს კრასენკოვმა და ვან ველიმ, რომლებმაც მხოლოდ 10 სვლა გააკეთეს. რაც შეეხება ვლადიმირ კრამნიკს, მან, თეთრი ფიგურებით, ყოველგვარი დაძაბულობის გარეშე დაამარცხა იან ტიმანი.

ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა პონომარიოვ-კარპოვისა და გრიშჩუკ-რაჯაბოვის პარტიებმა. თითოეული 6,5 საათს გაგრძელდა. რუსლან პონომარიოვმა კი სპორტული გმირობა ჩაიდინა და, დიდი სირთულის მიუხედავად, შეძლო მსოფლიოს ექს-ჩემპიონის დამარცხება. საუბარი გრიშჩუკის გმირობაზეც შეიძლება – მან, 99-ე სვლაზე, ტეიმურ რაჯაბოვს კაპიტულაცია გამოაცხადებინა. გრიშჩუკს მატჩის დაბოლოება დიდი სიფრთხილით მოუხდა: ეტლი და პაიკი - კუსა და ორი პაიკის წინააღმდეგ. თუმცა, სიმართლე რომ ითქვას, ბაქოელ ვუნდერკინდს ყაიმის მიღწევაც შეეძლო.

ასეა თუ ისე, ტურნირის გამარჯვებულს უკანასკნელი, მე-13 ტური გაარკვევს. დღეისთვის ანანდს 8 ქულა აქვს. პოლგარს - 7,5. 7-7 ქულით მესამე-მეოთხე ადგილებს ვან ველი და ევგენი ბარეევი იყოფენ.

ცურვა

ვიდრე წყალი დაშრებოდეს

გიგა გურასაშვილი

მოცურავეთა მსოფლიო თასის ბოლო ეტაპის მასპინძლობით ბერლინელებმა ერთობ გაიხარეს. პირველი დღის ასპარეზობები მასპინძელთათვის წამატებული გამოდგა. ამ მხრივ, პირველ ყოვლისა, გერმანელები თანამემამულეს, ტომას რუპრატს უნდა უმადლოდნენ. მან ორჯერ გამოიჩინა თავი, ამასთან, ერთხელ - მსოფლიო რეკორდით.

ტომას რუპრატი

შეიძლება ითქვას, 2002-2003 წლების მოცურავეთა მსოფლიო თასის ბოლო, მეშვიდე ეტაპის ასპარეზობების პირველი დღის გმირი ტომას რუპრატია. წინა ეტაპებზე დაგროვებული ქულების მიხედვით მეორე ადგილზე მყოფმა რუპრატმა ერთპიროვნული ლიდერობა დაიბრუნა. მშობლიური კედლებით შეგულიანებულმა გერმანელმა, 100 მეტრზე გულაღმა ცურვაში, ჩემპიონობა იზეიმა (1016 ქულა). ქულათა მაქსიმუმი კი, იმავე ჩათვლაში, პრემიალური თანხის მოპოვების ტოლფასია (თუ, რა თქმა უნდა, დასკვნით დღეს მისმა რომელიმე მეტოქემ თავი არ მოიგიჟიანა). მაგრამ ეს კიდევ არაფერია იმასთან შედარებით, რაც მან მოგვიანებით შეძლო. თანამემამულენი რუპრატის ისტორიული გაცურვის მოწმენი შეიქნენ. 100 მეტრზე კომპლექსურში მან სლოვენიელი პეტერ მანკოჩის მიერ 2001 წლის დეკემბერში ანტვერპენში დამყარებული მსოფლიო რეკორდი (52,63) დაამხო – 52,58.

"უბრალოდ, დაუჯერებელია. მინდოდა, ფინალში 54 წამზე ნაკლებ დროში გამეცურა. ვერ წარმოვიდგენდი, თუ მსოფლიო რეკორდს შევწვდებოდი. რაც შეეხება 50-ათასდოლარიან საპრიზოს, ეს ჩემთვის სულაც არ არის უმთავრესი ამოცანა. თუმცა, აქეთ-იქით მოგზაურობისა და საშეჯიბრებო დაძაბულობისთვის ურიგო საზღაური არაა", - განაცხადა რუპრატმა.

გერმანელის წარმატების მიუხედავად, პირველ დღეს მოპოვებული მედლების რაოდენობის მხრივ, ცხრილის სათავეში არიან ბრიტანელები, რომლებიც ოთხჯერ შედგნენ ჩემპიონის კვარცხლბეკზე, ხოლო ორჯერ - მესამე საფეხურზე. არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში 3 ოქროს, 2 ვერცხლისა და 1 ბრინჯაოს მედლით გერმანელებს მეორე ადგილი უკავიათ. ის, რომ ბრიტანელებსა და გერმანელებს შორის უმნიშვნელო სხვაობაა, რა თქმა უნდა, რუპრატის დამსახურებაა.

მას შემდეგ, რაც რუპრატის შედეგით კმაყოფილმა გერმანელებმა გული იჯერეს, ამ უკანასკნელთა გულისყურმა ავსტრალიელი იან ტორპისა და ჰოლანდიელი პიტერ ვან დენ ჰუგენბანდის დაპირისპირებისკენ გადაინაცვლა. მაგრამ მოხდა ის, რასაც ვერც კი წარმოიდგენდნენ. ვერც ერთმა ვერ გაიმარჯვა. 100 მეტრზე თავისუფალ სტილში, ყველასთვის მოულოდნელად, ჩემპიონი გახდა არგენტინელი ხოსე მეოლანი. ჰუგენბანდი მეორე იყო. ტორპმა მეოთხე ადგილი დაიკავა.

კალენდარი

27 იანვარი

მარატ საფინი

1932 - დაიბადა ბორის შახლინი. გამოჩენილი საბჭოთა ტანმოვარჯიშე. 1956, 1960 და 1964 წლების ოლიმპიურ თამაშებზე მოპოვებული აქვს 13 მედალი, მათ შორის 17 ოქრო.

1980 - დაიბადა მარატ საფინი. რუსი ჩოგბურთელი. 2002 წლის დევისის თასის მფლობელი. მსოფლიოს მესამე ჩოგანი.

გაზეთი 24 საათი

უფასო განცხადებების ქვითარი

მიიღება მხოლოდ კერძო პირების განცხადებები

ბინები, ავტომობილები, ცხოველები, ავეჯი, მომსახურება, სამუშაო, მეურნეობა

27.01.03 N-25

ბინები

იყიდება

იყიდება ერთი ოთახი აღმაშენებლის 82-ში იტალიურ ეზოში I სართულზე, გამოდგება საოფისედ,. ფას: 5600$. ტელ: 34-06-65, 34-85-40, 899 266 221.

იყიდება ბუდაპეშტის ქ. 10-ში 2-ოთახიანი ბინა ლოჯით, რემონტით, მე-5 სართ. ფასი 20 000. ტელ: 899 901729

იყიდება 1-ოთახიანი ბინა მოსკოვის პროექტით, ღია ლოჯიით. ვარკეთილი 3-ის II მიკ/რ-ში. ფასი: 2900$. 69-58-11

სასწრაფოდ იყიდება კარგად გარემონტებული 5-ოთახიანი ბინა ვაკეში, II-III სართული. ფასი 75 000. 8(99) 51 58 54

სასწრაფოდ იყიდება გარემონტებული სამოთახიანი ბინა ა/ფარეხით ფალიაშვილის ქუჩაზე. მე-2 სართული. ს/ფასი 50 000. 8(99) 51 58 54

სასწრაფოდ იყიდება სამოთახიანი ბინა ახალ კორპუსში რუსთაველზე, I სკოლასთან. 50 000. 8(99) 51 58 54

მიწის ნაკვეთი

იყიდება ბაზალეთის ტბის პირას საუკეთესო მიწის ნაკვეთი. ფასი შეთანხმებით. ტელ: 95-52-92.

კომერც. ფართი

ქირავდება გრიბოედოვზე ქუჩისპირა სარდაფი საკომერციოდ ან დაწყობად. 98-86-01.

სასწრაფოდ! ქირავდება ფართი საოფისედ მეტრო "რუსთაველის " უკან, "მაგდონალდსის" ეზოში, 120 კვ.მ, I სართ., მუდმივი დენი, ბ/ა. გარემონტებული. ფასი: 400$.

ტელ: 31-41-91 ნუგზარი. 899 974212.

ბინები

ქირა, გირაო

ქირავდება!

სახლი აღმაშენებლის გამზ. №151 (24-ე სკოლასთან); ევრორემონტით. საერთო ფართი 200 კვ.მ. 6 ოთახი, 2 სველი წერტილით, ტელეფონით, გათბობით, ცხელი წყლით. 2 შესასვლელით. II სართული. გამოდგება საოფისედ.

ტელ: 37-28-77;
93-16-11; 899 539097

მანქანები

სასწრაფოდ! იყიდება მაღალი კლასის ავტომანქანა "ჰუნდაი სონატა" სრული ელპაკეტით (ტყავის სალონით) 1995წ. 877 44 45 13

იყიდება "ნივა-ტაიგა" ახალი საბურავებით, რუსული ლეგიონის, 1996 წლის 1500-ად. 899 298547.

სწავლება

ინგლისში სტაჟირებული პედაგოგი შეგასწავლით ინგლისურ ენას თქვენი მიზნების გათვალისწინებით. აგრეთვე, მიიღებთ კონსულტაციებს დიდ ბრიტანეთში სწავლა-განათლების შესახებ. ტელ: 95-20-34, 96-64-12

მოვამზადებ ფიზიკა-მათემატიკაში სკოლის მოსწავლეებს, აბიტურიენტებს, მოსამზადებლის სტუდენტებს. 38 44 43 საღამოს, 61 29 76

სხვადასხვა

რესტორანი "ვერის ხედი" ქიაჩელის ქუჩაზე, პრესტიჟულ ადგილზე ეძებს სპონსორს. 98-99-88.

ნათელმხილველი შეგილოცავთ თვალს, გაგიხსნით ბარაქას, მოგიხსნით ჯადოს, გიწინასწარმეტყველებთ. დაგეხმარებათ პრობლემების მოგვარერებაში. 94-11-62 ია.

ყურადღება! სამუდამოდ გაგათავისუფლებთ ჭარბთმიანობისგან. ვარჩენთ ნებისმიერი სირთულის თმას. 1 საათი – 12 ლარი. ტ. 93-19-52, 899 168 168 ნინო

ფინური სახლები
95 94 17
94 25 80

იყიდება ბილიარდები: რუსული, კარამბოლი და პული. 34 84 85, 8(77) 42 50 82

ვთარგმნი გერმანულიდან, ინგლისურიდან, რუსულიდან სამედიცინო და ნებისმიერი სირთულის ტექსტს. 75 53 55

იყიდება ლაი-ლაიში ჩართული ნომერი. ფასი 25 ლარი. 8(93) 24 58 7

ფირმების რეგისტრაცია უმოკლეს ვადაში.
96-17-35
899 16 11 03

გასართობი ცენტრი "არაგვი" სამუშაოდ იწვევს, 25 წლამდე ასაკის, გოგონებსა და ვაჟებს, შემდეგ ვაკანსიებზე:

1. კრუპიე;
2. მიმტანი (მხოლოდ გოგონები);
3. მზარეული
4. დამლაგებელი

კრუპიებისა და მიმტანებისათვის ფუნქციონირებს მოსამზადებელი კურსები.

მოგვმართეთ მისამართზე: სანაპიროს 1. რესტორანი "არაგვი". 17:00-21:00 -მდე.

ტელ: 92-04-06, 92-04-08

აფიშა

თეატრები

რეზო გაბრიაძის თეატრ-სტუდია

ყოველ პარასკევს, შაბათს და კვირას გაიმართება სპექტაკლი "ჩემი გაზაფხულის შემოდგომა"

დას: 19.00. ბილეთები იყიდება თეატრის სალაროში 11 - 16 სთ-მდე. (შავთელის ქ. №13). ტელ: 98-65-90, 98-65-93.

საგამოფენო დარბაზები

ეროვნული გალერეა

ირაკლი გაბაშვილის ნამუშევრების მემორიალური გამოფენა
გახსნა 14:00 სთ

ძველი გალერეა

"დაჭექი", ლია შველიძის გამოფენა-აქცია

ხელოვნების საერთაშორისო ცენტრი

მაკა ასათიანისა და გუგა კოტეტიშვილის ნამუშევრების პერსონალური გამოფენა

კინოთეატრები

„ამირანი"

"ბეჭდების მბრძანებელი", რეჟ. პიტერ ჯექსონი
დას: 10:30; 14:00; 17:30; 21:00 სთ; ფასი 5,6,9,10 ლარი

„რუსთაველი"

"ჯეიმს ბონდი, მოკვდი სხვა დღეს", რეჟ. ლი ტომახორი; როლებში პირს ბროსნანი, ჰალი ბერი
დას: 16:30; 19:00; 21:30 სთ; ფასი 5,7,10 ლარი

„ელისო"

"ჯეიმს ბონდი, მოკვდი სხვა დღეს", რეჟ. ლი ტომახორი; როლებში პირს ბროსნანი, ჰალი ბერი
დას: 18:00; 21:00 სთ; ფასი 7 ლარი

ESM-თბილისის სკოლა-ლიცეუმი

ცხადდება მიღება მოსამზადებელ ჯგუფებში

V-VI-VII-VIII-IX კლასების იმ მოსწავლეთათვის, რომლებიც სწავლის გაგრძელებას აპირებენ ESM-თბილისის სკოლა- ლიცეუმში.

მეცადინეობა ჩატარდება მათემატიკასა და უცხო ენაში - კვირაში 3-ჯერ 15:00 საათიდან. სწავლება დაიწყება 15 იანვარს.

განცხადებები მიიღება ყოველდღე 9:30 -დან 15:00 -საათამდე.

მისამართი: ნუცუბიძის 223. (საქართველოს ბანკის შენობასთან).
ტელეფონი: 32 97 83 (9.00-15.00) სკოლა-ლიცეუმი, 877 425286.

TV პროგრამა 27 იანვარი

რუსთავი - 2

07.00 მუსიკა
07.30 მულტსერიალი „პაწაწინა ონავრები"
08.00 დილა მშვიდობისა
09.40 სერიალი „ქალთა ქვეყანა"
10.40 სერიალი „ალფი"
11.10 ხალხის პირისპირ
12.00, 15.00 კურიერი
12.15 სერიალი „მაცდური სიყვარული"
13.30 მხ. ფილმი
15.20 მხ. ფილმი
17.05 სერიალი „ქალთა ქვეყანა"
18.00, 21.00, 02.20 კურიერი
18.20 მულტსერიალი „პაწაწინა ონავრები"
18.50 ჰერაკლე
19.30 სერიალი „მედისონის სკოლა"
20.05 სერიალი „მაცდური სიყვარული"
22.00 ხალხის პირისპირ
22.50 ღამის კურიერი
00.20 მხ. ფილმი „წითელი კვალი" მთ. როლებში მარკ დაკასკოსი, რუტგერ ხაუერი
02.30 კლასიკა
21.00 უცხოური მუსათეული
22.00 ინფორმატორი
22.30 პოლიტპაპარაცი
23.00 უცნობი
00.00 ფილმი ბრავო „ადამიანი ფარვანა"
01.45 ფილმი ღამურა „ჭკუა ვასწავლოთ მისის ტინგლს"
03.45 პაუზის გარეშე

პირველი არხი

07.30 ალიონი
09.45 მულტსერიალი „თოვლის პაპა"
10.15 მხ. ფილმი „გულის მეგობარი"
12.00, 15.00, 20.00 მოამბე
12.15 ტელესერიალი „ეშმაკუნა"
13.05 დოკ. სერიალი „ცეკვის ისტორია"
13.55 „ოქროს მართვე"
14.30 „საქართველო და გარესამყარო"
15.15 მხ. ფილმი „ფარისევლობა"
16.45 მულტსერიალი „უკანასკნელი ნაკრძალი"
17.10 „რამპა"
17.15 50-50 18.00 ვესტნიკი
18.20 დოკ. სერიალი „ავიაშოუ"
18.30 ბასტი-ბუბუ
18.50 „მრავალჟამიერ"
19.20 ტელეთამაში „იმღერე რამე"
20.50 ტელესერიალი „ეშმაკუნა"
21.40 შეხვედრები ფიქრის გორაზე - კ. მახარაძე
22.05 დოკ. სერიალი „ყველაზე, ყველაზე საკვირველი"
23.00 დღის ბოლოს
00.00 მხ. ფილმი „ტაში ცალი ხელით"

პირველი სტერეო

08.00 ტოროლა
11.00 გან. ქართული მუსათეული
11.45 მუსიკა
13.00 სმს შოუ
16.00 ფილმი „სამთა ტანგო"
19.00 ინფორმატორი
19.15 ქართული მუსიკა
19.30 ვიდეორადიო

მეორე არხი

19.00, 22.00 „მოამბე" მეორე არხზე
19.10 მულტფილმი
19.40 სერიალი „ოჯახური ურთიერთობები"
20.30 მოგზაურობა სასიტყვეთში
21.00 ჯანმრთელობა
21.40 დოკ. ფილმი
22.10 ჰიტ. პარადი
22.20 მხ. ფილმი „გულის საიდუმლოებანი"

იბერია

08.00 ანონსი, მულტფილმი
08.15 ალსავალი
08.20, 10.15, 12.30, 17.20, 17.50, 18.30, 19.30, 21.35, 00.05 მუსიკა
08.30 მხ.ფ. „ბინძური ცეკვები - მხოლოდ ერთი გამოხედვა" 1-ლი ნაწილი
10.20 მხ.ფ. „ბინძური ცეკვები - მხოლოდ ერთი გამოხედვა" მე-2 ნაწილი
13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 ახალი ამბები
13.10, 18.00 მულტფილმი
14.10 დოკუმენტური ფილმი
17.30 დოკ. სერიალი
18.45 ბუნების ფერები
20.00 მხ.ფ. „დროის მანქანა"
22.30 „ბურთი მოედანი"
22.50 მხ.ფ. „არგენტინელი ქალი ნიუ-იორკში"
00.30 ღამის ფილმი

კავკასია

12.00 ინდური მხ. ფილმი „როცა მარტო რჩები"
15.00 მხ. ფილმი „ფლიუკი"
17.00, 19.00, 20.30, 00.00 „დღეს"
17.15 მხ. ფილმი „მოჩვენება და გნელეთი"
19.20 სპექტრი
21.00 მუსიკა
21.30 მხ. ფილმი „მართალი ტყუილი"

მეცხრე არხი

10.00, 11.05, 16.15, 23.45, 01.50 მუსიკა
10.20 ქართული მხ. ფილმი „კიბე"
11.30 „მსოფლიო ფეხბურთი"
12.00 მხ. ფილმი „ისტორია ღამღამობით იქმნება"
13.35 მულტფილმი „პატარა დედოფალი"
14.30, 17.30, 20.30, 00.00 დღის ამბები
14.45 მხ. ფილმი „ამრევი ქალი"
16.30 დოკ. სერიალი „ველური ბუნება"
17.45 მხ. სერიალი „ზურგის ქარი" 59-ე სერია
18.30 მულტფილმი „ოზის ჯადოქარი"
19.00 მხ. სერიალი „მოჯადოება" 101-ე სერია
20.00 გადაცემა „მსოფლიო რაგბი"
21.00 მხ. სერიალი „ადვოკატი პორტა" მე-6 სერია
22.00 მხ.ფ. „დედამ ჯარისკაცის ჩექმა ჩაიცვა"
00.20 მხ.ფ. „მთავარი ეჭვმიტანილი" მთ. როლში უილიამ ბოლდუინი

აჭარა

08.00, 03.00 საინფორმაციო დაიჯესტი
08.30 დოკუმენტური ფილმი
09.00, 12.00, 22.00, 00.00 „დღეს"
09.30 მუსიკა
10.00 საგავშვო ფილმი „სამი ნინძა"
12.10 მელოდრამა „გაიცანით, ჯო ბლექი"
16.15 მულტფილმი „კატა ლეოპოლდი"
17.40 კომედია „დიდი ტურნე"
19.20, 22.30, 00.30 „ნოვოსტი"
19.30, 22.50, 00.40 საინფორმაციო გამოშვება ინგლისურ ენაზე
20.00 სათავგადასავლო დრამა „ჯილაგი" 1 სერია
23.00, 00.50 საინფორმაციო გამოშვება გერმანულ ენაზე
23.05, 00.55 საინფორმაციო გამოშვება ფრანგულ ენაზე
23.10 „ალტერნატივა"
01.30 კრიმინალური მელოდრამა „ალისა"
03.30 მხატვრული ფილმი „აფიორა"

VII არხი

09.10 „აჩიკუდა"
09.30 საუდიო-ვიდეო-ტელე
10.15 მელოდია
10.45 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა
11.15 „ობიექტივი"-სტუმარი (გამეორებით)
12.05 კომპიუტერული ტექნიკა
12.45 დისნეი და მისი მეგობრები
13.15 მობილურები
18.20 აუდიო-ვიდეო-ტელე
19.00 „აჩიკუდა"
19.35 კომპიუტერული ტექნიკა
20.20 სპორტული პროგრამა - „ევროპული ფეხბურთი"
21.05 „ლა-ლა-ლა"
22.00 საყოფაცხოვრებო ტექნიკა
22.20 „კინოკლუბი „ - „ავარია".
23.55 მობილურები
00.35 „ბიორითმი" - თემურ თათარაშვილი.

ОРТ

ОРТ 07.00 „Доброе утро!"
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Новости
10.15 Боевик „Зона высадки"
12.10 Большие родители. Николай Вавилов
12.40 Следствие ведет Колобков
13.15 Комедия „Отец невесты"
15.00 „Путешествия натуралиста"
15.30 Док. детектив. „Шакалы". Дело 2000г
16.15 Дог-шоу
17.05 „Жизнь с динозаврами"
18.00 „Большая стирка"
19.30 „Шутка за шуткой"
20.00 Жди меня
21.00 „Кто хочет стать миллионером?"
22.00 Время
22.40 Худ.фильм „Русские в Городе Ангелов"
23.45 Независимое расследование
00.30 Ночное „Время"
00.50 „На футболе"
01.20 „Новый день". Клоуны. „Карандаш и Клякса"
01.50 „Новый день". Искатели

РТР

06.45 Доброе утро Россия!
09.45 Комедия „Дуракам закон не писан"
11.45, 18.45, 20.50 Вести. Дежурная часть
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Вести
12.20 Вести недели
13.15 Вера, надежда, любовь
14.10 В „Городке"
14.20 Экспертиза
14.30 Вести-Москва. Неделя в городе
15.20 „Что хочет женщина"
16.10 Сериал „Трое против всех"
17.15 Сериал „Простые истины"
17.45 Экспертиза
18.20 Дорожный патруль
18.35 Вести-спорт
19.20, 21.30 Местное время. Вести-Москва
19.50 Сериал „Комиссар Рекс"
21.50 Спокойной ночи, малыши!
21.55 Сериал „Леди босс"
22.50 Сериал „Дневник убийцы"
23.50 „Вести +"
00.20 Вести-спорт
00.30 Худ.фильм „Директор"
02.30 Дорожный патруль

НТВ

09.35 Утро на НТВ
10.10 Игра „Один за всех"
11.00 Сегодня утром
11.30 „Намедни"
13.00, 15.00, 18.00, 20.00 Сегодня
13.05 Детектив „Виза на смерть". (Россия-США)
14.40 Криминал
15.05 „Женский взгляд". Н.Высоцкий
15.35 Детектив „Она написала убийство"
16.30 „Имя - это судьба...". Ток-шоу „Принцип „Домино"
18.05 Сериал „Гангстерские войны: Возвращение терминатора"
19.20 „Внимание! Розыск!" „Чертова дюжина"
20.40 Сериал „Право на защиту"
21.45 Боевик „Кодекс чести", 1 с.
23.00 „Сегодня вечером"
23.35 Сериал „Секс в большом городе"
00.15 Детектив „Право на защиту"
01.20 Гордон

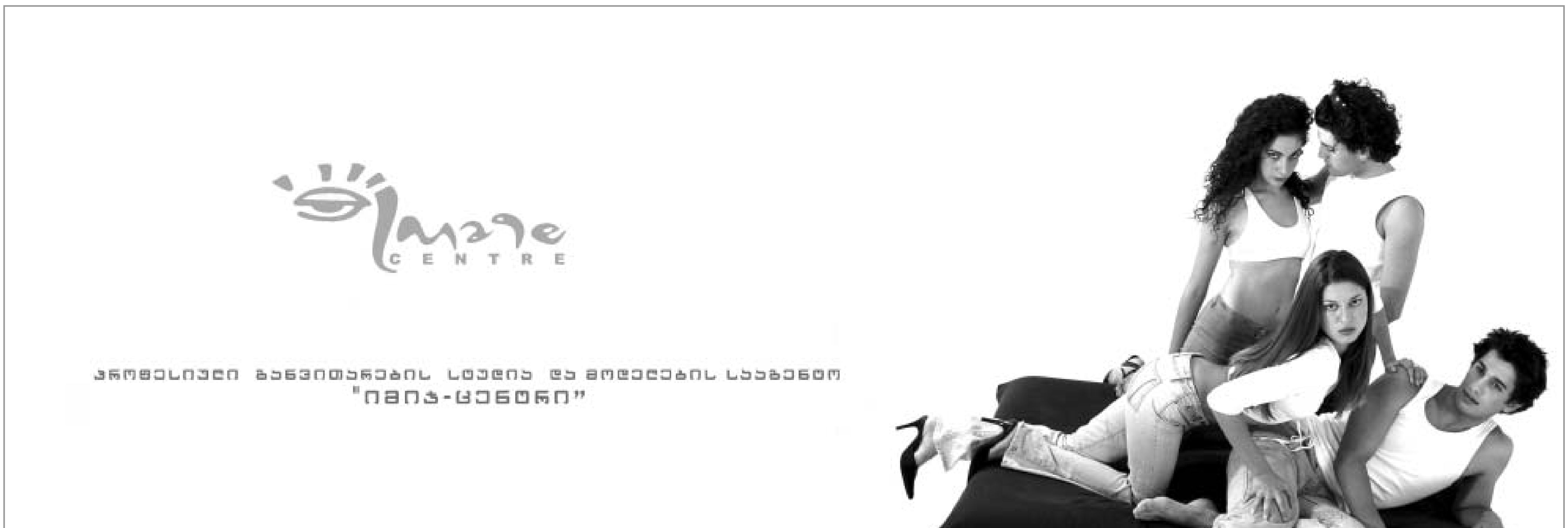

დამოუკიდებელი კინოს ვარსკვლავები

გუშინ "სანდენსის" კინოფესტივალი კვლავაც გრძელდებოდა, ოღონდ, წინა დღეებისგან განსხვავებით უკვე ყველაფერი გარკვეული იყო – შაბათს, ჟიურიმ კონკურსის გამარჯვებული ნამუშევრები გამოავლინა. კვირას კი დაჯილდოების საზეიმო ცერემონიალი და რამდენიმე გამარჯვებული ფილმის ჩვენება გაიმართა.

რობერტ რედფორდის მიერ 1981 წელს დაარსებულ ფესტივალზე, რომელზეც დამოუკიდებელი, მცირებიუჯეტიანი ფილმები გააქვთ, წელს საუკეთესო დრამატულ ნამუშევრად "ამერიკული ბრწყინვალება" (American Splendor) დასახელდა. ფილმი მართლაც სავსეა დრამატული ეპიზოდებით, დოკუმენტური ვიდეო-მასალითა და ანიმაციით. ის ეფუძნება კომიქსების მწერლის, ჰარვი პეკარის წიგნს იმავე სათაურით და შეიცავს დოკუმენტურ კადრებს პეკარის ცხოვრებიდანაც. კომიქსების ავტორის როლს ფილმში პოლ ჯამატი ასრულებს. "ძალიან მიხარია, რომ მაყურებელმა ასე თბილად მიიღო ფილმი, რომლის ერთბაშად აღქმაც ცოტა რთულია. თანაც, მასში ხომ არც ბევრი მძაფრსიუჟეტიანი სცენაა და არც სხვა დიდად დაძაბული მომენტები", - აცხადებს თანარეჟისორი შარი სპრინგერი.

ფილმიდან „ამერიკული ბრწყინვალება".

ფილმიდან „სადგურის მუშაკი".

საუკეთესო დოკუმენტური ფილმის პრიზი გადაეცა "ფრიდმენსების შეპყრობას" – სურათს შეძლებული ამერიკელი მამა-შვილის შესახებ, რომელთაც სექსუალური ძალადობის ბრალდებას უყენებენ. ამ სურათშიც მრავალფეროვანი კინემატოგრაფიული ხერხებია გამოყენებული, მათ შორის, ვიდეო-კამერით გადაღებული კადრები ნამდვილი ფრიდმენსების ცხოვრებიდან მაშინ, როდესაც ეს დრამა გათამაშდა.

შაბათს გაირკვა საუკეთესო რეჟისორების ვინაობაც. დოკუმენტური ფილმის გადაღებისთვის ჯონათან კარში დააჯილდოეს (სურათი "ჩემი სისხლი და ხორცი", მზრუნველობამოკლებული ბავშვების შესახებ), დრამატული ფილმისთვის კი – ქეთრინ ჰარდუიკი (სურათი "ცამეტი").

სანდენსის კინოფესტივალზე არის კიდევ ერთი ორიგინალური ტრადიცია. მდიდარი სპონსორების წყალობით, ჯილდოებს გადასცემენ ფესტივალზე დამსწრე მაყურებლის რჩეულებსაც. წელს საზოგადოების რჩეული დრამატული ფილმი ტომ მაკარტის "სადგურის მუშაკი" (Station Agent) გახდა, საუკეთესო დრამატული ფილმი კი – "ჩემი სისხლი და ხორცი". ორივე ნომინაციას კომპანია "ფოლკსვაგენი" ასპონსორებდა.

გამოვლინდა გამარჯვებული მსოფლიო კინოს რანგშიც. ამ ჯილდოს გადასცემენ ფილმს, რომელსაც მაყურებელი მსოფლიო დონის ნამუშევრად მიიჩნევს. ნომინაციაში, რომელიც "კოკა კოლამ" დაასპონსორა, რეჟისორ ნიკი კაროს "ვეშაპზე მონადირემ" გაიმარჯვა. ამ ახალზელანდიურ ისტორიაში აღწერილია პატარა გოგონას თავგადასავალი; ის ცდილობს, პატრიარქატულ საზოგადოებაში ლიდერი გახდეს.

წლევანდელ ფესტივალს მრავალი ვარსკვლავი დაესწრო, მათ შორის, ჯესიკა ლანჟი, ბობ დილანი, სტივ ბუშემი, პენელოპა კრუსი... შეგახსენებთ, რომ სანდენსი გახლავთ ის ფესტივალი, რომელმაც თავის დროზე სტივენ სოდერბერგი, ქუენტინ ტარანტინო და ტოდ ფილდი "აღმოაჩინა".

შეფუთვომანია
რაიხსტაგიდან ცენტრალურ პარკამდე

ეს ცოლ-ქმარი უკვე წლებია, მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში მოგზაურობს და გზაზე რაც შეხვდება, ყველაფერს ფუთავს. ხელოვნების სახელით ისინი ფუთავენ სახლებს, სანაპიროებს, მდინარეებს, ხეებს, ჩანჩქერებს, კუნძულებს, ხეობებს და ისტორიულ შენობებსაც კი. ახლა ქრისტო და ჟანა-კლოდი ნიუ იორკსაც მიადგნენ. ორიოდე დღის წინ, ქალაქის მერმა, მაიკლ ბლუმბერგმა განაცხადა, რომ უცნაური მანიით შეპყრობილ მხატვრებს მისცემს უფლებას, ნიუ იორკის ცენტრალური პარკი "შეფუთონ". აქცია 2005 წლის თებერვალში განხორციელდება. პარკს ულამაზესი, ფორთოხლისფერი ქსოვილის "მანტია" ორი კვირის განმავლობაში დაფარავს. ინსტალაციას "ჭიშკარი" ერქმევა.

პარალელურად, ისინი მეორე, არანაკლებ სენსაციურ პროექტზე მუშაობენ. ცოლ-ქმარი კოლორადოში, არკანზასის მდინარის შეფუთვას გეგმავს. მათ სურთ, მდინარეს ცა აღარ დაანახონ და გარკვეულ სიგრძეზე, წყლის ზემოთ, თეთრი ფერის ფარდა დაკიდონ. ეს ყველაფერი 2004 წლის ივლის-აგვისტოსთვის იგეგმება. სპეციალურად შეარჩიეს ზაფხულის თვეებიც, რადგან სანახაობა ზაფხულის მზის შუქზე უფრო მშვენიერი იყოს. ცოლ-ქმარი წინასწარ ტკბება იმის წარმოდგენით, თუ როგორ ლამაზად გამოჩნდება ცა, ღრუბლები თუ მზე, თეთრი ფერის, ოდნავ გამჭირვალე ფარდის მიღმა...

ნიუ იორკის გალამაზების იდეა კი ბულგარელ ცოლ-ქმარს ჯერ კიდევ 1979 წელს გაუჩნდა. თუმცა, მაშინ მერიამ მიიჩნია, რომ ბულგარელების ინსტალაცია პარკს დააზიანებდა და მხატვრები უარით გაისტუმრა. მაგრამ, როგორც ხედავთ, ჟანა-კლოდმა და მისმა მეუღლემ მიზანს მაინც მიაღწიეს და ახლა თავიანთ პროექტს, იმ ძველი უარის მოსაგონებლად ასე უწოდეს: "ჭიშკარი, ცენტრალური პარკი, ნიუ იორკი, 1979-2005 წ.წ.".

ჟანა-კლოდმა და ქრისტომ ერთმანეთი პარიზში გაიცნეს. აღმოაჩინეს, რომ შეფუთვა ორივეს გატაცება იყო და დაქორწინდნენ კიდეც. ჯერ ბოთლებისა და კონსერვის ქილების შელამაზებით კმაყოფილდებოდნენ, შემდეგ კი თვალსაწიერი გაიფართოვეს და შენობებზე გადავიდნენ.

შეფუთული სანაპირო

ნიუ-იორკის ცენტრალური პარკი

ქოლგების შემოსევა იაპონიაში

ქსოვილში გახვეული კუნძული.

მათ ცნობილ პროექტებს შორის რატომღაც მუდამ ბერლინსა და რაიხსტაგის შენობას ასახელებენ:

1994 წლის 25 თებერვალს, ბონში ბუნდესტაგი 70 წუთის განმავლობაში მსჯელობდა, მეტად მნიშვნელოვან საკითხზე – მიეცათ თუ არა ქრისტოსა და ჟანა-კლოდისთვის რაიხსტაგის შეფუთვის უფლება. ბოლოს საკითხი ბულგარელების სასარგებლოდ გადაწყდა. პროექტი 1995 წელს განხორციელდა. თეთრ სუდარაში შეხვეული შენობა ბერლინის შუაგულში აღმართულ ყინულის სასახლეს ჰგავდა. ეფექტი მართლაც უზარმაზარი იყო...

ასევე შესანიშნავი სანახავი გახლდათ იაპონიასა და კალიფორნიის სანაპიროზე განხორციელებული, ე.წ. "ქოლგების პროექტი". აშშ-ს ქოლგებისთვის ცოლ-ქმარმა ყვითელი ფერი აირჩია, იაპონურისთვის კი – ლურჯი. და ისე მოხდა, რომ ათასობით ქოლგამ კალიფორნიის სანაპირო და სატომის ხეობა იაპონიაში ერთბაშად დაფარა. სოკოებივით ამოზრდილი, ფერადი ქოლგები, მართლაც, დიდ ეფექტს ქმნიდა.

წარმოიდგინეთ, როგორი სანახავი იქნებოდა შეფუთული, უფრო ზუსტად კი, ფერადი პანელებით გარშემორტყმული კუნძულები. საუბარია, ჟანა-კლოდისა და კრისტოს 1983 წლის, მაიამის პროექტზე. მაშინ, პატარ-პატარა კუნძულებს ჟოლოსფერი პანელები შემოავლეს და ისედაც მხიარულ ფლორიდელებს ცხოვრება კიდევ უფრო გაუხალისეს...

რაც ყველაზე საინტერესოა, ცოლ-ქმარი ამ პროექტებს, თითქმის ყოველთვის, საკუთარი ხარჯებით აფინანსებენ. გამონაკლისი არც ცენტრალური პარკია. თუმცა, ზუსტ თანხას ხელოვანები არ ამხელენ. "წინასწარ ვერაფერს გეტყვით. რადგან ეს პროცესი ბავშვის გაზრდას ჰგავს და ჯერ არც ვიცით, რა გამოვა", - აცხადებს ჟაან-კლოდი. თუმცა, მაინც უნდა ვივარაუდოთ, რომ საუბარი მილიონებზე იქნება – რაიხსტაგის გალამაზება ხომ 13 მილიონი დოლარი დაჯდა, იაპონიასა და კალიფორნიაში "ქოლგების" პროექტის განხორციელება კი – 26 მილიონი.

უფასოდ შეფუთული ცენტრალური პარკის იდეა მერიასაც ძალიან მოსწონს. ამ უცნაურ პროექტს ისინი ერთი დიდი მიზნისთვის გამოიყენებენ, რომელსაც მერი ბლუმბერგი ასე აყალიბებს: ნიუ იორკი სხვა ქალაქებისგან დიდი შემოქმედებითი ენერგიითა და კულტურის დარგში ორიგინალური იდეებით უნდა გამოირჩეოდეს. ცხადია, ბულგარელი ცოლ-ქმრის იდეა სწორედ რომ ორიგინალური იქნება. ესეც რომ არა, ნიუ იორკის მერი ვარაუდობს, რომ შეფუთულ პარკს დაახლოებით 500 ათასი მნახველი ეყოლება და საბოლოო ჯამში, პროექტი 72-136 მილიონი დოლარის მოგებას ნახავს. თანდათან მშვიდდებიან გარემოს დამცველებიც – ვინაიდან "ჭიშკარს" პარკში თებერვალში განათავსებენ, ის ხელს არც მცენარეებს შეუშლის და არც ფრინველებს. ქსოვილის 7500-მდე პანელს პარკის ბილიკების თავზე ჩამოკიდებენ. ამ ე.წ. "ჭიშკრებს" გზის ორივე მხარეს მოთავსებული სვეტები დაიკავებს. ფერადი ფარდები პარკს, მართლაც რომ ულამაზეს სანახაობად აქცევს. ასე რომ, ნიუ იორკი, შეფუთვის მოლოდინშია.

სანამ ბავშვები თამაშობდნენ, მშობლები საბჭოეთისთვის ბომბს ამზადებდნენ

გიორგი პონსენი

შესაძლოა, ოდესლაც აპირებდნენ კიდეც შვებულების ზღვის პირას, სოხუმთან გატარებას – ესეც დასაშვებია. მაგრამ იქ ჩასვლა... ატომური ბომბის გასაკეთებლად – ასეთი რამ, ასეთი არაორდინალური აზროვნების მქონეთათვისაც კი ძნელი წარმოსადგენი იყო.

...ჩემი თანამოსაუბრე, აზა სანდერი, წარმოშობით ესტონელია. საქმე ისაა, რომ მისი თანამემამულეები აფხაზეთში, ჯერ კიდევ გასულ საუკუნეში დასახლდნენ. სამი სოფელი იყო, მთელს საქართველოში სიმდიდრით განთქმული: სალმე, ლინდა და ესტონკა, გაგრასთან ახლოს რომაა. კონფლიქტის დროს ესტონეთის მთავრობამ ყველა თვითმფრინავებით გაიყვანა. ისე, აზა გულრიფშში დაიბადა. აქაც ესტონელების პატარა კოლონია ცხოვრობდა.

- მეხუთე-მეექვსე კლასებში, - ყვება აზა, - გერმანელ ბავშვებთან ერთად ვსწავლობდი, რომელთა მშობლებიც, როგორც დიდი ხნის შემდეგ გავიგე, საბჭოთა კავშირისთვის ატომურ იარაღზე მუშაობდნენ. ბავშვები ჩვენთან სტუმრად დადიოდნენ, მაგრამ თვითონ რატომღაც არ გვპატიჟებდნენ. ახლა ვხვდები, რატომ... კარგად მახსოვს ირმა კრეგერი, კრისტინა და ვარვარა შიუტცე, სტეფან ბუმი, რენატა ზენსკი. გულიანი და კეთილი ბავშვები იყვნენ, სკოლაში დიდი კოლოფებით მოჰქონდათ ხოლმე, შებოლილი ძეხვის და ლორის ბუტერბროტები – აშკარად არ იყო ერთ მჭამელზე გათვლილი. თავიდან ზრდილობის გულისთვის უარს ვამბობდით, მერე კი ერთი ნამცეციც არ გვრჩებოდა. გვიან მივხვდი, რომ მათი დედ-მამა ასე ზრუნავდა ჩვენზე, რადგან ხვდებოდნენ, რა დღეში იყვნენ ბავშვები ომის შემდეგ. თან გერმანელებს, ალბათ, დანაშაულის კომპლექსიც ჰქონდათ...

ცნობილი გერმანელი მეცნიერის, ალბრეხტის თქმით, კაპიტულაციის შემდეგ სსრკ-ში გერმანიიდან გამოჩენილი ფიზიკოსების ჯგუფი ჩამოიყვანეს, რომელიც ადრე ე.წ. შურისგების იარაღის შექმნაზე მუშაობდა. ამას, თავის მოგონებებში საბჭოთა საგარეო დაზვერვის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი, პაველ სუდოპლატოვიც ასაბუთებს. "ჩვენმა აპარატმა, - წერს იგი, - ჯერ კიდევ 1945 წლის ივნისში გაიყვანა ორასამდე სპეციალისტი, 33 მეცნიერებათა დოქტორისა და 77 ინჟინერის ჩათვლით... გ. ჰერცი და მისი ჯგუფი სოხუმში ურან-235 და ურან-238-ის იზოტოპების დაყოფის ტექნოლოგიის სფეროში მნიშვნელოვან სამუშაოს ატარებდნენ." სტალინის საგანგებო დეკრეტით სინოპსა და აგუძერაში, რომელიც სოხუმიდან რამდენიმე კილომეტრითაა დაშორებული, ორი "დახურული" ინსტიტუტი გახსნეს. საქმეში ბოლომდე ჩახედული ადამიანები თითზე ჩამოსათვლელი იყვნენ. 49-ში წარმატებით იქნა გამოცდილი პირველი საბჭოთა ატომური ბომბი – საჩუქარი შურისძიების წადილით აღსავსე ძია ჯონ ტრუმენისთვის...

ჩვენს "ქართველ" ესტონელს დავუბრუნდეთ.

„- ერთ ჩემს მაშინდელ მეგობარს, მონიკა ზომერფელდს," - იხსენებს აზა, - „ოცდაათწლიანი განშორების შემდეგ, პირველად კარლსრუეში შევხვდი, სადაც ის კავშირიდან წასვლის შემდეგ დასახლდა. ვთხოვე, შეძლებისდაგვარად, ყველა ჩვენი კლასელისთვის შეეტყობინებინა ჩემი ჩამოსვლის ამბავი, და ყველა თბილისში დავპატიჟე. ხოლო აგვისტოში, როცა მოულოდნელად ჩამოვიდნენ, ქართულ-აფხაზური ომი დაიწყო. ჩემს მეგობრებს დიდხანს არ უნდოდათ ამის დაჯერება, ძალიან განიცდიდნენ, პირველი ლტოლვილებიც ნახეს. სახლში დაბრუნებულებმა სასწრაფოდ დაიწყეს საქართველოში გასაგზავნი ჰუმანიტარული დახმარების მომზადება. მე ტვირთის რამდენიმე პარტია მივიღე, ძირითადად, თბილი ტანსაცმელი. მარტო სტეფან ბუმმა ოთხი კონტეინერი გამოგზავნა.

ამჟამად აზა საქველმოქმედო ორგანიზაცია "ედელვაისის" ხელმძღვანელია. მისი თქმით, ლტოლვილი, ობოლი და უბრალოდ ავადმყოფი ბავშვების დახმარების აზრი მაშინ გაუჩნდა, როცა მისმა გერმანელმა თანაკლასელებმა ჩვენი გასაჭირი გულთან ასე ახლოს მიიტანეს.

კალეიდოსკოპი

როგორ არ უნდა დადგან შექსპირი

შექსპირის კიდევ ერთი თავისუფალი და არც თუ მომხიბვლელი ინტერპრეტაცია, ნიუ იორკში, "ლუსილ ლორტელის" თეატრში დადგმული "იულიუს კეისარი" - ასე შეიძლება დავახასიათოთ. რეჟისორ კარინ კონროდის სპექტაკლში ბრუტუსი და კასიუსი, ეს ორი ცნობილი პერსონაჟი, კარგად ჩაცმული, საქმიანი უოლსტრიტელი მამაკაცები არიან. გარდა ამ თანამედროვედ გამოწყობილი შექსპირესეული გმირებისა, სპექტაკლი სავსეა ხმაურიანი მუსიკითა და დამაბრმავებელი განათებით. ანუ, რეჟისორი მაყურებლის ყურადღების მიქცევას და დადებითი ემოციების აღძვრას ხელოვნური და აშკარად არაშექსპირისეული ხერხებით ცდილობს.

სპექტაკლის პირველ ნახევარში "იულის კეისრის" გმირებს მუქი ფერის ჰალსტუხები, ნაცრისფერი პიჯაკები და თეთრი პერანგები აცვიათ – რეჟისორი ამ ჩაცმულობის შერჩევით ცდილობს, დაგვანახოს, რომ საბედისწერო შეთქმულება სიმძაფრეს არც ერთ ეპოქაში არ კარგავს.

თუმცა, კრიტიკოსთა აზრით, პერსონაჟები უსულო არსებებს უფრო გვანან, ვიდრე რეალურ ადამიანებს. ისინი თავიანთ ტექსტებს უბრალოდ კითხულობენ და არავითარ გრძნობას არ აღძრავენ. კეისრის სიკვდილის სცენაც არადამაჯერებელია. არც ბრუტუსისა და კასიუსის ხელებზე დაღვრილი სისხლი ჰგავს ნამდვილ სისხლს. დამაგვირგვინებელ ტექსტსაც – "მეგობრებო, რომაელებო, მოქალაქენო" საზოგადოება აუღელვებლად ისმენს ისევე, როგორც მთლიანად სპექტაკლს.

შექსპირის გმირების გათანამედროვების მცდელობა ხომ ნაცადი თეატრალური ხერხია. თუმცა, ნიუ იორკელი რეჟისორი ვერაფრით დაიკვხენის იმას, რომ მისმა ექსპერიმენტმა – ბრუტუსი და კასიუსი უოლ სტრიტზე გადაესახლებინა – გაამართლა. ასეთია კრიტიკოსთა დასკვნა.

აღიარებული როკ-კლასიკა

გრემის "დიდების დარბაზს" ახალი წევრები ჰყავს. ბრუს სპრინგსტინის Born to Run და "ლედ ზეპელინის" Stairway to Heaven როკის კლასიკად აღიარეს და "დიდების დარბაზში" საპატიო ადგილი გამოუყვეს.

მათ გარდა გრემის მუზეუმში წელს კიდევ 19 ჩანაწერი შევიდა. მათ შორის: ელტონ ჯონის ორ-დისკიანი ალბომი Goodbye Yellow Brick Road, "ფლიტვუდ მექის" Rumors, "იგლზის" Hotel California და პოლ საიმონის Still Crazy After All These Years. 70-იანი წლებიდან "გრემის" დარბაზში მოხვდნენ: კეროლ კინგის It's Too Late და ბობ მარლის სიმღერის I Shot the Sheriff-ის ერიკ კლაპტონისეული ვერსია. დააფასეს 60-იანი წლების ჰიტებიც. მათ შორის, ბობ დილანის Blowin' in the Wind პიტერ, პოლი და მერის შესრულებით, რომელიც მაშინვე ჰიტად იქცა, ჯუდი კოლინსის Both Sides Now, ჰენრი მანჩინის Days of Wine and Roses.

სულ კი, 1973 წლის შემდეგ, ხმის ჩამწერი ხელოვნების და მეცნიერების ნაციონალური აკადემიის დარბაზში რვა ალბომი და 13 სინგლი, ანუ 606 ჩანაწერია გაერთიანებული.

ყოველწლიურად მუსიკათმცოდნეებითა და ისტორიკოსებით დაკომპლექტებული ჟიური თითქმის ყველა მუსიკალური ჟანრიდან იმ ჰიტებს ირჩევს, რომელთაც დროს გაუძლეს. კანდიდატი სიმღერის დასაშვები "ასაკი" 25 წელია. წელს, ყველაზე "ხანდაზმული" სიმღერა 1933 წლის Stormy Weather აღმოჩნდა, ეთელ უოტერსის შესრულებით. ჯაზს, ორ სხვა ჩანაწერთან ერთად, ასევე წარმოადგენდა: თელონიუს მონკის 1949 წლის ალბომი, Genius of Modern Music. Vols. 1,2.

თქვენი რეკლამა
ჩვენს გაზეთში

20-24-24
20-00-24

წამალი "სალხინო"
ქართული ფლორის საოცრება

თუ განუხებთ პროსტატიტი, ცისტიტი, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია, მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმბადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლეცისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.
წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

სწავლა ლონდონში
ხელმისაწვდომ ფასად

ტექნოლოგიისა და მენეჯმენტის სკოლა (ლონდონი) გიწვევთ ხარისხის მოსაპოვებლად შემდეგი პროგრამების ფარგლებში. ტექნოლოგიისა და მენეჯმენტის სკოლის (ლონდონი) კამპუსი მდებარეობს ლონდონ ბრიჯთან. ეს ის ადგილია, სადაც ლონდონის ღირსშესანიშნაობებია თავმოყრილი. პროგრამები ბაკალავრის ხარისხის მოსაპოვებლად ხორციელდება სანდერლენდის (გაერთიანებული სამეფო) უნივერსიტეტთან ერთად; ხოლო პროგრამები მაგისტრის ხარისხის მოსაპოვებლად ხორციელდება იქვე ლონდონის (გაერთიანებული სამეფო) უნივერსიტეტთან ერთად. პროგრამები ცხადდება წელიწადში სამჯერ (ნოემბერი / აპრილი / აგვისტო). მორიგი კურსის დაწყების თარიღია 2003 წლის 3 აპრილი.

MBA მარკეტინგი / ფინანსები / IT
ელექტრონული კომერცია / HRM
პროექტის მენეჯმენტი

MSc საინფორმაციო ტექნოლოგიები
კომპიუტერული სისტემის ინჟინერია
ინტერნეტის ინჟინერია

სრული კურსის ფასი **$5950**

ბიზნესის ან ბიზნეს ინფორმაციის ტექნოლოგიის პროგრამების ფარგლებში ბაკალავრის ხარისხის მოსაპოვებლად 2-წლიანი დაჩქარებული კურსის - BA (Hons) მთლიანი ღირებულებაა 10 950$ (£ 6950 ეკვივალენტი).
3-წლიანი კურსის ინჟინერიის ბაკალავრის ხარისხის მოსაპოვებლად B. Eng (Hons) მთლიანი ღირებულებაა £ 10 950

ზემოთ აღნიშნული თანხის გადახდა შესაძლებელია ეტაპობრივად

იმ სტუდენტებისთვის, რომლებიც ზემოაღნიშნული პროგრამებით სწავლობენ, ერთწლიანი ინტენსიური ინგლისური ენის კურსის გავლა შესაძლებელია დამატებითი 1600$-ის (£ 1000) გადახდის შემდეგ.
იმ სტუდენტებისთვისაც, რომელთაც მაღალი აკადემიური მიღწევები არა აქვთ, ხელმისაწვდომია მოსამზადებელი პროგრამები.

დამატებითი ინფორმაციისთვის დაუკავშირდით: ნიგარ მუსაბეკოვას, ტექნოლოგიისა და მენეჯმენტის სკოლის მიწვევ წარმომადგენლებში
მისამართი: 12 Bul Bul Ave., Student Travel International (STI),
Tel/Fax: +994 12-989906, 98 99 08, +994 50 - 201 01 69
E-mail: stmgeorgia@hotmail.com; nm@sti.az
ან ადგილობრივ წარმომადგენელს: ნინა მუხიაშვილს
ტელ.: 34 61 62, 8-93 35 20 67

დაზღვეულია ბრიტანეთში
მშენებარე სახლი პეტრიაშვილის ქუჩაზე

არაყიშვილის ქ. №14 ტელ: 25 34 34 91 25 34 91 25 33

ბინა ბარდება გარემონტებული ან შავად მოპირკეთებაში

- ექსტერიერზე მაღალი ხარისხის მეტალო-პლასტიკის კარ-ფანჯარა ორმაგი შუშინებით და ალუმინის დამცავებით
- ტიხრები ამოყვანილი აგურით თქვენს მიერ შერჩეული გეგმარების მიხედვით
- გათბობის ინდივიდუალური სისტემა
- კედლების მაღალი ხარისხის ლესვა გაჯით
- იატაკი მოჭიმული
- ხარისხიანი კომუნიკაციები
- ავტოსადგომი, დისტანციური მართვის კარით
- დაცვის აუდიო და ვიდეო სისტემები

შენობას ემსახურება დაცვის სამსახური და
შენობა შემდეგი სახის მომსახურებას:

- საერთო მოხმარების ფართის მოვლა-დასუფთავება
- ავტოფარეხების რეცხვა
- ტექნიკური მომსახურება
- ნაგვის გატანა

ერთი წლის განმავლობაში დაცვის სამსახურის, სანიტარული და ტექნიკური მომსახურების ხარჯებს უზრუნველყოფს კომპანია აქსისი

ელ.ფოსტა: axis@axisbuilding.com

აქსისი
AXIS

DERTOUR-ი გთავაზობთ

DERTOUR-ის წარმომადგენლობა საქართველოში LPS-ის ტურისტული ბიურო გთავაზობთ ინდივიდუალურ და ჯგუფურ ტურებს ნებისმიერ კონტინენტზე. სასტუმროების დაჯავშნა ყველაზე იაფ ფასებში ადგილზე ვაუჩერის გაცემით, Club Med-ის კურორტები, Disnay Land, კრუიზები გემით - წყნარ და ატლანტის ოკეანეებში, კარიბისა და ხმელთაშუა ზღვაში, ევროპის მდინარეებზე, მანქანის დაქირავება ევროპის ნებისმიერ ქალაქში, სამთო ტურები ალპებში ავსტრია, გერმანია, შვეიცარია, იტალია, საფრანგეთი. ტურები ახალდაქორწინებულთათვის, ასევე LUFTHANSA-ს ავიაბილეთები ევროპის ქალაქებიდან. ავიაბილეთები ყველა მიმართულებით, რუსეთის და ევრო ვიზები.

DERTOUR

მისამართი: გამსახურდიას 24/2;
Tel: 91-24-24; Tel/Fax: 25-16-47;
E-mail: lps@access.sanet.ge

Visage

ესთეტიკური კოსმეტოლოგიის ცენტრი "ვიზაჟი"

პირველად საქართველოსა და ამიერკავკასიაში მაღალი ტექნოლოგიების პროფესიულ პროგრამას "Danne Montague-King"

MATTIOLI ENGINEERING

მიკროკრისტალურ დერმოგრაფიას "Aesthipeel"

- მეზოთერაპია
- სხეულის კორექცია არაქირურგიული, ინტელექტუალური სისტემით "ЭСМА"
- ელექტრო ეპილაცია "BLEND, Flash"
- გამონაყარი, აკნე, ფერიმჭამელები, ფორიანობა, პიგმენტური ლაქები, ნაოჭები, კანის მოდუნება, ლოკალური ცხიმების დაგროვება, ცელულიტი, ორსულობის შემდგომი სტრიები, ნაწიბურები, კანის მოვლა პოსტოპერაციულ პერიოდში.
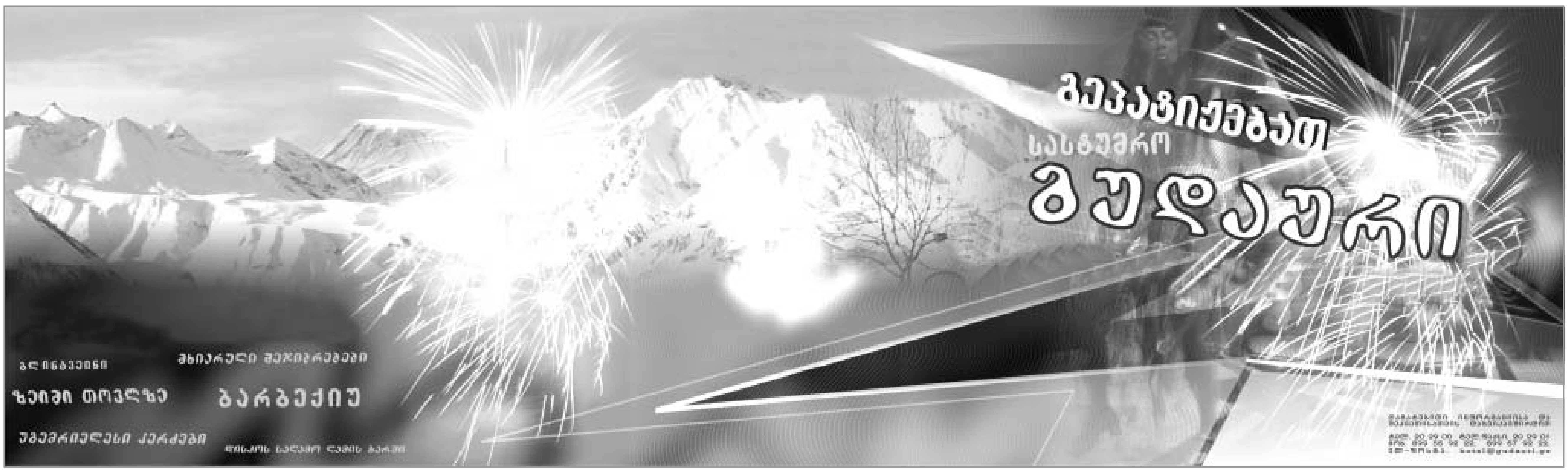
ფალიაშვილის 98, TEL 91-24-20, 25-27-02, მობილური 899-56-18-52